

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, január 30-án.

30. szám.

Neki van igazza.

A kor, melyben élünk, bir egy hátrózott nagy előnnyel: kijózanítja az álmok álmodóit. Azokat a mámorosokat, akik mindenféle fellengős eszményekkel terhesen járkálnak körül a világon, a lunatikusokat, akik még hisznek holmi elavult bölcsélet-foszlányokban, amilyen a művelődés természeti törvénye, vagy az emberi nem szellemi fejlődésének benső kényszere; a kor, melyben élünk, kigyógyítja, átformálja józan és életrevaló emberekké, akik többé nem hajhászszák a századok által megpecsételt igazságok pillangóit, hanem fölismerik és gyakorlatilag kihasználják a valóság törvényeit.

Ez a kor megtanít számolni az adott tényezőkkel.

Elismerjük ezt a nagy tapasztalat sulya alatt, mely épen ma zudult nyakunkba, terhesen, lesújtóan, megalázóan.

És minthogy van okunk szégyenkezni, azzal büntetjük magunkat, hogy hibánkat nyíltan bevalljuk.

Igenis, mi abban a végzetes balhiedelemben voltunk, hogy az országos színházak, minthogy 3—400,000 forintba kerülnek évenként, érdeklik a költségvetést szavazó országgyűlést. Hittük és vártuk, hogy a képviselőház ki fogja nyújtani mentő karját azon két műintézet felé, melyet a gondatlan és értelmetlen adminisztráció a hanyatlás lejtőjére juttatott és e lejtőn napról-napra mélyebbre tol a végromlás örvénye felé. Hittük és reméltük, hogy a minisztert, ki megmagyarázhatatlan közönyében az or-

szág első műintézeteit tönkre tenni engedni, kérdőre fogják vonni mozdulatlan-ságáért. Vártuk és számítottunk rá, hogy a minisztert utasítani fogják a jelen tartathatatlán állapotokon változtatni.

És hitünk alaptalan volt; reményünk dugába dőlt.

A képviselőház mai ülésén tárgyalás alá került az országos színházak szubvenziója az ö ötnullás összegeivel, és ehhez a két címhez fölkel két árva képviselő: Vissontai és Major. Az egyik, a fiskális, azt kérdezte, hogy mért vesztí el az operaház a póreit? a másik, aki nagyon erényes férfiú, kifogásolta a ledér darabokat, melyeket országszerte előadnak.

A miniszter az egyiknek azt felelte, hogy a pörökét azért vesztik el, mert a bírák, fájdalom! úgy ítélnék. A másiknak pedig azt mondta, hogy olyan darabokat adnak, aminőket a közönség szeret.

Ez volt az egész.

Ámulattal állunk meg a „vita“ e komoly lefolyása és fényes eredménye előtt. Tisztelettel üdvözljük a képviselő urak rendíthetetlen egykedvűségét és esodáljuk a jó étvágyat, melylyel ebédelnek.

Hogyan? A miniszter százezreket kér két színház számára, melyekben, az általános fölhangozó panasz szerint, szegyenletes rosszul játszanak, melyek egyikében a pénztári deficit állandó, a másik pedig éppen az idén váratlan pénzhányt szült. A színházaknak nincs szakértő igazgatójuk. Agyonnyomja őket a fölösleges hivatalnokok serege. Az egész éven át hemzseg bennük a sok adminisztrációs

botrány. Legfőbb vezetésük egy kormánybiztos kezébe van letéve, ki eddig csak a paksusok dolgával és valami tolonczügyekkel foglalkozott, a művészethez pedig egyáltalán semmit sem ért. Itt a küszöbön a kormány azon terve, hogy szétbontatja a nemzeti színházat, hogy aztán 1,200,000 forint árán csufondárosan megfoltoztassa. A művészet ügye rohamosan hanyatlik; az ország pénztét ok-talanul dobálják az utcaszéli pocsolyába; mindenki, aki felügyelettel van megbízva, mélyen alszik; a legszentebb művelődési érdekek istáp és gondozás nélkül veszendőbe mennek: és a képviselő urak nyugodtan szivarkáznak a folyosókon? Senkinek eszébe nem jut, hogy ott, hol a magyar irodalom és zene sorsáról van szó, talán érdeklődni is kellene kissé?

Ez, igazán, fölséges.

Mikor a két színház ily siralmas állapotban van, a miniszter elég bátor belemenni a költségvetési vitába — intendáns nélkül, mintegy magára és kizárólag magára vállalván a kitört romlásért az egész felelősséget: és senki még a fülebotját sem mozgatja?

Mi történik itt? Hogy értsük ezt?

És ó, gúnyok gúnyja! A miniszter az egyetlen a Házban, ki az adminisztrációs év fölháborító bajairól megemlékszik. Azt mondja:

„Azt pedig nem hiszem, hogy a Ház a színházak apró viszállyaival és kontroverziáival foglalkozni kívánna. Aki érdeklődik, a miniszteriumban a színházak ügyeiről felvilágosítást kaphat.“

Lutzék történetei.

A kisajátítás.

Az utcát nem lehet pontosan megnevezni, mert a Belvárosban most részint lebontják az utcákat, részint meg új neveket adnak nekik; röviden tehát csak az mondható, hogy a Lutz-kisasszonyok a Belvárosban laknak. A ház az övék, meg a mamájuké és a házat a papájuk építtette, aki szijgyártó volt és nyerges. (A „nyerges“-t külön kell hangsúlyozni, mert aki csak szijgyártó, az nem tartozik a patriciusokhoz.) A Lutz kisasszonyok papájáról ennyit tudni. A nagypapájuk az ősidők homályában vész el.

A családról lévén szó, még külön kikezdésben kell megemlékeznünk a Lutz-kisasszonyok nagybátyjáról. A kisasszonyoknak ugyanis van egy nagybácsijuk, az háztulajdonos a Terézvárosban, nőtlen és elvonultan él. A lányok azt tudják róla, hogy egyszer majd meghal és a vagyonát rájuk hagyja. Ez a legenda már két nemzedéken át él a családban, de, úgy látszik, minden tényleges alap nélkül, mert a nagybácsi szigorúan tartja magát a Védáknak ahhoz a tanításához, hogy az emberi élet átlagos tartama száz év. Aki előbb hal meg, az nem foglalkozott a szanszkrit-bölcsészettel.

A kisasszonyok ketten vannak: Betti tizenhét éves, Elza meg husz. Szőkék, nyulánk természetűek és novemberben egyforma télikabátot szoktak vásárolni. Ilyenkor mindig ritka tapintattal tudják kiválasztani a tavalyi divatot és ez különösen a mamájuk befolyásának tulajdonítandó. A kalapokkal ugyanigy vannak, minél fogva a Lutz-kisasszonyokat már messziről meglátja minden ismerősük. A kalapban meg a kabátban van az egyéniségük koncentráltva.

A lányok otthon zongoráznak, segítenek takarítani, beszélgetnek francziául és kávét főznek azoknak a szegény öreg asszonyoknak, akiket a mamájuk meg szokott traktálni könyörületből és akik viszonzásul beszélnek mindenféle mulatságos történeteket, melyekben előkelő szerepük van a társadalom ellenségeinek és a tetszhalottaknak. A lányok ilyenkor félrevonulnak és az ablakba ülnek olvasni német folyóiratokat. Természetesen azért magyarul is igen jól tudnak, bár nincsenek egészen beavatva nyelvünk mélyebb rejtelmeibe és aki ért a dologhoz, az igen sok szótári kérdést adhatna föl a kisasszonyoknak, amire nem tudnának válaszolni.

— Mit tesz az „sarló“?

— Micsoda a kőöntvény?

— Ki beszél mást, ha a bor árát kéri?

— Él-e még Döbrentey?

A Lutz-kisasszonyok milderre nem képesek helyes feleletet adni. A nemzeti géniusz Budapesten a helyi viszonyokhoz alkalmazkodik és elnézi a Lutz-kisasszonyoknak például azt is, hogy az ifjakat, akik iránt érdeklődnek, két kategóriába osztják.

— Ez a fiatal ember egy doktor, — szokta mondani Lutz Betti arról, aki tartozik az egyik kategóriába.

— Ez a fiatal ember egy „fon“ — szokta mondani Lutz Elza arról, aki tartozik a másik kategóriába.

A Lutz-kisasszonyoknak szóval vannak doktorok és vannak „fon“-ok. Más ifju nem számít a Lutz-kisasszonyoknak, csak a doktor, meg a gentry. Na, vigyázzunk, ebből még nagy botrány fog kerekedni.

Tudniillik a közmunkák tanácsa a hibás a dologban, miként itt minden baj a közmunkák tanácsától keletkezik. Ugyanis a közmunkák tanácsa volt az, aki a Lutz-féle háznak északnyugati sarkát lebontatta, mert makacs volt ez a sarok és nem akart derékszöget képezni a Dunasórral. Csak úgy állt a vén sarok, ahogy neki tetszett, kissé ferdén támaszkodva a föld-abroszra, mintha azt mondaná:

A miniszteriumban! A képviselő, kinek a Ház padján a helye, fölmenjen a miniszteriumba felvilágosításért! Kihez? Hisz ott nincs senki, ki a dolgokhoz értene és ki másvalamit tudna, mint azt, amit a gyöngéknék bizonyult igazgatók és a paksus-jártas biztos bejelent. Mit lehet megtudni ott, hol semmit sem tudnak? Mely felvilágosítást adhatnak ott, hol senki sincs fölvilágosítva?

És erre a Ház rámondja az ament!!

Leteszszük a fegyvert... Itt nekünk nincs semmi dolgunk... Mi vagyunk azok a lunatikuskok, kik a kopott eszmények által hipnotizálva járkálunk körül a világon, ... kik bolondul hiszünk az erkölcsi ügyek magasztosságában, ... kik kelletlenül és minden szükség nélkül infesztáljuk a rendíthetetlen kedélyű miniszter urat mindenféle haszontalan magasabb érdekek nevében és örve alatt.

Mi a magasabb érdek? A magasabb érdek az, hogy megegyünk egy főispánt. Mikor egy ily nemes vad van föltálva, ki gondol akkor olyan avas ciberelevessel, mint a magyar művészet? „Apró viszályok.“ „Controverziák.“ Majd még a kulturával foglalkozunk! A főispán! Az az igazi országos érdek. Az személy. Arra hajszát lehet indítani. Nyílt ülést, zárt ülést kérni. Szóval: veszekedni, viaskodni.

Ah, a mohikánok! Egy scalp, melyet az ellenfél fejbubjáról lehuznak, többet ér nekik, mint egy tartomány, melyet elvesztenek.

Igen, igen, a miniszternek volt igaza; nem nekünk. A miniszter tudta, hogy itt a magyar kulturával senki sem gondol. Joggal ment a vita elé intendáns nélkül, rossz igazgatókkal és a feje fölött összecsapó dificcittel. Tudta, hogy nem lesz bántódása. Hiszen amit ő veszni hagy, az csak a magyar művelődés. Ki gondol ezzel? Az újságíró. És ki gondol az újságíróval!

Valóban, ezt a képviselőházat csak a miniszter ismerte. Mi csak félreismer-

tük. Hibáztunk. És ezért bocsánatot kérünk a miniszter urtól. Vigye a százezeit. Van helye, hogy hová tegye. Még kétszer annyit is kidobhatna. Hiszen az csak pénz.

Neki van igaza. Kijózanodtunk.

K. J.

POLITIKAI HIREK.

Magyar miniszterek Bécsben. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter és báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter ma este Bécsbe utaztak és csak kedden térnek vissza Budapestre.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága pénteken délután tartotta meg leti ülését Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöke alatt. Ezuttal is még a dolog jogi általános része felett tanácskoztak.

A névmagyarosítás ellen. A zöldszások folytatják az igazgatót és mint Brassóból táviratozzák, most azzal akarnak hangulatot csinálni híveik között, hogy kalandos híreket terjesztenek a kormány állítólagos erőszakos névmagyarosító intézkedéseiről. Azt állítják, hogy a kormány *bizalmas* rendelettel utasította a hivatali főnököket, hogy a tisztviselőket nevük megmagyarosítására kényszerítsék. Ezeknek a híreszteléseknek persze az a céljuk, hogy a kedélyeket még inkább felizgassák.

A kultuszminiszter jelentése.

A képviselőház közoktatási bizottsága gróf Csáky Albin, utóbb Molnár Antal elnöke alatt ma ülést tartott, amelyen a közoktatásügy állapótáról szóló miniszteri jelentést tárgyalták.

Az országos közoktatási tanácsra és a felsőbb tanintézetekre vonatkozó részt Sághy Gyula ismertette. A budapesti egyetem jogi karánál a tanárokat szaporítani kívánja, az orvosi karánál pedig sürgősnek tartja a Pasteur-intézetnek a kibővítését. Szükségesnek tartja egy második műegyetem felállítását is és ennek helyéül Szegedet ajánlja. Pap Samu a Pasteur-intézetet a mostani anatomiai intézetbe kívánja áttenni. Kiss Albert a budapesti egyetem jogi karánál a vizsgarendszert kifogásolta.

Wlassics Gyula miniszter utalt arra, hogy tavalyi budgetbeszédében már felemlítette, hogy törvény által óhajtja szabályozni a felső oktatás kérdéseit és az előkészületeket erre nézve meg is teszi. Nem barátja azonban ama tendenciának, mely egy vagy két előfordulható visszaélés miatt a tudomá-

nyos életben az autonóm jogokat megnyirbálni akarja. A jogi vizsgálati rendszerre vonatkozó törvényjavaslatot rövid idő alatt benyújthatja. Egyik feladata lesz a javaslatnak az is, hogy a jogakadémiai versenyképesekké legyenek.

A miniszter végül a felvetett kérdésekre adott felvilágosítást és ezután Tuba János terjesztette elő a jelentésnek a népoktatásra vonatkozó részét.

Örömmel említette fel, hogy a négyszáz milleniumi iskola már föl van állítva, csak azt sajnálja, hogy kellő számú óvodát még nem állíthatnak. Szigorú intézkedést kíván ama tanítók ellen, akik a magyar nyelv tanítását elhanyagolják.

Több rövid felszólalás után ezt a részt is tudomásul vették.

A szakiskolák tárgyalásán Wlassics miniszter kijelentette, hogy a felső kereskedelmi iskolákat továbbra is a közoktatásügyi miniszterium hatáskörében kívánja megtartani.

Végül Szinyey-Merse Pál a művészeti intézetekre és muzeumokra vonatkozó jelentést ismertette. Wlassics miniszter tüzetesen nyilatkozott a létesítendő képzőművészeti akademiáról, amely megadja a fiatalságnak a módot arra, hogy a középfokú művészeti oktatást idehaza megnyerhesse.

Az akadémia szervezetére nézve a miniszter nem fog semmiféle chablon mögé zárkózni és az lesz a törekvése, hogy az intézet szabad versenyre alapított iskola legyen élő minta után való rajz-lással, kompozicionális gyakorlattal, korrigáló tanárokkal. Az építkezés előtt ankétet hív egybe, amely behatólag fogja megbeszélni ezt a kérdést is.

Kammerer Ernő rövid megjegyzése és a miniszter felvilágosítása után a jelentés tárgyalását hétfő délután négy órára halasztották el.

A belügyi tárcza.

A képviselőház ülése.

Kaas Ivor átszellemfölt arcczal állított be az újságírók karzatára:

— Érdekes lesz... nagyon érdekes...

— Ugyan micsoda? — kérdezte a kíváncsi had.

— A zárt ülés... Egy szót sem fogunk hallani... Pedig Szalavszkyról lesz szó...

És a jó báró boldogan mosolygott, hogy olyan ülésen fogják firtatni a pozsonyi főispán dolgát, amelyen se közönség, se gyorsíró nem lehet jelen. Micsoda szépen festheti le majd ezt a titkos ülést a — *fantázia!* Egészen sza-

— Mi közöm nekem a greenyichi csilagdához?!

Erre aztán jöttek a mérnökök és lebontották a renitens sarkot. Attól kezdve tönkrement a Lutz-házban egy elsőemeleti lakás, melyből csak egy fél szoba maradt meg. Az a fél szoba, kopott barna kárpitjaival úgy bámult ki a Dunasorra, mint egy kettémetszett kókuszdió és Lutz-mamának az volt a sürgős dolga, hogy új falat húzasson, minélfogva a fél szobából megint egész szoba lett. A művelet egyszerű, de azért bizonyosan komplikált, mert különben nem tanítanak az építészeket felsőbb matematikára. Hogy a félből mikép lesz egész?!... Ugyebár, ezt mi nem tudjuk ki-szítani a mi alsóbb matematikánkkal?! Lám, mit nem tudnak az építészek! Lutz mama azonban így gondolkozott: „A kisajátításért huszonötezer forintot kaptam, miből ötezer forint elmegy az építésre, tehát a lányok hozománya fejenként tizezer forinttal gyarapodott. Így gondolkozott a Lutz-mama. Lám, mit nem tudnak a matematikusok?!...“

Mig készült a fal, Lutz-mama (külsőjét nem tudom körülményesen leírni, mert mindig egy horgelt téli kendőbe volt beburkolózva), míg készült a fal, Lutz-mama gyakran megsimogatta gyermekeit, kik az ablakban ültek és

ábrándoztak szerelemről. Mivel ugyanis a szerelemnek nem szükséges palma vagy lótoszvirág; Bettinek meg Elzának csak dupla szekfűk és tavaszi jáczintok illatoztak az ablakban, de tiszta kis lelküknek azért annyi volt ez a virágos ablak, mint egy palmaerdő. A levelek itt is eresek voltak és a napnak mindegy, hogy merre dobognak a leányszívek; fénye belopózik akár pálmaligeteken, akár cserépvirágokon át és jaj akkor a Bettinek, meg az Elzának is jaj.

— Te egy doktort fogsz kapni — sugta a mama Bettinek.

— Te egy „von“-t kapsz majd — sugta a mama Elzának. (A gentrynek tudniillik nem kell doktornak lenni, a gentrynek szabad szám-tisztnek is lenni.)

Ugyancsak ezután elkészült a fal és az új szobát minden különös ünnepség nélkül felavatták. A felavatás abból állott, hogy a kapu előtt megjelent a 978-as számú hordár és figyelmesen elolvastván a czédulát, fölment Lutz-mamához, bár ez nehezebb esett neki, mert a 978-as számú hordár sánta. Odafönn azután kijelentette, hogy ő egy rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter minőségében jár el és hajlandó a szobára tíz forint foglalót adni. A 978-as számú hordárnak ezen

előterjesztése helyesléssel fogadtatott és így még aznap bevonult az új szobabérő. A szobabérő már ott is lakott egy hónapig, midőn megtörtént a Lutz-mama álma.

... Lutzné tudniillik az Ezeregyéjszaka-ból olvasott sokáig és elméje teli volt csodalámpákkal és varázsgyűrűkkel. Ezután nyugtalanul forgolódott ágyában, míg végre így szólt valaki arabs nyelven:

— Lutzné, mi bajod néked?

Az asszony felpillantott. Egy agg férfi állt előtte a napkeleti bölcsek fehér köntösében. Szakálla reszketett, zöld turbánján arany-szálak ragyogtak és a távolban a sivatag homokja látszott:

— Ó — sóhajtott Lutzné — a gondom rettentő és aludni sem tudok tőle!

— No, csak kivele — felelte az öreg. Majd segítünk rajta, azért vagyok én a kádi. Lutzné felült az ágyban:

— Te vagy a kádi? — mondta. — No, akkor neked elbeszélek mindent.

— Kérlek — vágott közbe a kádi — csak a vezérszökat mondd el, az nekem tökéletesen elegendő. Ezt Arábiában is így szoktam tenni.

— A két lányom... — kezdte Lutzné.

— A te két lányod — folytatta a kádi

badon, gyorsírók nélkül, a közönség terhes ellenőrzésének kizárásával!

— Érdekes lesz . . .

De egyelőre az ülés egészen nyilvános volt s így a jó bárót nem is érdekelte. Pedig a főtisztelendő komáromi apát, Molnár János pártelnök ur, a reverenda daczára a *lovagias* hurokat pengette és azt a kérdést vetette fel, hogy szabad-e gentlemannek eltűnie, ha egy újságezikkben nyilvánosan csalással vádolják, mint a pozsonyi főispánnal történt? A tisztelt Ház már azt várta, hogy a főtisztelendő apát ur kivágja a legnagyobb tromfot és világgá döngi, hogy ő már régen fegyveres elégtételt követelt volna, ha őt becsületében megsértik. De a főtisztelendő ur a fegyveres elégtétel még sem ment el, csak meglökte Buzáth Ferenczet, aki ebben a pillanatban, mint valami automata, közbedarált:

— A katonaságnál egy napig se tűrnék meg az olyan embert!

Az apát ur bólintott. Ugy van. A katonaság nem tűrné meg a pozsonyi főispánt. Az igaz, hogy a pozsonyi főispán nem is ajánkozott a katonasághoz. És az is igaz, hogy a a tisztelt sértegető urak nem is lövöldöznek feléje annyit, ha a pozsonyi főispán véletlenül katona volna. De egy főispánt szabad sértegetni — kivált főtisztelendő uraknak, akiknek van éles nyelvük a támadásra és reverendájuk a védekezésre.

Az öreg Jurich a privigyoi plébánia apró bajairól beszélt azután — de ez a kis intermezzo nem volt tulságosan érdekes.

Nagyobb mozgás támadt azonban, amikor a belügyminiszter fölemelkedett és egész sor akta felolvasásával igazolta, hogy a pozsonyi főispán ellen intézett támadások és vádak egytől-egyig alaptalanok. A néppárti hadjárat ellene nagyon érthető, de minden bizonyíték nélkül szükölködik. És igazán szomorú volna, ha a főispán minden kinyomtatott hazugság miatt mindjárt sajtópert indítana. Akkor sohsem jutna el a megye igazgatásához, mert reggeltől estig csak indítana, tudniillik sajtópereket.

Az egész parlament természetesen találta a miniszter nyugodt és meggyőző válaszát.

Rakovszky pedig haragosan szólt fel az einöklő Láng Lajoshoz:

— Most . . . most kérem a zárt ülést.

És a közönség lassan, elégedetlenül szedelődött fel a karzatról. Csak Kaas Ivor mosolygott boldogan.

— Nagyon érdekes . . .

Mert az ő fantáziája már rajzolta, szizte, tarkította a zárt ülést, amelyet közönség vagy gyorsíró nem ellenőriz . . .

A zárt ülés.

. . . És megvolt a zárt ülés. Publikum és gyorsírók nélkül, de tele izgalommal. Ugy mondják legalább a tisztelt képviselő urak, akiknek elbeszélése alapján kell — a hiteles följegyzések hiányában — a zárt ülésre vonatkozó tudósítást összeállítani.

Az eredmény a szokásos: a zárt ülésen elhatározták, hogy a zárt ülés tartására nincsen ok.

A határozatig forrásaink így festik az ülés lefolyását:

Láng Lajos elnök: Tíz képviselő kérte a zárt ülést. A tíz közül Rakovszky neve áll legfölül. Tesék tehát kifejtteni, hogy mi okon kéri a zárt ülést?

Rakovszky István: Kényes kérdéssel van szó, amely kényes különösen azért, mert nem politikai természetű, hanem a magánbecsületet érinti. Tegnap egy újságból oly vádakat olvastam föl, melyeket köztitviselő magán száradni nem engedhet. A becsület tisztaságát mindenkinek, de különösen a köztitviselőnek kell megővnia. Gróf Károlyi István egyszer kifejtette azt, hogy itt a Házban kétféle becsület van: aszerint, amint ellenzéki, vagy kormánypárti emberről van szó. Kerülni akarja még csak a látszatát is annak, hogy másnak a becsületében gázolni akar. De mikor Szalavszky főispán ellen ily súlyos vádak emeltek, akkor a kormánypárttól föllátnak s szolidaritást vállalnak vele. S itt van beigazolvva gróf Károlyi István tanítása: a kormánypárti Szalavszkyt megvédik, mert megvan az a nagy érdeme, hogy kormánypárti képviselőket szállít meggyéből. Azzal vádolják őt, mondta Rakovszky, hogy személyes harcokat folytat.

— Az is! — kiáltott a jobboldalról egy éles hang.

— Ki volt az? — kérdezte Rakovszky.

Erre föllált Molnár Béla a kormánypárt első padjában.

— Jól van! szólt Rakovszky s azon folytatta, hogy az olyan embernek, aki egyszer botlott életében, de azután egy egész emberöltőt becsületet munkában töltött, ha ennek szemére vetnék egykori

botlását, akkor a szóló volna az első, aki védelmére kelne. De mikor valaki egy hosszú életet szennyben és bűnbánásban tölt el, akinek bűnciról egész sorozatot tudok, kezdve 1872-ön máig s ezt látom hatalomban és közéletben magas fokon, akit magánéletében a leggaládabb vádakkal illettek, nyilvános életében törvénytípással és törvénytértséssel vádolnak, azzal szemben Magyarország köztitviselőinek becsületéről és tisztességéről van szó.

Megvállja különben, hogy szent fogadalmat tett...

— *A személyes haragra!* — kiáltották közbe jobbról.

— *Igenis a bosszúra!* — felelte szenvedélyesen Rakovszky. Ő ugyanis két stompai választáson volt jelen. Egyszer, mint katona s akkor látta, hogy alig néhány legénynyel is rendben lehet tartani a választókat. Másodszor a néppárti jelölttel volt ott s akkor látta, hogy milyen embertelenül bántak a Szalavszky emberei a szerencsétlen választókkal. Akkor megfogadta, hogy ez ellen az ember ellen küzdeni fog haláláig . . .

— *Hinc illic lacrimae!* — gunyolódott Kubinyi Géza.

Porczel Dezső belügyminiszter nagyon röviden válaszolt Rakovszky beszédére. Szerinte a zárt ülés tartására nincsen ok. Mert a becsületet szortirozni és osztályozni nem lehet. Az abszolút becsületességet kell keresni s ha ebből a szempontból lehet megtámadni a pozsonyi főispánt, akkor tessék azt nyílt ülésben megtenni. Állnak elébe. De amikor nyilvánvaló és Rakovszky titkot sem csinál belőle, hogy itt személyes bosszuról van szó, akkor a zárt ülés kérése maga is csak egy gyanúsító forma, amelynek az a célja, hogy olyan színben tüntesse fel a pozsonyi főispán dolgát, mintha arról a nyilvánosság előtt már nem is lehetne beszélni. Ez személyes játék és végét kell vetni.

— Ugy van! Helyes! — zugta az egész szabadelvű párt.

Szentiványi Árpád sem titkolta, hogy nem tartja helyénvalónak a zárt ülést. Ha a vádak alaposak, akkor tárgyalják nyílt ülésen. De nyílt ülésben aztán apróra vizsgálják meg, mert ez *nem olyan kérdés, amelyet segédekkel és fegyveresen lehetne elintézni.* (Tetszés a baloldalon.)

Visontai Soma: Nem az a kérdés: bűnös-e Szalavszky. Itt arról van szó: lehet-e ily magas állásban oly ember, aki a legsúlyosabb vádakra sem reagál? Nem vett elégtételt azért a czikkért, melyet Affendakisz in der Politik czimmel irtak.

Gajári Ödön csak azért kért szót, hogy Visontainak egy tévedését helyreigazítsa. Szalavszky igenis *kért elégtételt* s a pört csak formai okok-

— szerelmes. Ez a baj keleten is gyakran előfordul. És kibe szerelmes a te két lányod?

— A két lányom — sóhajtott Lutzné — szerelmes a szobaurba: törökbecsei doktor Betsey Kázmérba. Mert, emberséges kádi, úgy áll a dolog, hogy én az egyik lányomnak doktort szántam, a másinak meg gentryt, de most beköltözött hozzánk ez a keresztény ifju, aki doktor is, meg gentry is egy személyben és ime, azt mondja erre mind a két lányom: „Az enyém lesz a törökbecsei doktor Betsey Kázmér!”

— Hm — felelé a kádi. — Biztos vagy a predikátumában, jó asszony? Avagy tudod-e te, hogy a gyaurok predikátuma nem mindig olyan igaz és kétségtelen, „vera et in dubitata”, mint a gyaurok nemessége? Tudod-e te, hogy a gyaurok előneveivel nagy abuzusok folynak? . . .

— Nem tudom — siránkozott az asszony, az előnévre hát nem esküszöm meg, ha neked úgy tetszik, de a czimerét azt igenis látom . . .

A kádi bólintott a fejével:

— A czimerét látod? No, akkor jól van. Persze egy oroszán van a czimerében, mert kinek nincsen nálatok oroszán a czimerében? (Legfölebb még ha a pelikánra reflektáltak). . . De hát aztán nagyon szeretik a lányok?

— Borzasztóan, válaszolta Lutzné — és

az átok ugyan a közmunkák tanácsától keletkezett, de mégis én voltam a hibás, mert minek hívtam én meg hozzánk Betsey doktort, mikor az a meghívás nélkül is ur maradt volna. Ellenben most a Betti is meg akar halni, meg az Elza is meg akar halni, pedig, emberséges kádi, mind a kettőnek piros az arca.

— Jó asszony, én kádi vagyok, azt tanácslom hát, kísértsd meg az egyezséget.

— Nem lehet, — mondta Lutzné. A lányok nemcsak hogy egymással békülni nem akarnak, de már hálni sem akarnak egy szobában; az életüket féltik . . . egymástól féltik . . .

A bölcs komolyan nézett maga elé, azután több ízben megsimogatván szakállát, így szólt az asszonynak:

— Jó Lutzné, itt az az eset merült fel, midőn a kádi esze kénytelen Salamon királyhoz menekülni; tehát bevallom neked, a Kázmért ketté kell vágni. Nincs más hátra. Az egyik felét, a doktort, kapja a Betti; a másikat, a gentryt, kapja az Elza . . .

— Jézus, ez lehetetlen! — sikoltotta Lutzné és fölébredt természetesen. Világos volt neki, hogy a megoldásnak ez az erőszakos módja ki van zárva, de az álom azért nem hagyta békén Lutzné. Az álom föltárta előtte

a valót; Lutzné nál ilyen kerülő utakra volt szüksége az igazságnak. Sokat törte is a fejét a dolgon az asszony, míg a másik szobában busultak a lányok, a tavasz virágai, kik először tudták meg, hogy mi az az alkony. Aznap délelőtt is igen töprenkedett volt, midőn váratlanul beállított hozzá Lutz bácsi, a terézvárosi háziur, akinek a Védákkal való ismeretségét már röviden jellemeztük fönebb. Az öreg ur állandóan tuskés lódenkabátban járt és a bajszát, szakállát szintén szurós rövid vonalakra szokta nyírni, minélfogva már kora ifjuságában sikerült neki kivívni a „sűn” melléknevet. Külön jellemvonásai közül még fölemlítendő, hogy szívós alkatánál fogva minden reggel megkerüli a Gellért-hegyet. Onnan jött ezuttal is nagy pihegéssel.

— Szervusz, buta asszony! mondta Lutznének.

— Szervusz, króbián — válaszolta az asszony. A Lutz-családban tudniillik a férfiak ostobáknak tartják a nőket, a nők meg gorombáknak a férfiakat. Ez az életfelfogás nem is okoz annyi belvillongást, mint ahogy gondolná az ember.

— Mi van a leányokkal? — Még mindig olyan finyásak? — Hm?! — kérdezte a bácsi és nem ült le, hanem egészen mellé állt a

ből szüntették meg. A zárt ülésre pedig csak Rakovszkynak van szüksége, mert *óvakodott nyílt ülésben bevallani, hogy személyes boszu vezet.*

Rakovszky István: Mindenekelőtt megjegyzi, hogy első beszédében épen azt jelentette ki, hogy e kérdés közügy. Különben a szóló nem az az ember, aki Gajári ur védőszárvai alá menekülne, mint tette Bokross, Tarnóczy, Szalavszky. Mikor Gajári ur a szóló vádjait rágalomnak nevezte, nem volt jelen, különben Gajári ur urát adta volna szavának. Akkor leszámolt volna. A zárt ülésre való kérelmét visszavonja, mert azt hiszi, hogy már most nincs senki a Házban, aki ne tartaná szükségesnek, hogy ezzel a kérdéssel nyíltan foglalkozzék a képviselőház. Azt hiszi, hogy már most Gajári ur sem kívánja ezt az ügyet elhallgatni.

Hook János: A becsület kérdésében szolidaritásnak kell lennünk.

Rakovszky István: *Becsület-e Szalavszky? Ez a kérdés.*

Pulszky Ágost (fölugrik): *Rendre! Rendre! Ez nem járja!* (Zaj.)

Láng alelnök: A zárt ülés kérelmét föltételelesen vonta vissza a képviselő ur. Ez nem lehet. Ezért . . .

Rakovszky István: Visszavonom!

Láng alelnök: Akkor a zárt ülést berekesztem.

A harcz folytatása.

Abban a szünetben, mely a zárt ülés felfüggesztését követte, híre járt, hogy Szalavszky főispán Pulszky Ágost és Tallián Béla útján provokáltatta Rakovszkyt és *felajánlotta neki előzetesen a bizonyítást is.*

De ez csak fokozta az izgalmat.

A nyílt ülésben megszavazták a főispánok tételét, de nyomban utána, az anyakönyvi tételnél újra felugrott Rakovszky István, hogy folytassa a harcot a pozsonyi főispán ellen. Ezt abban a formában tette meg, hogy olyat imputált a kormánynak, mintha konkrét vádakkal szemben *szolidaritást* vállalt volna Szalavszky főispánnal. Ilyen kormányt nem támogathat. S minthogy a zárt ülés nem ébresztette fel a kormánypárt érzékenységét, nyilvánosan, újra felolvassa a „Hazánk” sértő cikkét. . .

— Mi összefüggése van annak az anyakönyvi tétellel? — vetette közbe Láng Lajos.

Zugás felelt rá. Rakovszky pedig izgatottan jegyezte meg:

— A főispánokról lehet itt beszélni, mert a főispán fölöttes hatósága az anyakönyvvezetőknek. Nem engedem szólásszabadságomat korlátozni, még az *elnöki szék*ből sem. Amilyen a főispán: olyan az anyakönyvvezető. A cikkben ez van: összes vagyonát csalással szerezte. Ilyet megtorlatlanul hagyni nem lehet. Tünné-e a belügyminiszter, ha azt írják róla: csalással szerezte összes vagyonát? Hogy vállalhat tehát szolidaritást Perczel Szalavszkyval?

A szélsőbal és a néppárt még egy darabig zajongott, de aztán felszólt Major Ferenc és utána Páder Rezső, mindakettő az egyházpolitika ellen dobálta a mennyköveket és ez a megszokott *emutatóvány* lassankint lehűtötte a kedélyeket. Polónyi Géza (és természetesen az elmaradhatatlan Sima Ferenc is) megpróbálta még a pozsonyi főispán dolgát felfrissíteni és Polónyi egy tavalyi kedvező nyilatkozatát is úgy szulválta, hogy az Szalavszky főispánnak nem a „Hazánk”-ban jelzett ügyére vonatkozott — de azért a pozsonyi főispán dolga már nem vert nagyobb hullámokat és a Házban aligha is fog még egyszer kísértetni.

A színházak.

Egy csomó tételt minden vita nélkül morzsolta le a Ház.

S ekkor a színházakra került a sor. De ez is rövid vita volt. *Visontai Soma* szólt s különösen az opera vezetősége és az opera művészi tagjai közt létező pörökre mutatott rá, aztán a művészi nivó súlyedéséről beszélt. E vizálykodásokról jelentést követelt a belügyminisztertől. Major Ferenc a színművészet terén látható elfajult izlés ellen fakad ki; talán ez az oka annak, hogy a társadalom nem fogadja be a színészeket, ami gyökerében helytelen dolog. A nemzeti színház egész törekvése az érzékesiklandozásra irányul. — A családfők kénytelenek fűhöz-fához fordulni ezzel a kérdéssel: vajjon elvihetem-e ma családomat a nemzeti színházba, erkölcsi szempontból? Az orfeumok az erkölcsöt minden oldalról megtámadják. A vidéki színészet súlyedéséről és szegénységéről beszélt még. A vidéki színészet megöloje az operette volt, amely ugy

a dologi, mint a primadonna-gázszival a személyi kiadásokat igen megnövelte. A drága operette-személyzet miatt nem tarthatnak kellő drámai személyzetet. Meg kell honosítani a vidéken az operát. Nagyon kevésnek tarja a vidéki színészek segítésére fölvevett összeget. A hazát megtagadó szociálizmusnak egyik hathatós orvossága a vidéken a hazafias darabok előadása.

És hasonló naiv dolgot többet is mondott még a néppárti doktor ur. Aztán a törvényhozás megszavazta a tételt, csak épen a belügyminiszter rövid válaszát hallgatta meg előbb. Ezt is különösebb érdeklődés nélkül, mert kit érdekel most a színház? És kit érdekel különösen a nemzeti színház, amelynek becsületét éppen a tizenkettedik órában, a budgetvita előtt mentette meg egy szöke színész nő? Senkit.

Két interpelláció.

A belügyi vita megszakításával az ülés végére még két interpelláció maradt.

Meltzl Oszkár azt kérdezte a kereskedelmi minisztertől: van-e tudomása arról, hogy a nagyszabenyi, segesvári és más államvasuti állomások főnökei alárendelt közegeiket neveik magyarosítására hívták föl? Hajlandó-e a miniszter ezt a visszaélést megszüntetni, s megtagadni, hogy a hivatali főnökök távol tartsák magukat a névmagyarosításba való beavatkozástól?

Kiss Albert pedig a belügyminiszterhez intézett kérdéseket a bagaméri zendülésről. Bagamér községben szociálista néplázadás nem volt s a szociálista tanoknak követői nincsenek. Am azért egy század katonaság ül a község nyakán. A csendőrök brutálisokat követnek el. Egy csendőr átszurt egy Balog Imre nevű polgárt minden ok nélkül. Megbüntetik-e vajjon ezt a csendőrt? A zendülés azért történt, mert a jegyző kétszer vette meg az adót exekválással. Mért nem vonják felelősségre ezt a jegyzőt, holott évek óta panaszkodik ellene a község? Hajlandó-e a miniszter intézkedni, hogy a zendülés miatt fogva tartott emberek ügyét gyorsan befejezzék s az ártatlanokat hazaereszszék?

. . . A két interpellációra egyelőre nem feleltek a miniszterek.

KÜLFÖLD.

Az eltiltott színek. *Prágából* jelentik: Tegnap fogadta a helytartó a német egyetem és a német műegyetem tanárainak küldöttségét, amely a *színek viselésének eltiltása* ügyében jelent meg a helytartónál. A helytartó a küldöttség előtt kijelentette, hogy a tilalmat előreláthatólag a tartománygyűlés bezárásakor felfüggeszthetik. A helytartó utalva erre, megjegyezte, hogy elvárja, hogy a tanárok az egyetem, valamint a tanuló ifjuság saját érdekében ez utóbbiakat visszatartják minden meggondolatlan lépéstől. — *Leitmeritzből* jelentik: Az itten megtartott diákgyűlés a leghatározottabban állást foglalt amellett, hogy a prágai német egyetemet egy *kiseb cseh városba helyezték át*, ahol a németiséget könnyebben meg lehet oltalmazni a cseh tulajdonosok ellen. Hosszu vita után elhatározták, hogy a német diákok az esetre, ha hétfőig a színviselési tilalmat vissza nem vonják, megkezdik a sztrájkot.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítás.)

A Koppenhágában megjelenő *Politiken* ma közli azt a levelet, melyet *Zola Björnsterne Björnson*-hoz intézett válaszul a kapott meleg üdvözlő levélre. A levél így szól:

Kedves testvér!

Bocsásson meg, ha nem találtam meg a kellő kifejezéseket annak az érzelemnek a tolmácsolására, amely szívemet áthatotta, mikor testvéri levelét olvastam.

sógorasszonyának. Ez szokása Lutz urnak; mindig egy centiméternyi távolságra közeledik ahhoz, akivel beszél és a szokás, uraim, rettetes. Aki egy centiméternyi távolságra áll az embertől, annak lehetetlen ellentmondani.

Lutzné visszahúzódott és elmondott az öregnek minden újabb eseményt.

— Hja, a mi városatyáink! — szólt közbe Lutz ur! Ez olyan stereotip kifejezés volt nála; minden létező bajt szeretett az ő városatyáinak hányai föl. Nem volt ugyanis egészen tisztában a városatyák hatáskörével és így már az is előfordult vele, hogy szidta a városatyákat, mert a német császár nem volt itt a millenniumon. Azonban ez egy csöppet sem csudálatos, mert a városatyák annyi mindenféle cselekesznek, hogy egyszerre csak összezavarodik az ember.

— Fölmondnál-e már neki? — kérdezte az asszonytól, mikor az már az álmát is elbeszélte.

— Nem kellett felmondanom — mondta az asszony. — Ő hurczolkodott ki mindjárt másnap.

— Bizonyosan neki is megjelent a kádi. Megfenyegette a veszedelemmel, — tréfálkozott az öreg.

Az asszony könyezett.

— Ne bolondozzál, Lutz — mondta az

öregnek. Ha neked volna két gyönyörű lányod, és aztán ilyen bajt csinálna a város, meg a közmunkatanács, majd másképp beszélne! . . .

— Halt! — vágott közbe az öreg és öklével rácsapott az asztalra. A városatyákat, persze, hja, a városatyákat, a mi városatyáinkat, megint meg kell korigálni . . . Tudod-e, buta asszony, hogy a városatyák hol hibáztak el a dolgot? . . . Ott, ahol read csak egy falat parancsoltak!

— Mit beszélsz, Lutz?! . . . — Álmélkodott az asszony és könyeit törölgette.

— Azt, hogy az álom is azt jelenti, nem a Kázmért kell kettévágni, hanem a szobát, buta asszony. Huzass hát mindjárt egy falat a szoba közepében, aztán majd kiadhatsz két szobát: egyet egy doktor urnak, egyet egy gentry urnak, hogy a libáid ne csipjék egymást . . . Hja, persze, dörmögött az öreg — a városatyáknak, a mi városatyáinknak mindent a szájukba kell rágni! . . .

A művészet ereje hámulatos. Sőt itt még nem is az egész építőművészetéről van szó, hanem csak egy vékony falról. Ahogy azt megépítették, mindjárt rendben volt a dolog és az őszszel már jegyben jártak a Lutz-kisasszonyok. A Bettit eljegyezte egy doktor, az Elzát meg egy gentry.

Papp Dániel.

Ugy érzem magamat, mintha hatalmas folyam árja sodorna magával. Alig van időm ahhoz, hogy mindazoknak, akik — bár az egész világ ellenük van — a jog és igazság szolgálatába léptek, köszönetemet nyilvánítsam. Önnek azonban, a nagy szellemnek és a nagy lelkiismeretnek, mégis köszönetet kell mondanom az igazságosság és a humanitás nevében.

Emile Zola.

Koppenhága, január 29.

A *Politiken* egy munkatársa meginterjúvolta Zolát, aki a következőket mondta:

Rendkívül fáradtnak, mondhatnám kimerültnek érzem magamat, de ezt a harcot végig kell küzdenem. Ezt az ádáz küzdelmet életem legnagyobb művének tekintem. Naponta rengeteg mennyiségű levelet s százakra menő táviratot kapok a világ minden részéből, de ezeket a rendőrség előbb elolvassa. Nem titkolom magam előtt azt a szomorú lehetőséget, hogy akciómat nem fogja siker koronázni.

Sajnálom Franciaországot, mert belátom, hogy ha Dreyfus ártatlan és ha mint ártatlan visszajön hazájába, Franciaországot semmi sem mentheti meg a forradalomtól.

Berlin, január 29.

A félhivatalos *Post* mai vezércikke a francia sajtónak a Bülow nyilatkozataival szemben tanúsított magatartásával foglalkozik. A többek közt a következőket írja az idézett lap:

Ha Franciaországban nem telhetik el nap anélkül, hogy Németországot azzal ne gyanúsítsák, hogy Dreyfus fontos katonai titkokat árult el a német kormánynak, úgy egy német képviselő mindenestre vindikálhat magának annyi jogot, hogy a külügyi kormányt e felől legalább megkérdezze. Most csak az a kérdés, milyen elemek győznek Franciaországban, mert a győző jutalma maga Franciaország lesz. Minthogy Németország viszonyai a francia kabinethez egészen barátságosak, Németországnak semmi oka sincs arra, hogy a francia kormány megbuktatását elősegítse, annál kevésbé, mert a francia kormányt a sovínizta elemek amúgy is nagyon könnyen megdönthetik. *Különbén bármit hozzon is a jövő, Németország, a hármasszövetségre támaszkodva bátran áll elébe.*

Páris, január 29.

Gróf Bernis és Gerault-Richard képviselők kiadatása ügyében kiküldött képviselőházi bizottság egyhangulag hozott határozatában ellezni a nevezett két képviselő kiadatását.

Páris, január 29.

A Lycée Charlemagne néhány száz tanulója ma délután, mint patrónusuk, Nagy Károly napján, összegyülekezett a Madelaine-templom mögött, hogy tüntetést rendezzen Zola ellen. A rendőrség szétkergette őket és mintegy harminczat, kik vonakodtak szétoszolni, letartóztatott.

Anarkia Krétában.

(Távirati tudósítás.)

Amíg a nagyhatalmak azon diplomatazálanak, hogy vajjon György görög herceg legyen-e a kormányzó vagy sem, s amíg a nemzetközi diplomácia nagy lelki nyugalommal küldözgeti egymásnak a titkos táviratokat, addig a magukra hagyott krétaiak a paczifikáló nagyhatalmak nagyobb dicsőségére irtózatot dolgoztatnak véghez.

Azokért a vérlázító gyalázatosságokért, amelyeknek Kréta mostanában a szomorú színhelye, az épp oly nagyképű, mint lehetetlen diplomácia felelős, amely sem a törököt, sem a görögöt nem engedi urnak lenni a szigeten, hanem azt összetett kézzel és nyugodtan nézi, hogyan öldösködnek egymást halomra ennek az elátkozott szigetnek szerencsétlen lakói.

Ha csak a fele is igaz azoknak a rémhíreknek, amelyek Krétából érkeztek, úgy igen valószínű, hogy a már-már elintézett krétai kérdés hamvadó üszke újra lángra lobban.

A görögök és a törökök a legvadabb vérengzéseket és pusztításokat viszik véghez és a csekély számú angol helyőrség teljesen tehetetlen a fékétvesztett anarkiaival szemben.

A sziget belsejéből mintegy 45.000 mohamedán menekült a tengerpartra.

A törökök eddig feldúlták és kirabolták a görögök raktárait és üzleteit. Közben véres csaták folynak a törökök és görögök között.

A végleg elkeseredett törökök vad dühökben neki rontottak a görög temetőeknek, *fel-törték a sírokat*, összcuzták a síremlékeket, lerombolták a temetők falait s vagy *öt méter-mázsa embersontot* vittek magukkal.

Amíg a törökök így garázdálkodnak a partokon, addig a sziget belsejében a görögök dühöngnek.

A szerbe portyázó görög inszurgensek *gyilkolnak és rabolnak* mindenfelé.

A rend teljesen felbomlott.

A törökök házaik egytől-egyig lerombolták.

A szigetnek a legfőbb bevételi forrásai az olajfák voltak.

Az örjögő görögök nekiestek ezeknek a fáknak s mintegy *két millió darabot kidöntöttek és felégették*, részben pedig elhordták.

A tizenkilencedik századot megcsufoló hihetetlen garázdaságok még mindig folynak, mert nincs senki, aki véget vetne ennek a vérlázító állapotnak.

TÁVIRATOK.

A hazatérő szász hölgyek.

Bécs, január 29. A szász hölgyek küldöttségének mai elutazása alkalmából az összes Bécsben tanuló szász diákok megjelentek a pályaudvaron, ahol a távozó női politikusoknak virágokrétaikat nyújtottak át. A diákok élénk „Heil“-kiáltásai közben hagyta el a szász küldöttséget a magyar hazába visszahozó vonat a pályaudvart.

A turini gróf leánynézőben.

Bécs, január 29. Itteni jól értesült körökben az a hír, hogy a turini gróf április hó végén vagy május elején Bécsbe jön, hogy a mostani legutóbbi udvari ünnepeken első ízben a bálkon megjelent főhercegnők egyikeként kezét megkérje.

A horvát költségvetés.

Zágráb, január 29. A tartománygyűlés mai ülésén néhány személyes kérdésben való felszólalás után dr. Kiss beszél a költségvetés mellett, megvilágítva, a baloldal ideális programját és azokat a kevésbé ideális eszközöket, amelyekkel a koalíció izgat. Dr. Frank a javaslat ellen szólal fel és pénzügyi szempontból bizonyítja, hogy *Horvátország önállósága lehetséges. Frank, beszéd közben rosszul lesz, úgy, hogy kénytelen azt abban hagyni.* Erre az ülést, az interpellációk megtétele után, berekesztik.

Szerb ügyek.

Belgrád, január 29. Milán király, Krisztics igazságügyminiszter és Georgievics közoktatásügyi miniszter kíséretében, Sándor király képviselőjében Vranjaba utazott, hogy részt vegyen a város felszabadulása huszadik évfordulójának ünnepén.

Illetékes körökben Dancs szófiai szerb ügyvivőnek visszahívásáról szóló téves kommentárokkal szemben kijelentik, hogy rendelkezési állományba helyezése *tisztán egészségi állapotára való tekintettel történt.*

Coudenhove lemondása.

Trieszt, január 29. A *Matino* azt a hírt hozza, hogy Coudenhove helytartó legközelebb lemond és utódja csenekei Fuchs Mór altábornagy lesz, aki jelenleg *Przemysiben* parancsnokló tábornok.

Császár a nagykövetnél.

Berlin, január 29. Vilmos császár ma meglátogatta a francia nagykövetséget és hosszasan időzött Noailles marquisnál.

Izgatottság Rómában.

Róma, január 29. (A kamara üléséből.) Az ülés végén Costa szocialista képviselő a maga, valamint barátai nevében, akik holnapra a gabonavám eltörlésének követelésére Rómába meetinget hívtak egybe, kijelentette, hogy a meeting teljesen törvényes manifesztáció lesz. (Zaj.) Szóló elvárja a belügyminisztertől, hogy megengedi a meeting megtartását; ellenkező esetben nincs kizárva, hogy másnemű tüntetések lesznek. (Nagy zaj.) Rudini marchese miniszterelnök azt mondja, hogy arra nézve, amit tenni fog, a kamarában előre felvilágosítást nem adhat. A felelősség őt terheli és azt el is vállalja teljesen. Azt a választ, amelyre Costa képviselő vár, Róma pretekstusától kérje. De mivel az a látogatást forog fenn, mintha Costa fenyegetőzni akart volna szóló biztosíthatja a kamarát és az országot, hogy tekintet nélkül a fenyegetésekre, a rendet szigorúan fenn fogja tartani. (Igen helyes! — Élénk helyeslés.)

Costa azt válaszolja, hogy nem volt szándéka fenyegetőzni.

Róma, január 29. A rendőri questor kihirdette, hogy a prefektussal egyetértve, holnapra mindenféle meetinget, gyűlést vagy nyilvános tüntetést megtilt. A kormány megtette a szükséges intézkedéseket a közrend fentartására.

Róma, január 29. Az egész várost katonaság tartja megszállva. A város különböző pontjait lovasság és csendőrség őrzi. A kolosszeumban két csendőrsztag van elhelyezve. A rendőrfőnöknek holnapra 8000 gyalogos katonát bocsájtottak a rendelkezésére. (N. Fr. Pr.)

Bismarck gyógyulása.

Hamburg, január 29. Bismarck herceg teljesen veszélyen kívül van. Bárha még a tolószékéről fel nem kelhet, alapos a remény, hogy már nemsokára ismét lábra áll. Az állatlansága is szünőfélben van; a vaskanczellár egész nap jókedvű. (N. Fr. Pr.)

Zavargás a pestis miatt.

Bombay, január 29. Sinnában, Nasik közelében (bombayi-kerület), a lakosság fellázadt ama rendszabályok ellen, amelyeket a pestis leküzdésére rendeltek el. A csőcselék meggyilkolta a kórházi adjunktust, felgyújtotta azt az épületet, amelyben a betegek elkülönítve feküdtek, lerombolta a postaépületet és elvagdalta a távirósodronyokat. A rendőrség tüzet adott és két embert megsebesített.

Gróf Tisza Lajos temetése.

(Távirati tudósítás.)

Gróf Tisza Lajos földi porhüvelye immár a geszti családi sírboltban pihen ősei között.

A temetésre igen sokan utaztak le Gesztre Budapestről, Szegedről és Nagyváradról. A gyászoló család majdnem valamennyi tagja ott volt, hogy a halottat elkísérje utolsó nyugvó helyére.

Ott voltak: Tisza Kálmán három fiával: István, Kálmán és Lajos grófokkal, Tisza Paula férjével, Radvánszky koronaőrrel, Tisza László négy leányával s vejeivel: Sándor Jánossal, gróf Bethlen Pállal és Zeyk Károlylyal.

A kormányt báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, a szabadelvű pártot Örléy Lálmán, Beöthy Algernon és gróf Bethlen Balázs országgyűlési képviselők, Szeged városát Lázár György helyettes polgármester és Rainer József főkapitány és Nagyvárad városát Bulovszky József polgármester által vezetett küldöttség képviselték.

Ott voltak továbbá: a biharmegyei szabadelvű párt küldöttei, Bihar vármegye küldöttsége Beöthy László alispán vezetése mellett, a biharmegyei tisztikar küldöttsége, Sza-

lonta és több más város küldöttei s a megyei birtokosság nagy számmal.

A részvét megnyilvánulása a szülőföldön, ahol mindenki ismeri, tiszteli és szereti a Tisza-családot, impozáns és megható volt. Mindenki iparkodott kivenni a részét a fájdalomból s részvétteljes szavakkal megvigasztalni a lesújtott családot.

Mikor a holttestet vívő vonat Szalontára ért, leemelték a koporsót s rátették egy négyfogatu kocsira, a koszorukat is felrakták több szekérre s azzal a halottas menet megindult Geszt felé. A családtagok és a vendégek előre hajtottak, azután következett a halottas kocsi, melyet a biharmegyei hajduk kísértek; a menetet a Tisza-uradalmak gazdasági tisztjei zárták be. A geszti park bejárájánál Tisza Kálmán és fia fogadták a halott testvért és nagybátyát s elkísérték a községi temetőben levő családi sírbolthoz, melynek kis udvarán a gyászoló vendégek már összegyülekezve várokoztak.

A koporsót a három Tisza fiu és Tisza László vejei emelték le a kocsiról és vitték a sírbolt előtt felállított ravatalra.

Ekkor előlépett a geszti református tiszteletes, Szabó István s rövid imát mondott a halott fölött; utána *Szél* Kálmán szalontai református esperes mondott bucsuztatót. Lendületes meleg szavai mély hatást tettek a hallgatókra. Végül *Lázár* helyettes polgármester fejezte ki szép szavakkal Szeged város lakosságának háláját s megemlékezését Szeged városa újjáépítőjének földi maradványai felett.

A koporsót a családtagok levitték a kriptába s a hozzátartozók utolsó istenhozzádót mondtak a drága halottnak.

Tisztelettel kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hónap végén lejár, hogy időjékorán gondoskodjanak a megújításról, nehogy a lap pontos küldése körül fennakadás legyen.

Az Országos Hirlap
kiadóhivatala.

HIREK.

Egy kis polémia.

A „Magyarországnak” nem tetszik a függetlenségi és 48-as pártól irt vezércikkem. Négy hasábon haragszik, de minden érve csak annyi, hogy hiszen én a mult választáson függetlenségi jelölt voltam. Jelölt, jelölt, egyre ezt hajtogatja.

Igaza van, jelölt voltam két helyen is és összeroskadok a leleplezés sulya alatt. Azt hittem, hogy a függetlenségi és 48-as pártban találok fel azt a radikális demokrata pártot, mely ideálom. Sohasem titkoltam, sőt programmbeszédeimben is nyíltan hirdettem, hogy az én politikai hitvallásom lényege nem a függetlenségi eszme, hanem a radikális demokrácia. Ezt kerestem a függetlenségi pártban, de csalódtam és nem vagyok olyan félénk, hogy csalódásomat elleplezzem. Több, mint egy esztendeje, hogy a függetlenségi párttal megszakítottam minden összeköttetést, anélkül, hogy elveimen bármit változtattam volna. Radikális demokrata vagyok és sovárgom azt a pillanatot, mikor lesz végre Magyarországon őszinte, igazi radikális párt.

Jól tudja ezt a „Magyarország” is. Hiszen egy hónappal ezelőtt szíves volt engem „ismert demokrata publicistának” nevezni. Miért nem függetlenséginek?

Ne méltóztassék hát rajtam fegyelmi jogokat gyakorolni. Oda írok, a hova akarok. Oda irtam már akkor is, esztendőkkal ezelőtt, mikor még nem voltam jelölt. De bárhova irjak, az én agyvelöm nem eladó és kreatura nem voltam, nem is leszek soha. Ha tehetségem volna erre, lehettem volna kegyencz a függetlenségi Czézároknak udvarán; sőt talán másutt is.

Dr. Vázsonyi Vilmos.

— A királyné sétái. *San-Remoból* táviratozzák a *Neue Freie Presse* utján: A királyné talán az egyetlen, aki itt naponta gyönyörködik a nap felkeltében. Már jóval előbb felkel a felséges asszony és sétál a Royal szálló szép pálmakertjében. Órák hosszat tartózkodik itt a királyné a pálmák és a gyü-

mleöstől görnyedő narancs- és citromfák között. Különösen jót tesz neki az ilyenkor lengedező szellő, mely a tenger felől jön. Alig van nap, melyen a kerti sétát a királyné elmulasztaná, amikor is teljesen egyedül, zavartalanul, a kíváncsi szemek elől elrejtve, élvezzi a nap felkeltének gyönyörű panorámáját. Nappal is nagyon gyakran sétál a királyasszony. A lakosság általános szeretete körbeveszi őt és a királyné minden köszönést a legszívélyesebben viszonz. Egyelőre még nem biztos, hogy itt tartózkodását mely időpontig fogja a felséges asszony kiterjeszteni; hír szerint a király a jövő hónapban meglátogatja a királynét.

— Az udvar Budapesten. Többször érkeztek már hírek arról, hogy az udvar február első felében a magyar fővárosba érkezik. Mint megbízható forrásból értesülünk, az udvar február 4-én érkezik Budapestre és itt időzése alatt több ünnep lesz az udvarnál.

— Nagy urak párbaja. *Berlini* tudósítónk táviratozza: *Königsbergből* érkező táviratok azt mondják, hogy gróf *Bismarck* Vilmos főelnök (ez a hivatal körülbelül olyan, mint az osztrák helytartó) és *Maubach* elmői főtanácsos párbajt vívott. A párbajban *Maubach* sebesült meg.

— Badeni Párisban. Ausztria volt kormányelnöke még ez idő szerint Párisban időző és tiszteletére *Lefèvre-Pontalis*, az „Institut” halhatatlanjainak egyike, villásreggelit adott. A francia tudós Badenit még Bécsből ismeri, ahol tanulmányuton volt. A déjeuner-re, vendége-tiszteletére, meghívta Páris számos előkelőségét. Ott volt többek közt *Hanoteaux* külügyminiszter, *Wolkenstein-Trostburg* nagykövetségünk, *Decrais*, a volt bécsi nagykövet, a híres *Constant* Benjamin és még sok más notabilitás. Társalgás közben szóba került az a botrányos jelenet, amelynek a francia kamara szombat színhelye volt s amelynél Badeni a kamara palotájának előcsarnokában vesztegelt.

— Bámulom a francia képviselők higgadságát, mondá gróf *Badeni*.

— Hogyan? kérdé valaki. — Hisz pofozkodtak!

— De elintézték ügyüket *tíz perc alatt*. Az osztrák reichsrathban az ilyen skandalum *hetekig* tart. Igenis, bámulom a Palais-Bourbon képviselőinek bölcsességét...

— És gróf Badeni szája körül fájdalmas mosoly jelentkezett.

— Eötvös József emléke. A jövő szerdán, február 2-án, van báró Eötvös József, a híres író és államférfiu halálának évfordulója. Ezen a napon a fővárosnak több középiskolájában tartanak ünnepeket s Eötvösnek Ercsiben levő sírját megkoszorúzzák. Az Eötvös-alap országos tanító-egyesület pedig e napon délután 5 órakor az Akadémia kistermében ünnepi gyűlést tart, amelyen dr. Bánóczy József igazgató mondja az emlékbeszédet s kihirdetik az Eötvös-alap jótéteményeire vonatkozó pályázatot.

— Gróf Tisza Lajos utóda. A szegedi gróf halálával megürösödött állások egyik legfontosabbja az új országháza építő bizottságának az elnöksége. Ezt az állást egyelőre nem töltik be, hanem az ezzel járó teendők ellátására az országgyűlés mindkét házának tagjaiból országos bizottságot alakítanak, amelynek feladata a belső berendezés végleges keresztülvitele lesz. A bizottság elnökül valószínűleg *Szilágyi* Dezsőt választja meg. Más értesülés szerint gróf Tisza Lajos utóda báró Podmaniczky Frigyes lesz.

— Szomorú évforduló. Az a nap, mely holnap köszönt a fővárosra, szomorú évfordulónak lesz a napja. Holnap lesz kilenczedik évfordulója annak, hogy *Rudolf* trónörökös, a magyarok szemefénye, reménysége elköltözött ebből az életből. 1898. január 30-án halt meg gyászos halállal a trónörökös és e szomorú évforduló napján mint mindig, most is gyász-mise lesz mindenfelé. *Bécsből* azt táviratozzák, hogy ma *Rudolf* trónörökös koporsójára koszorut helyeztek: *Stéfania* özvegy trónörökösné, *Erzsébet* főhercegnő, a trónörökös leánya, *Ferencz Ferdinand* főherceg, az 1. számú dzsidás ezred, a 19. számú gyalogezred és a „Kronprinz Rudolf” katonai veterán-egyesület.

— Végünk van! Amíg a képviselőházban a helynevek magyarosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták és a szász képviselők, választóik presziójának engedve, kiléptek a szabadelvű pártból, addig még nem félt senki valami végzetes bajtól; mikor a szász asszonyok kapták magukat és deputációt szerveztek a királyhoz, hogy így akadályozzák meg, ha lehet, a helynevek magyarosításáról szóló törvény szentesítését, akkor sem fogta meg elhalálos félelem az embereket; de ma olyan hír érkezik *Gráczból*, a nyugalomba vonult törzstisztek városából, amely rettenetes veszedelemben dönti ezt a mi szegény országunkat. Halálos félelem fog el mindenkiket, aki szereti a hazáját, ha meghallja, milyen nevezetes, világraszóló esemény történt ma *Grácz* városában. Ott vannak igazán veszedelmes ellenségeink, akik minden áron vesztünkre törnek és ma a halálos csapást mérték reánk. Most már igazán végünk van! Hogy mi történt *Gráczban*, azt elmondja a következő távirat:

Grácz, január 29. Ma itt nagy diák-meeting volt, amely a helynevek magyarosításáról szóló magyar törvénynyel foglalkozott és mély megbotrányozását fejezte ki a magyar kormány eljárása miatt. Együtt elhatározta a diákság, hogy az erdélyi szász testvérek előtt nemzetiségük védelmében kifejtett maguktartásért rokon-szenvének üdvözlő iratban fog kifejezést adni.

Reszless világ! Eddig még remélhettünk sok mindent, de most, hogy a gráci diákok „mély megbotrányozásukat fejezték ki a magyar kormány eljárása miatt”, le kell mondanunk minden reményről. Végünk van! Az Isten irgalmazzon nekünk!

— Egy jótékony urnó halála. Özvegy György Adolfné született tornyai Schosberger Amália, a fővárosi társaséletnek egyik nagyon kedvelt és nagy jótékonyágáról ismert tagja, tegnap este hirtelen meghalt. A széles körben ismert urnó halála nagy részvétet keltett ismerősei körében és azok közt a szegények között is, a kiket a nemesszívű hölgy mindenkor megsegített. Halálát gyermekei, Györgyei Illés, Györgyei Miklós földbirtokosok, Györgyei László jassy-i magyar konzul, és leánya, Sváb Gyuláné és nagyszámu rokonai gyászolják. Temetése hétfőn déltől 10 órakor lesz.

— Egy Bourbon házassága. *Rómából* írják: Bizonyára kevesen tudják, hogy egy Bourbon olasz zászló alatt szolgál és pedig az olasz király nevét viselő lovasezredben. Ez a herceg, aki most hadnagy, *Don Luis* herceg és abból a morganatikus házasságból származik, amelyet 1869-ben kötött Luis Mária Ferdinánd Péter d'Almatara bourboni herceg *Hammel* Mária amerikai nővel, akinek később a nápolyi király a *Rocca-Guglielma* grófnő címet adta, mely címet gyermekei örökölték. Mostanában sokat beszélnek Rómában a fiatal lovastisztól, aki nőül vette *Weisz di Valtraaca* kisasszonyt, a Rómában levő portugál főkonzul leányát. *Don Luis* unokaöccse a casertai grófnak, a nápolyi trónkövetelőnek és unokája a mult évben meghalt aquilai grófnak. Az aquilai gróf II. Ferdinánd fivére és II. Ferencz nagybátyja, csak a tőgyökeres nápolyi tájszólás nyelvén beszélt és csak Nápolyban érezte magát jól. Azt a meglepetést, melyet 1883-ban szerzett rokonainak, nem lehet leírni, mert egy napon kijelentette, hogy kibékül a savoyaiakkal és Rómába megy. Ezt az elhatározását véghez is vitte. Akkor egy római újságíróval meginterjuváltatta magát, amikor bámulatos őszinteséggel beszélt. Többek között elbeszélte, hogyan akarták őt 18 éves korában megházasítani.

— Képzeld csak, barátom — az újságíró tizennyolc éves koromban akartak megházasítani! És három kisasszony között kellett válogatnom, akiket soha életemben nem láttam. Volt közöttük egy brazíliai nő is. No, gondoltam, nem bánom, hát miért vagyok korvettkapitány? Legszívesebben a brazíliai nőt választom, legalább mindjárt nagy tengeri utat tehetek meg... S így hajóra is szálltam... Mihelyt Rioba érkeztem, mindjárt főadmirális lettem. Főadmirális 18 évvel! Nappal és az udvarnál tehát főadmirális voltam és este, ha aludni mentem a hajómra, ismét korvettkapitány lettem

Az aquilai gróf azután arról a viszonyról beszélt, mely közte és Humbert király közt létezett.

Mégis Olaszország a hazám, visszatértem ide, hogy királyomat lássam és meglátogassam. Mert tudod, kedves barátom, nincs ahhoz kedvem, hogy számkivetésben haljak meg. Olaszország, úgy látom, csak a savoyaiakat akarja... A víz, amely már lefolyt, nem örül többé és így virágokat téptem a Quirinál kertjében és megcsókoltam a királyné kezét... Mondhatom, meggyógyítottak egy sebet, mely sokáig vérzett...

Ez a nápolyi herceg, aki kibékült a savoyaiakkal, meglehetősen jól festett, de mindig csak tengeri viharokat. Amikor egyszer megkérdezték tőle, miért fest mindig ilyen képeket, azt felelte:

— Mert az én életemben mindig a vihar volt a nota dominante...

— **Tömeges leánygyilkosság.** *Párisi* levelezőnk táviratozza: *Rodeau* volt rendőr ellen, akit nemrégiben fogtak el, alapos a gyanu, hogy két hónapja egy leányt meggyilkolt. Gyanakszanak rá, hogy még egy leánygyilkosság terheli lelkét és ezért a rendőrség a két éven belül történt és ki nem derített gyilkosságokat mind átvizsgálja, hátha azokat is *Rodeau* követte el. *Rodeau* nál találtak egy jegyzéket, melyen az *egyedül lakó lányokat nyilvántartotta, azok szokásait, vagyoni állapotát feljegyezte*, azonkívül újságokat, melyeken a leánygyilkosságok veres irónnal voltak megjelölve. *Rodeau* 44 éves. A rendőri szolgálatból *Gréville* elnöksége alatt lépett ki, azt mondván, hogy *nagyon unalmas az öreg elnököt őrizni.*

— Az apagyilkos végrendelete. Debreczenből táviratozzák: *Móricz* József debreczeni apagyilkost, végrendeletben kifejezett kívánsága szerint, ma exhumálták *Illaván* és Debreczenbe hozzák, hogy öngyilkos testvére és meggyilkolt anyja mellé temessék. *Móricz* végrendeletét, melyben vagyonát az *Emkénék* hagyta, a debreczeni *Bikfalvi* család, mely anyai ágon a *Móricz-családdal* rokonságban van, *pörrel támadja meg.*

— Halálozások. A Szent-Ferenczrendiek pozsonyi kolostorának nagy vesztesége van. A rendnek egyik legkiválóbb és általános szeretetben állott tagja, *Komárszky* Chilian, a flozofia tanára, az éjjel 74 éves korában meghalt. Holnap temetik. — *Bárod Bánhidy* Albertné született *Laby* Stefánia asszony, *bárod Bánhidy* Antal aradmegyei nagyhírtokos édes anyja, 82 éves korában meghalt Aradon. — *Drezdából* jelentik, hogy ott *Hammer* Guidó író és festő meghalt.

— Hajókatasztrófák. Hirt adtunk már arról, hogy a *Báthory* magyar gőzös Port-Patriknál zátonyra került. Mint ma táviratozzák, eddig a zátonyra került hajónak fél rakományát megmentették. A mentés munkája nagyon lassan halad előre, mert naponként csak három órán át lehet dolgozni addig, míg az apály tart. Tegnap *Lenász* József, a *Báthory* kapitánya, betegesen Fiuméba érkezett. — *Odeszából* érkező hírek szerint a *Corvin Mátyás* nevű osztrák-magyar hajó *Atschkow* mellett zátonyra került.

— Lovaglás Pozsonytól Sopronig. *Ottó* főherceg, ki a napokban *Zichy* Jakab gróf által rendezett hajtóvadászaton járt, a vadászatok végzetével egykori ezredének meglátogatására Sopronba rándult. Ez alkalommal a pozsonyi tiszti lovaglósiskola sikerült távlovaglást rendezett a Pozsony és Sopron közt levő nyolcvan kilométer utat jó négy óra alatt megtéve, pompás állapotban tisztelt meg a főhercegnél. A lovaglásban részt vettek: báró *Leonardi* alezredes, a lovaglósiskola vezetője, *Zatazelo* főhadnagy, *Koburg* herceg, gróf *Pálffy*, gróf *Csekonics*, gróf *Pongrácz*, gróf *Mirbach*, báró *Bourboin*, *Hirsch* hadnagyok és *de Potére* s *Rutits* hadapród-tisztelhelyettesek.

— Czigányháboru. *Szerednyén* — mint levelezőnk írja — a napokban nagy czigányháboru volt. *Góré* Jancsi czigánybandája kibérelte *Csucsí* Pista lakását, amiért ez bosszút forralt a banda ellen. Tegnapelőtt tehát, midőn a banda tanulás végett összejött a peres házban, *Csucsí* Pista és társai ásóval, kapával, csákánnyal és fejszével felgyerkezve, elrejtőztek, hogy majd, mikor banda kijön, megrohanják és lekasabolják egytől-egyig

annak tagjait. A banda tagjai azonban neszét vették a dolognak és ők is előszedtek minden található szuró, vágó és ütő-szerszámot és *Zrinyi* ki-rohanásához hasonló hősiességgel törtek az ellen-ségre. Lett is aztán véres ütközet, minek az lett a következménye, hogy a *Góré* bandája *Csucsí* és társait harcoképtelenné tette. A csendőrség a község házához kísérte a verekedőket. Néhány czigány *halálosan* megsebesült.

— Százezerforintos sikkasztás. Ezzel a címmel egy esti újság azt a hirt közölte ma, hogy *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszternél valaki feljelentést tett az erdélyi erdőkezelőség ellen, ahol *óriási sikkasztás* történt. Az elsikkasztott összeg, állítólag, százger forintnál többet tesz ki. *Kolozsvári* tudósítónk, akitől bővebb részleteket kértünk e százezerforintos sikkasztásra vonatkozólag, éjjel a következőket táviratozta:

Hiteles helyről nyert információ szerint *sikkasztásról* szó *sincsen*. Mindössze annyi a való, hogy egy elhunyt tisztviselő jogtalanul kifizetett egy csekélyebb összegről szóló nyugtát és ezt az ügyet vizsgálják.

Más helyről azt jelentik, hogy *Löwy* Dávid fatermelési és szállítási vállalkozóval történt leszámolásakor különböző kisebb jelentőségű szabálytalanságoknak jöttek a nyomára. A vizsgálatot megindították, hogy a kincstár a szabálytalan eljárásból eredő esetleges kár ellen biztosítva legyen.

— Kézfogó. *Rosenfeld* Antal nagyváradlakos eljegyezte *Rosenfeld* Simon ottani kereskedő leányát, *Rozát*.

— A békités jutalma. *Orosztony* község lakosságát gyilkosság esete tartja izgatottságban. *Domina* János ottani lakos összeszólalkozott a feleségével és nagy haragjában jól el is páholta az asszonyt. A feleség ott hagyta a férjét és fivéréhez. *Péterfy* Jánoshoz menekült, akinek elbeszélte, hogyan bánt vele a férje. *Péterfy* János, jószívű ember létére, az asszonynyal együtt elment sógorához, hogy kibékítse a házaspárt. Alighogy belépett a házba és békitgetni kezdte sógorát, az dühében felkapott egy vízfordórdat és azzal a békitő sógort agyonütötte.

— Az élőhalott. Hihetetlennek tetsző dolgot mond el egy amerikai spiritiszta-újság *Laufmann*nak, egy amerikai utazó-kereskedőnek életéből. *Laufmann* mindig feleségével együtt utazott; a felesége gyűlölte és mindig módot keresett, hogy megmérgezze a férjét. Egyszer majdnem sikerült is ez a terve. A megmérgezett utazó így beszéli el az esetet: Eppen *Omahában* voltunk. Egy reggelen holtbetegnek éreztem magamat. Nem tudtam, hogy mi lett, de kórházba kellett mennem, mert bajom nagyon súlyos volt. Ott valami orvosságot adtak, amitől elvesztettem eszméletemet és az orvosok holtnak nyilvánítottak. Másnap átszállítottak a halottasházba és táviratoztak a nem messze fekvő *Des Maisban* lakó testvéremnek, hogy rendelkezék temetésem felől. Az orvosság bevétele után a következő érzéseim és látományaim voltak. Kezdetben csak a lábaim zsibbadtak el, azután egész testem. Ugy éreztem, mintha egészen gyapjuszövetté váltam volna és háromszor olyan nagy lennék, mint azelőtt voltam. Láttam magamat, amint a szoba közepén álltam és koporsóban levő holttestemet nézem. Ahogy ott állok, bejön egyik orvosom és nem szól semmit. Az ajtóhoz lépek, hogy kimenjek. Az orvos nem tartóztat. Jó, kimegyek az utcára. Előttöm megy egy kaliforniai barátom. Utána akarok kiáltani. Egy hang se jön ki a torkomból. Futóra veszem a dolgot, hogy elérjem. Nem lehet. Minél jobban futok, annál inkább növekszik közöttünk a távolság. Végre megállt, akkor elértem. Vállára akarom tenni a kezemet. Megbénultam. Eleje akartam kerülni. Nem tudtam. Ott kellett hagynom, anélkül, hogy beszélhettem volna vele.

Haza mentem a kórházba. Az ajtó zárva volt. Benézek a kulcslyukon, láttam a holttestemet a szoba közepén, koporsóban, úgy mint előbb. Aztán betörttem az ajtót. Ott ültek az orvosok egy padon; épen az én esetemről beszéltek. Melléjük ültem és megvartam, míg a testvérem megjött. Szegény ember! Hogy zokogott, hogy megtört a koporsóm fölött! Azután megmosták holttestemet és jégbe tették. Tovább nem éreztem semmit. Ekkor elvesz-

tettem eszméletemet, 38 óráig feküdtem eszméletlen. Akkor vittek be a halottasházba is, ahol azonban még jókor magamhoz tértem. Három hónapig feküdtem betegen s mire fölgyógyultam, a feleségem megszökött. Azt hitte, hogy meghaltam a mérgetől. Végezetül megjegyezzük, hogy az említett kaliforniai ur abban az időben valóságban ott volt *Omahában* és a beteg által említett időben azon az utcán járt, ahol az őt lázas álmában látta. Pedig nem is tudta, hogy ott van.

— Sikkasztó tanító. A pankotai lakosságot, különösen az iparos osztályt — mint levelezőnk írja — nagy izgatottságban tartja az egyik római katolikus tanító s ipartestületi titkár sikkasztása. Az eset annál nagyobb feltűnést keltett, mivel az illetőnek, ki általános kedveltségnek örvendett, szép fizetése volt s emellett neje is, mint kézimunkatánító 40—50 forintot keresett havonként. Mikor a pankotai iparoskör önálló ipartestületé alakult, egyhangulag *Beerwaldszki* Ferencz római katolikus iskolai tanítót választották meg az ipartestület titkárává s annyira biztak benne, hogy több éven keresztül nem tartották szükségesnek, őt a pénzkezelésben ellenőrizni. Ezalatt *Beerwaldszki* felszedte a felektől a tagsági díjakat és saját céljaira fordította. Egyes felek feljelentésére a napokban megvizsgálták a számadásokat, amikor is a felügyelőbizottság már felületes vizsgálat után 971 forint 23 krajczár hiányt konstataált; de fölfedezték akkor azt is, hogy a titkár az ipartestület kárára több okiratot is hamisított. Az ipartestület elnöke megtette a hűtlen titkár ellen a feljelentést, kérve egyszersmind az illetőnek a tanítói állásától való felfüggesztését. A vizsgálatot ma *Halászi* Béla, világi királyi járásbíró meg is indította.

— 130.281 házasság. Nem kerítettünk nagy feketet a dolognak, kimondjuk mindjárt, hogy 130.281 házasságot kötöttek a múlt esztendőben. Ilyenformán az 1897. évben elég sok ember öltötte magára, mint mondaní szokás, *Hymen* rózsaláncait vagy ha a megrögzött agglegények szemérméjéből nézzük a dolgot: elég sok ember hajította fejét az igába. A múlt évben kerekszám 5000 házassággal többet kötöttek, mint 1896-ban. Ezer lélekre átlagosan nyolcz házasság esett, amely arányszám az elsők között van Európában. Legtöbb volt a házasságkötések száma farsang idején, februárban, a legkevesebb házasságot pedig áprilisban kötötték. Kevés házasságot kötöttek még júliusban, augusztusban, szeptemberben továbbá az egyházi tilalom idejében, decemberben. Az utóbb említett hónapban kötött 5023 házasság közül a *Duna-Tisza* közén jött létre a legtöbb házasság. Legkevesebb a *Dunán* innen kötött házasságok száma; az egyes megyék közül *Hajdu vármegyében*, a városok közül pedig december hónapban *Hódmező-Vásárhelyen* kötöttek legtöbb házasságot. Vegyes házasság volt 821. A keresztény-zsidó házasságok száma 30, ebből 16 esetben a vőlegény volt keresztény, a menyasszony zsidó, 14 esetben pedig zsidó vőlegény lépett keresztény menyasszonnyal házasságra. A születendő gyermekek vallása iránt megegyezés 146 esetben jött létre, az összes vegyes házasságok 18 százalékában, még pedig az esetek többségében (76 esetben) az apa vallásának javára. A legtöbb megegyezés — szám szerint 71 — a római katolikus vallásnak kedvez, a reformátusé féjára 58, az ágostai evangélikuséra 14 megegyezésesült. A 30 keresztény-zsidó házasság közül 8 esetben jött létre ilyen megegyezés, mindannyi a keresztény (valamennyi esetben római katolikus) fél javára.

— A művészpár élete. Most, hogy *Nicolini*, *Patti* Adelina férje meghalt — mint ezt a napokban megirtuk — újból föllevenítük a különös házaspár életmódját és egymáshoz való viszonyát. *Nicolini*, aki maga is énekes volt valaha, egészen a feleségének szentelte életét. Egész életmódját, még a legaprólékosabb dolgokban is, teljesen a nagy énekesnő kívánságai szerint rendezte be. *Craigynosban*, Angolországban levő kastélyukban egészen magányosan éltek. Vendégeket csak nagyrítván láttak maguknál, igaz, hogy nem is kívántak. Csöndesen, unalmasan éltek és ha nem tartottak volna negyvenöt szolgát, akikkel mindig kellett veszekedniök, akkor napokon át egy hangot se lehetett volna

hallani a nagy kastélyban. Sokan törték a fejüket azon, hogy minek kell a magányos párnak negyvenöt szolgáló? Most az is kitudódott. A két-három házi szolgálón kívül az egész személyzet a művész *hatszázkilencvenkét* toilletjének gondozására volt hivatva. Nicolini és Patti abszolút tétlenséggel töltötték az idejüket. Nicolini reggeli után halászott, ebéd után pedig billiárdozott egy keveset. Patti még ennyit sem foglalatoskodott. Énekelni sohasem szokott, csak ha körütra készült. Ilyenkor, az elutazás előtt néhány nappal, megcsendült hangja a komor falak közt s a máskor néma zongora is megszólalt. Azután, ha kiröppent a művész, teljes csönd uralkodott a kastélyban. Amikor visszatért néhány százezer dollárral és néhány újabb ruhával meggazdagodva, akkor újra megkezdődött a régi csönd, halászás és billiárdozás. Így éltek együtt az esztendő hosszu során át a világhírű művész és a hajdani nagy művész.

— **Soványítás villamos fényvel.** Sok kövér ember törte már a fejét azon, hogyan lehetne lesoványodnia. Sokféle soványító kuráról tudnak az emberek és a kurák száma most megsaporodott egygyel. *Winternitz* tanár ugyanis egyik legutóbbi előadásában azt fejtegette, hogy a villamos fényfürdő is soványít. Ha teljes erővel működik ez a villamos fényfürdő, akkor gyors és teljes lesoványodást lehet vele előidézni egész 45 font súlyvesztésig, anélkül, hogy bármiféle ételt is meg kellene vonni az illetőtől és anélkül, hogy a legesekélyebb ártalmas következménye is volna a fényfürdőnek. Mérsékelt erejű villamos fény alkalmazásával villamos fényfürdő (langyos lemosással) a legtökéletesebb idegerősítő szer. Meglepően rövid idő alatt szünteti meg a legerősebb köszvényes és csuzos bántalmakat. Jelentékenyen szaporítja a vörös vérszöveteket (vérszegénység) és a leghatásosabb fájdalomcsillapító. Hazánkban e villamos fényfürdő egyedül dr. *Pálcz Ignác* rendelő-intézetében van berendezve, hol kitűnő eredményeket érnek el vele. Ugyanítt használják még a villamos homokfürdőt, vizkurát, svédgyógygimnasztikát, masszázst, villamozást stb. Annyan érdeklődnek e biztosan ható kura iránt, hogy akik használni akarják, jól teszik, ha minél előbb előjegyeztetik magukat.

— **Villamos és gázcsillárokat ajánl a Csillárgyár** részvénytársaság, Budapest, VII., Ilka-utca. (Közlekedés zuglói közúti vasúttal.)

— **Szépség-hibák:** szeplő, anya- és májfolt, patánás, szemölcs, fagyos vértagok, hajkorpa, hajhullás stb. ellen különféle szerek vannak forgalomban. Dr. *Révész Benő* fővárosi szakorvos feltűnő eredménnyel gyógyítja mindezeket a bajokat. Lakása Budapesten, Kerepesi-ut 63. szám.

Mészáros Károly.

(1846—1898.)

A fővárosi társasátnak egy érdekes alakja, dr. *Mészáros Károly*, a többszörös milliomas, ma délelőtt 8 és fél óraker hirtelen meghalt. Már huzamosabb idő óta szenvedett a Basedow-betegségben, de állapota sohasem volt olyan súlyos, hogy aggodalomra adott volna okot. Két héttel ezelőtt baja erősebb mértékben jelentkezett, úgy, hogy ágyba kellett feküdnie. Kezelő orvosai azonban úgy találták, hogy állapota csakhamar meg fog javulni. Három nappal ezelőtt jobb karját szélhűdés érte, orvosai azonban ennek sem tulajdonítottak nagyobb fontosságot.

Mészáros Károly ma reggel fel is kelt s felöltözött. Alig lépett azonban néhányat a szobában, hirtelen a földre bukott és fekvé maradt. Családja azonnal az orvosokért küldött, mire azonban azok megjöttek, Mészáros Károly meghalt. Szívszélhűdés érte.

A megboldogultat az utóbbi időkben többször fogta el a halál sejtése, amit bizonyít az is, hogy az utolsó hetekben megtette végső intézkedéseit. Meghagyta, hogy halála után balszamozzák be s erre *Pertik Ottó* dr. orvoskari tanárt kéri fel. *Pertik* tanár ma délután behalzsamozta a holttestet.

Tegnap este, mikor legidősebb fia, aki szigorú jogász, befejezte az esti lapok felolvasását, hirtelen megindulás vett erőt a beteg emberen. Elérzékenykedve ölelte karjaiba gyermekét s megcsókolván őt, így szólt:

— Bucsuzz el fiam!

És ez a fia nem is látta többé életben.

A gyászoló családnál ma délután egymást érték a részvétlátogatások. Ott jártak a többek között: *Perczel Dezső* és *Dániel Ernő* miniszterek *Leó*val, *Rudnay Béla* főkapitány, *Bor-*

nemissza Boldizsár rendőrségi főparancsnok, báró *Fiáth Béla*, *Rudnyánszky Béla*, *Bartók Lajos*, *Rohonczy Gedeon*. — A menza akadémika, melynek, mint számos emberbaráti intézménynek, alapítója volt a megboldogult, holnap délelőtt küldöttéleg koszorut helyez Mészáros Károly ravatalára.

Dr. Mészáros Károly 1846-ban született Szegeden. A középiskolákat Budapesten a kegyes tanítórend gimnáziumában végezte, azután az orvosegyetemet látogatta, ahol diplomát szerzett. Egyetemi tanulmányainak befejezése után honvéd katonorvos lett és a törzsorvosi rangig vitte. Szerencsés vállalkozások révén óriási vagyonra tett szert s azt mindig igen humánusan használta fel. Különös érdemeiket a jótékonyág terén szerzett magának. Ezekért az érdemeiért a király nemesi rangra emelte.

Alig van az országban emberbaráti egyesület, amelyet kisebb-nagyobb összeggekkel ne támogatott volna, alapítványai pedig közel másfélszázezer forintba ruának.

Nagyobb alapítványai a következők: a Ferenc József nevelőintézetnél 20.000 forintos, a Ludovika-akadémia számára 15.000 forintos, a gyakorló orvosok segítő-egyesülete javára 12.000 forintos, a magyar királyi orvos-egyesület javára 10.000 forintos, az egyetemi menza akadémikának 5000 forintos, a magyar gazdasszonyok egyesülete javára 4000 forintos, a szegedi nőegyesület és az ipolyvási kórház javára 2000—2000 forintos alapítványt tett. Ezenkívül az irodalmat számos pályázat kitűzésével pártfogolta. Hogy mennyire lelkesedett a tudományokért is, legjobban bizonyítja, hogy amikor a kultuszminiszter Kinába küldte a múlt évben *Cholnoky Lajos* műegyetemi asszisztent földrajzi tanulmányok czéljából és a miniszter rendelkezésére álló összeg erre nem volt elegendő, Mészáros ezer forintot adott át Molnár Viktor miniszteri tanácsosnak Cholnoky részére. Egyik kedvenc eszméje volt, hogy a milleniumi diszfelvonulást az új országház számára 50.000 forintos költséggel megfesteti.

Dr. Mészáros Károly 30 éves korában nősült; Ribáry József belügyminiszteri tanácsos leányát, Máriát, vette nőül. Ebből a házasságból három fiu született — Ervin, Tibor és Loránt, akik most megtörve zokognak szeretett apjuk holtteste mellett.

Az elhunyt tagja volt a szabadelvű pártkörnek, a Nemzeti kaszinónak, azonkívül disztagja és diszelnöke sok más intézetnek, egyesületnek, társulatnak.

Dr. Mészáros Károlyt családján kívül igen számos és előkelő rokonság gyászolja, többek között: Ribáry József főrendiházi tag, az elhunyt apósa, dr. Mihákovics egyetemi tanár és neje szül. Mészáros Julia, özv. Várady Béláné, Várady Miklós és László stb.

A ravatalt a lakásban (József-körút 7.) állítják fel s a temetés január 31-én, hétfőn délután három óraker lesz, alkalmiasat katonai díszszel. A holttestet a kerepesi-úti temetőben helyezik örök nyugalomra, ahol a család a megboldogult sirja fölé mauzoleumot épített.

Dr. Mészáros Károly haláláról a család a következő halotti jelentést adta ki:

Özvegy szentiváni dr. *Mészáros Károlyné* szül. Ribáry Mária egy a maga, mint gyermekei, *Ervin*, *Tibor*, *Loránt*, továbbá *Ribáry József* főrendiházi tag, mint ipa, dr. *Mihákovics Gézá*né, szül. Mészáros Julia, mint nővér, dr. *Mihákovics Géza*, mint sógor, özv. dr. *Várady Béláné* szül. *Ribáry Jozsefné*, mint sógornő és gyermekei, valamint az összes rokonok nevében mélyen szomorodott szívvel jelentik

szentiváni dr. Mészáros Károly nyugalmazott magyar királyi honvéd törzsorvosnak, a nemesszirű emberbarátnak, folyó hó 29-én, boldog házasságának 22-ik, életének 52-ik évében súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak hült tetemei e hó 31-én, hétfőn délután három óraker fognak a gyászházban, VIII., József-körút 7., a római katolikus egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a kerepesi-úti temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miseáldozat kedden, február hó 1-én délelőtt tíz óraker fog a szent-Ferenczrendiek belvárosi templomában a Mindent hatónak ben utatlatni. Béke és áldás lebegjen a drága halott hamvai felett.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Olasz énekesek a Vigszínházban.** Holnap a Vigszínházban a „Champhaudet állomás” felvonásközeiben Casira *Grassoni* asszony és Carlo *Calamari* olasz operaénekesek fognak énekelni. A színház igazgatósága ugyanis megengedte az átutazóban levő olasz művészeknek, hogy a felvonásokban magukat a főváros közönségének bemutassák. Az első felvonás után a „Lammermoori Lucia” egyik duettjét fogják előadni, a második felvonás után Casira *Grassoni* asszony Bellini „Puritani” áriáját, Carlo *Calamari* pedig Donizetti egy románczát fogja énekelni. — Itt említjük meg, hogy a Vigszínház két tagja, *Hegedüs* és *Kzaliczky* súlyosan megbetegedtek.

* **Hírek a nemzeti színházról.** A nemzeti színházban február 4-én, pénteken, kerül színre először *Sardou* „Marcella”-je, 7-dikén, hétfőn, pedig *Várady Antal* „Rafaeljé”-i adják elő részben új szereposztással. Megszerezte a színház igazgatósága *Sardou* két másik színművét is: a „Spiritizmusz”-t és a „Pamelá”-t.

* **Az operaház újdonsága.** A *She* című, egész estét betöltő ballet első előadása szombatra, február 5-ikére van kitűzve. Kedden *Lindh* Marcella folytatja vendégjátékát és ez alkalommal újra *Rozinát* éneklí a „Szevillai borbély”-ban, amely szerepben oly óriási sikert aratott.

* **A menedékház vége.** Nyen czim alatt írott ciklünkön vonatkozólag *Bényei István* ur a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

Tekintetes szerkesztőség!

Az „Országos Hirlap” 28-ik számában „A színművész végé” című cikkben az állítatik, hogy én, mint a nevezett intézet vezetője, „nyolczszáz forint készpénz fizetést kaptam, melyhez még egyéb természetbeli illetmények is járultak;” továbbá, hogy csak a hatóságok közbelépésének engedve, vonultam ki a menházból házi állataimmal.

Ezen, a tényeknek meg nem felelő állításokra — az igazság kedvéért — legyen szabad megjegyeznem, hogy én a menház kommandirozásáért nemcsak hogy semmi fizetést vagy javadalmazást nem kaptam, hanem épugy fizettem az ellátási díjat, mint a többi bentlakott; továbbá, hogy kivonulásomhoz nem volt szükség hatósági beavatkozásra, mert beszünttetetvén az intézet: elhagytam azt, mihelyt egészségi állapotom engedte, és pedig „házi állatjaim” nélkül, egy csomó — a menház érdekében csinált — adóssággal megterhelten, melyek még ma sincsenek kifizetve, noha többnyire saját pénzemem vett házi állatjaim árát elhozták azok, akik az intézetért soha egy lépést sem tettek, s arra egy fillért sem áldoztak.

Hogy ezen jótékony és humánus intézet, melynek létesítését épen szerény nyugdíjaink érdekében jónak láttam, megszünttetett, ezt fájdalom, mert az édes otthon lehetett volna sok keserűség és nélkülözések után a színésznépnek. De hát oly fontos érv előtt, hogy „csengetyűszóra nem szeretnek ebédelni”, meg kellett hajolnom, sőt meghátrálnom, noha három hó múlva — bekövetkezővén nyugdíjainknál a 35 százalék levonás — beigazoltattam, hogy minő kár volt egy oly intézményt megszüntetni, melyben elagottjaink aránylag csekély díjért, biztos elhelyezést és teljes ellátást nyertek.

Szomorú dolog, hogy így történt, hogy egy intézetet bukni hagytak, ahelyett, hogy pártfogolták volna.

Budapesten, 1898. január 29-én.

Bényei István.

A szimbolizmusz kudarcza.

— Egy berlini színházi bukás. —

A magyar közönség a szimbolizmuszt, szerénységére, csak híréből ismeri. Ellenben külföldön ugy a tan, mint legfőbb apostola, a belga *Maurice Maeterlinck* már évek óta kísért. Most azért foglalkozunk vele, mert *Maeterlinck* legismertebb műve, a *L'intruse*, magyarul „A hivatlan” a porosz fővárosba is bevonulván a Residenz-színházban csunya kudarcot vallott.

A míg *Maeterlinck* hívei szerényen és félre vonultan folyóiratokban és magánkörben üzték ki ded játékaikat, senki sem törődött velök. Legföljebb nagyon furcsa legényeknek nézték őket. Lehetet 6ket továbbá egy „nép-pszichiatikus” jelenségnek tekinteni, amely mint ilyen az összehasonlító kultuszhistorikusra nézve nem is egészen érdektelen. De mikor a szimbolizmusz kezd kilépni a szélesebb nyilvánosság elé, a nagy beteg fenoménal tüzetesebben kell foglalkoznunk.

Mi is a Maeterlinck elmélete? Az öntudatlan, a sejtelenyszerű lelki állapotoknak dicsőítése szemben a világos, öntudatos gondolkozással. Az intuíció felsőbbisége szemben a logikus értelmi működéssel. Megvetése a „durva“ anyagnak, amely a dolgok felismerését lépten-nyomon zavarja, amely kerülő utakra és kompromisszumokra kényszerít; és magasztalása az immateriálisnak, mint a helyes megismerés közvetlen eszközének.

Az elmélet nem új és nem áll magában. Vértokonságban van az új-platonizmuszal, valamint a német misztikusok és theosophok tanításával.

De ne feledjük el, hogy a korábbi évszázadok miszticizmusza egészen más volt. Az a kedély nemcsak tiltakozása volt az ész zsarnoki egyeduralma ellen. Képviselői mind szívókkal gondolkodtak és az emberi szívre apelláltak. A Maeterlinck táborának miszticizmusza ellenben divatos jelszó és a tehetetlenség köpönyege.

Lássuk csak a Maeterlinck *Intruse*-ét. A hitvatlan vendég, akiről itt szó van, a halál. A szerző leírja, mint furakodik be a halál mindjobban egy családba, amelynek egy tagja már hetek óta beteg fekszik. Az asztal körül ül az egész család. A férj, a három leány, a nagybácsi és a beteg asszony világtalan édesapja. Amint a halál egyre közeledik a házhoz, amint belép a kertbe, a házba, azután a szobába és végül amint épen éjfélkor elvégzi tisztét: ez a „drámai cselekmény“! Maeterlinck föl akarja kelteni azt a hangulatot, amely a halál közeledtére ráneheztül a család tagjaira anélkül, hogysejtjenék az okot. Mert ők csak a materiális, a hozzájuk közel levő tárgyakat látják, egyedül a vak nagyapa látja előre az ő belső szemével a dolgok összefüggését és érzi az események borzasztó jelentőségét. Ő tudja, miért nemult el a kertben oly hirtelen a csalogány, miért szöknek a hattyúk, miért zug a szél, hull a fák levele, ő érti a titokzatos dübörgést a lépcsőn és tudja, hogy az ajtó miért nem csukódik be. Érzi, hogy a jelenlevőkön kívül még van valaki a szobában. A lámpa kialvása, amely ép úgy, mint az imént felsorolt egyéb jelenségek, a többiek előtt nagyon közönséges és természetes dolognak látszik, neki egy rémitő szimbólum. Mert mélyebbre lát a többinél.

Maeterlinck a misztikus szuggesztívot még fokozza azzal, hogy a társalgást halk, tompított hangon folytatja rövid, szaggatott mondatokban és közben esőcseppek verik szabályos egyhangúsággal az ablakot.

Szó sincs róla: naiv kedélyeket talán meglathatja és izgalomba hozza a belga messiás, mert több benne a ravaszság, mint az őszinteség. De józan gondolkozású hallgatók az *Intruse*-nél vagy boszankodnak, vagy elaludnak.

A berlini közönség is az egész előadás alatt többet érintkezett Morfeuszsal, mint a muzsákkal.

Az Isten kegyelméből való nagyok, mint Phidias és Michel Angelo, Sophokles és Shakespeare, Raffael és Leonardo a művészetről egészen más eszményképet alkottak maguknak és hagytak reánk. A tehetetlenség kegyelméből való ideálokra nem szorult e kor.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

• Egy héten három közgyűlés. A Kisfaludy-társaságnak a jövő héten egyszerre három közgyűlése lesz. Február 6-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartják meg az *ünnepies közgyűlést* az akadémia dísztermében; ülés után déli 1 órakor az István-fogadóban lakoma lesz. De a társaság tagjai már február 1-sején is közgyűlésre jönnek össze, melynek tárgyai egyebek közt; A Lukács Krisztina-, Bulyovszkyné- és Vigyázó-féle pályázatok eldöntése; új pályakérdések kitzítése; Szigligeti Ede arcképekének elhelyezése és a február 6-iki ünnepélyes közgyűlés tárgysorának megállapítása. A harmadik közgyűlés szerdán lesz; ezen betöltötenek két rendes és két levelező tagsági helyet. Jelölve vannak a rendes tagságra: Alexander Bernát. Ajánlja: Kozma Andor. Ambras Zoltán. Ajánlják: Radó Antal és Szigeti József. Bársony István. Ajánlják: Bartók Lajos és Herczeg Ferenc. Benedek Elek. Ajánlják: Ábrányi

Emil és Vértési Arnold. Bródy Sándor. Ajánlják: Herczeg Ferenc, Jókai Mór és Mikszáth Kálmán. Palágyi Lajos. Ajánlja: ifjabb Ábrányi Kornél. Pekár Gyula. Ajánlja: ifjabb Ábrányi Kornél. Petelei István. Ajánlja: Ágai Adolf. Silberstein Ötvös Adolf. Ajánlja: Ábrányi Emil. Szabó Endre. Ajánlja: Várady Antal; a két levelező tagsági helyre csak egy ajánlat történt: Schumacher Sándor, dán író ajánlja ugyanis Herczeg Ferenc.

• Az Akadémia ülése. Az akadémia hétfőn, délután 5 órakor összes ülést tart, amelyen Rados Gusztáv emlékbeszédet mond Kronecker Lipót elhunyt kultag felett és azután az 1898. évi költségvetést tárgyalják.

• Tudományos pályadíjak. A királyi magyar természettudományi társulat 1898-ra a következő pályakérdéseket tűzte ki: I. Zárt pályázat a Bugát-alapból. Az ásványföldtan köréből: Kivántatik a magyar birodalom valamely érdekesebb környékének önálló geológiai tanulmányozása, lehetőleg összekötve vagy ásványtani, vagy közettani, vagy őslénytani kutatásokkal. Jutalma 400 forint. Beküldési határnapja 1899. október 31. — Fügőben van a Bugát-alapból a következő fizikai kérdés: Kivántatik a testek halmazállapotának tárgyalása ama felfogás alapján, amely a halmazállapotok közötti átmenetek folytonosságából kiindulva, az utóbbi évtizedek alatt fejlődött ki. — Jutalma a Bugát-alapból 300 forint. Beküldés ideje 1898. október 31. — II. Margó Tivadar jubilaris alapítványa, melyet tanárságának félévszázados jubileuma alkalmából tett 1000 forint két-két évi (100 forint) kamatából áll; olyan önálló kutatáson alapuló állattani dolgozat jutalmazására fordítatik, mely a következő két év alatt a társulat folyóirataiban megjelent hasonló munkák között a legjobb. — III. Schilberszky Károly milleniumi jutalomdíja (15 darab 10 koronás arany) háromévenként 1896—98. a társulat folyóirataiban megjelent viszonylag legjobb növénytani munka jutalmazására.

FŐVÁROS.

(Az eskütéri hid építése.) A földmunkálatokat már a jövő hónap elején megkezdik az eskütéri hid építésénél. A kereskedelmi miniszter megkötötte már a szerződést a vállalkozókkal a hidfők és kőoszlopok építésére 1,439.000 forintért, a vasburkolat szállítására pedig 137.000 forintért.

(A Gellérthegyi sikló.) A kereskedelmi miniszter értesítette a fővárost, hogy a Gellérthegyre tervezett sikló ügyében megkezdeti a tárgyalásokat. Február 7-én délelőtt 11 órakor lesz az engedélyezési értekezlet s erre a főváros képviselői is hivatalosak.

(A népszínház.) A főváros népszínházi bizottságának tegnap Halmos János polgármester elnöke alatt ülése volt. Megalakította a végrehajtó bizottságot, amelynek tagjai Kléb István, báró Liptay Béla, Mészáros János, megválasztotta a népszínházi nyugdíjintézet felügyelőivé Mészáros Jánost, Gombár Tivadart és Morzsányi Károlyt s a szabadságharc ötvenedik évfordulójának emelésére tervezett szindarab tervének megállapítására kiküldött bizottságba Győry Eleket, Busbach Pétert, Verő Györgyöt és Porzsoit Kálmánt. Makróczy Jánosnak *A becsület szegénye* című népszínművét a népszínházi bizottság ezelőtt tíz évvel levétette a műsorról. A szerző jó darabig nem apellált, néhány hónappal ezelőtt azonban felfőlöltötte a bizottságot, hogy népszínművét vétesse újra föl a műsorra s a tiszteletdíj mellőztetésért fizetessen a fővárossal kárpótást. A bizottság ezt is mellőzte, mire Makróczy fölebbezett. A bizottság a fölebbezést most azzal a javaslattal terjeszti a közgyűlés elé, hogy utasítsa el. Végül az igazgató bejelentette, hogy a kórista nők fizetése 300 és 700 forint között váltakozik, amit tudomásul vettek.

(Az iskolák ügye.) Az új közoktatási bizottságnak ma délután volt az első ülése. Szabó Károly tanácsnok megnyitó beszédében főleglített a közoktatási program főreszeit, amelyek a következők: a szolgálati pragmatika, a felsőbb kereskedelmi és leányiskolák szabályzata, az iskola- és ovoda-

kötelesek névszerint való összeírása, az elemi iskolák tantervének revíziója, a váltakozó fél napos oktatás rendszerének reformja. A bizottság jegyzőkönyvi köszönetet mondott Rózsavölgyi Gyula alpolgármesternek a bizottság és a tanügy hat éven keresztül való vezetésért s megalakította a reál- és szakiskolai, a polgáriiskolai, az elemi iskolai, a kisdodovai, a statisztikai és az iparoktatási albizottságokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

• Sajtópör 25 vádlottal. Monstre-sajtótárgyalás kezdődött meg — mint debreczeni levelezőnk jelenti — a debreczeni törvényszék előtt. A pörben 25 vádlott van. Booc Ferenc és 24 társa a „Nyirvidék“-ben nyilatkozatot tett közzé a hivatalból elmozdított Lőrinczy jegyző ellen, melyre ez erős hangon válaszolt. Az esküdtsek tárgyalás valószínűleg eltart egész éjén át.

• Pettkó László bűnpöre. Lassan döcög a bizonyító eljárás, aminek oka főként a hiányos vizsgálat.

Eötvös Károly védőügyvéd ma is egyre csipkedte Gogolák számtanácsost, aki minden egyes terhelő adatot megerősít, hol mint tanu, hol mint szakértő.

Többek között a következő épületes dialógot hallottuk:

Eötvös Károly védő: Ugy tudom, hogy az iratok között van egy miniszteri rendelet is a kiadványokra vonatkozólag.

Az elnök: Ugyan, Gogolák ur, nézze csak meg: ott van-e az iratok között.

A védő: Ne tessék a tanunak megengedni, hogy a bírósági iratok közt kotorászszon. *En ebben az emberben nem bízom.*

Az elnök: *En pedig ebben az urban ügy megbízom, mint Magyarországon senkiben sem.* Ez a sok adat mind az ő munkásságának az eredménye.

A védő: Szomorú eredmény!

Az elnök: Csekély dolgokkal itt nem foglalkozhatunk. (A teremőrhöz): Lengyel! Adja ide maga az iratokat.

Sorra kerül ezután az a sok számla, amelyeknek meghamisításával vádolják Pettkót.

Az ügyész: Ugyan Pettkó, mondja hát meg, miért vakart folyton a számlákon valamit?

Pettkó: Szükségesnek láttam, hogy az elszámolás helyes legyen.

Az ügyész: De vakarásra tán még sem volt szükség?

Pettkó: En szerkesztettem a Törvénytárt, én tudtam, mire volt szükség.

Az ügyész: Majd meglátjuk, mások úgy tudják-e, úgy itélik-e meg!

Pettkó: Itélik meg bárhogy is, az én lelkiismeretem nyugodt.

Eötvös: De én mégis csak tudni szeretném, hol az a számtiszt, akinek ezeket át kellett néznie. *Most beszéljen Gogolák! Vagy tán a számtisztek aludni szoktak a miniszteriumban?*

Az elnök: Gogolák ur, *ne feleljen, még akkor se feleljen, ha a számtisztek csakugyan semmit sem csinálnak.*

Eötvös: Tehát azt nem szabad feltenni, hogy a számtisztek semmit sem csinálnak. (Derűtségg.)

Az elnök: Most áttérünk a következő pontra.

Pettkó: De kérem...

Elnök: *Semmi kérem. Elég. Pont.*

Pettkó: Hát védekezmem sem szabad?

Az ügyész: Itt a számla beszél, ennek ellenében csak bizonyítékokkal lehet eredményre jutni. Pettkó: *Bocsásson ki az ügyész ur, majd hozok én bizonyítékot.*

Eötvös: En azt hiszem, hogy a miniszteriumban is lesz erre valami bizonyíték. El kell hozni a hiteles számlákat.

Az elnök: Erre nincs szükség.

Eötvös: No szeretném látni, hogy akkor honnan tudjuk, kinek van igaza.

Az elnök: Amit tudunk, azt tudjuk. Elég.

Eötvös: De én ünnepélyes indítványt teszek, tessék beszerezni a hiteles számlákat.

Az elnök: A törvényszék ezt nem tartja szükségesnek.

Eötvös: (gunyos hangon.) De hiszen ezeken a számlákon még Gogolák sincs aláírva. (Derűtség.)

Elnök: Ne nevéssenek. Ez nem szinpad, a védelem részéről hálátlan dolog úgy a kulisszák mögött elbánni Gogolák ural. (Derűtség.) Már megint nevetnek! Rögtön kintastok mindenkit.

A végtárgyalást hétfőn folytatják.

— Zsebtolvajlással vádolt számvizsgáló. Érdekes ügyben határozott ma a királyi büntető bíróság. Mult év július havában Kozák Károly nyugalmazott pénzügyminiszteri számvizsgálót zsebtolvajlás miatt letartóztatták. Ugy történt a dolog, hogy Csillag Józsefné a görög templom táján idegen kezét érzett kotórászni a zsebében és nyomhan utána észrevette, hogy tárczája, amelyben 5 forint 60 krajczár volt, hiányzik. Lármat csapott az elősiető rendőr Kozák Károlyt, mint tettest letartóztatta. Kozák a főkapitányságnál beismerte, hogy a pénz a „zsebébe került“, de hogy miként jutott oda, arról nem akart tudni. Nehány hónappal ezelőtt tartották meg ebben az ügyben a tárgyalást s akkor Kozák Károly olyan zavaros feleleteket adott a hozzá intézett kérdésekre, hogy a bíróság Keszits Antal ügyvéd kérelmére elrendelte a vádlott megfigyelését. A törvényszéki orvosszakértők meg is vizsgálták Kozák Károlyt és mert véleményükben kifejtették, hogy a vádlottnak gyógyíthatatlan elmebaja van, a bíróság Kozák Károly irányában a további büntető eljárást megszüntette.

Rohonczi Samu esete.

— Az ügyvéd urhoz van szerencsém? . . . No igazán örülök. Én meg Rohonczi Samu tőzdelátogató vagyok. Kérek egy meghatalmazást. Nagyszerű ügyem van.

— Halljuk!

— Tessék megindítani a válópert a feleségem ellen. Borzasztó dolgot művelt . . .

— Megszökött?

— Dehogya!

— Megcsalta?

— Majd elmondom . . . Tessék csak meghallgatni türelemmel.

Tegnap az „Orient“ szálló előtt ódöngtem, a mikor egy fess asszonykát vettem észre a népszínház előtt. Nem először láttam. Gyakran találkoztam vele a kerepesi-úton, s valahányszor kalapja alá néztem, szemérmatosan lesütötte szemét, és megkettőztette lépteit, mintha attól félt volna, hogy megszólítom. És én ilyenkor mindig azt mondtam magamban: „Jaj, ha én ezt az asszonyt csak egyszer, egyetlen egyszer megcsokolhatnám!“

Tegnap aztán vágyaimnak sólyomszárnya támadt. Nem sokáig gondolkodtam, mert hát igazán van nagyságos Madách Imre urnak, hogy „a tett halála az okoskodás.“ Hordár után néztem.

— Pszt, hordár!

— Parancs?

— Itt van egy forint. Látja azt a fekete ruhás asszonyt?

— Mért ne látnám?

— Menjen szépen hozzá és mondja meg neki, hogy imádom őt és boldoggá tenné, ha megengedné, hogy hozzá szegődjem.

— Igenis kérem alássan. De hátha pofon üt?

— Ha pofon üt, adok magának öt forint fájdalomdíjat.

— Szolgálatjára.

És a hordár elsietett, én pedig az „Orient“ kapuja alatt várakoztam. Öt percz mulva visszajött a hordár.

— Nos?

— Igenis kérem alássan: pofon ütött. Csak úgy szikrázott a szemem.

— Ej, ej, ki hitte volna? . . . Itt az öt forintja.

Hanem azért nem mondtam le tervemről. Utána mentem a szép ismeretlennek. Láttam, amikor betért a Csokonay-utca sarkán levő patikába.

Igy okoskodtam: hátha időközben megmondta magát s újra hordár után néztem. Ott ácsorgott egy a kávéház előtt.

— Pszt, hordár!

— Parancs?

— Látta azt az asszonyt, aki most a patikába ment?

— Ühüm.

— Itt van egy forint. Várja meg, amíg kijön a aztán menjen utána s mondja meg neki, hogy egy imádója szeretne hozzá szegődni.

— Igenis. És ha pofon üt?

— Kap tőlem öt forint fájdalomdíjat.

A hordár vette a parancsot, nemes szerényen meghajolt és elpárolgott. Ott vártam rá a Csokonay-utca elején. Öt percz mulva visszajött.

— Nos?

— A nagysága azt mondta, hogy szemtelen vagyok és pofon ütött. Kérem az öt forintot.

— Tessék!

Csak azért is! Mondok magamban. Ez az asszony tetszik nekem. Végre is mit kockáztatok? Legfeljebb engem is pofon üt s ez a pofon már nem is kerül semmibe.

Utána siettem és megszólítottam.

— Asszonyom! . . . Bocssáson meg . . . Én Rohonczi Samu vagyok . . . Égek a vágytól . . . Ne utasítson el magától! . . . Esedezem: hallgasson meg!

Az asszonyka mosolyogva végignézett rajtam és felelt vala ekképen:

— Ön az, aki két hordárt küldött utánam? . . .

— Bocssáson meg . . . Én vagyok . . .

— Ostoba! Hát miért nem jött azonnal? Nem látta, hogy várom?

— Hogyan? Ön tehát nem pofozta fel a hordárokat? . . .

— Sőt! Egy-egy koronát adtam nekik.

— Tehát megengedi, hogy hazakisérjem?

— Hogyne! Maga vén számár!

Vagy úgy? . . . Tüstént megértettem a helyzetet.

Szűgyeitem magam, hogy fényes nappal egy ilyen szíren oldalán ballagjak és bizony minden tekintőre nélkül ott hagytam a faképnél.

És ezek után következőleg okoskodtam:

Hogy ilyen csuful felültem, azt még csak kiheverem, de hogy az a két hordár becsapott, azt már nem hagyhatom szárazon. Boszura gondoltam.

Elhatároztam, hogy az „Orient“ előtt ácsorgó hordárt utána küldöm egy másik asszonynak s ha majd azzal tér vissza, hogy pofon ütötték, hát én ott a kapu alatt irgalmatlanul elverem.

A véletlen segítségemre volt. A Rókus-kórház előtt egy karsu termetű hölgy mendegélt.

— Pszt, hordár!

— Parancs?

— Itt van egy forint. Látja azt a karsu hölgyet ott a Rókus előtt?

— Tudok mindent.

— Kap tőlem öt forint fájdalomdíjat.

— Előre is köszönöm.

És elsietett. Öt percz mulva lelkendezve visszatért.

— Nos?

— Uram! Önnek szerencséje van. Szép asszony! Gyönyörű teremtés! Nem olyan, mint az a másik! . . .

— Mit mondott?

— Azt mondta, hogy várja önt.

Kipödörtem a bajuszomat, begomboltam a kabátomat, felhuztam a keztyűmet és mentem a karsu hölgy után.

Most következik a meglepetés: a válóok. Tetszik tudni: ki volt az a karsu hölgy? . . . A feleségem. Erre tessék kádenciát mondani, ügyvéd ur. Ugy-e alapos ok a válasra?

— Sőt ellenkezőleg! Hiszen ön épen olyan hibás, mint a felesége . . .

— Ohó! Én férfi vagyok . . .

— Ó meg asszony. Menjen szépen haza és tagadja le az egész esetet.

— Köszönöm. Mielőtt megyek, szabad kérnem egy jó szivart?

— Tessék!

— Köszönöm. Alázzolgája, ügyvéd ur!

Guttus.

SPORT.

† Hírek a turfról. A *Lincolnshire handi-capre*, mely Angliában márczius 22-én kerül eldöntésre, 16 : 1 jegyzéssel St. Cloud II. a favorit. General Peace, Eger, Gullistan és Funny Ovat 25 : 1 odds-al kaphatók. — A liverpooli akadályversenyre is könyvet nyitottak már a bookmakerek. A favorit Daimio 20 : 1 odds-al. Fogadják még Manifesto-t, Cashal-t, The Svarer-t és Barcalway-t.

† Vadkanok a Csallóközben. Szokatlan vendégek látogattak el a napokban az erdőszegény Csallóközbe. Az *Esterházy-féle zsviváli* uradalomban hat vadkant láttak. Kuzma Gusztáv, uradalmi intéző a hirre rögtön hajtvadászatot tartott s a dűvadak közül sikerült is egyet elejtenie. A többiek egyelőre elmenekültek, de sorsukat aligha fogják elkerülhetni, mert holnap még nagyobb vadásztársaság indul üldözésükre. Csak azon csodálkozunk, hogyha a Csallóköz erdőiben olyan ritkák a sörtesvadak, akkor miért pusztítják azokat tüzzel-vassal.

† Új nagyobb verseny. A galicziai versenyegylet igargatósa egy jól dotált versenyt alapított. A futam neve „Grosser Weichsel Preis“, javadalmazása 28,000 korona, távolsága 1400 méter. A verseny három éves és idősb lovaknak van kiírva.

† Az eladott Bátor. Bátor, az ideai államdíj győztesét megvette Dr. E. Russo. A hasznos Bálványivadék az apjáról elnevezett Bálvány-handicap-et is megnyerte az idén. Bátor a nézsai ménesből került ki s legutóbb *Mr. Rosé*-é volt.

FARSANG.

Mentő-bál. Az ideai mentő-bálon hatvanhárom bálanya lesz; hatvanhárom előkelő urasszony; ez már magában is biztosítja a sikert. De e mellett a rendezőség is fut, fáradság és mindent elkövet, hogy fényes legyen az éremény. Biztos kilátás van arra is, hogy *Ottó főherceg* és *Mária Jozefa főhercegné* mint védnökök személyesen jelennek meg ezen a mulatságon. A bálanyai tisztet *ujabban* a következők fogadták el:

Gróf Andrassy Sándorné, gróf Bethlen Andrásné, gróf Csáky Albiné, Cséry Lajosné, Chorin Ferenczné, Dárday Sándorné, Hugonay Beláné, Lukács Lászlóné, Lotz Károlyné, Mechwart Andrásné, Miklós Ödönné, Neumann Arminné, báró Pirát Bihain Lajosné, Plósz Sándorné, Radványzky Gézáné, Rosenberg Gyuláné, gróf Károlyi Sándorné, Rupp Zsigmondné, gr. Weackheim Frigyesné, gróf Zay Miklósné.

A gépgyári tisztviselők bálja. Általános és nagy az érdeklődés a gépgyári tisztviselők bálja iránt. A közélet kiváló alakjai közül számosan ígérték megjelenésüket. A meghívó bizottság már befejezte működését s ezuttal kéri föl mindzokat, kik meghívóra még igényt tartanak, hogy ezt a *Royal-fogadóbéli* bálrodában mielőbb jelentsék be. A bálra *Báli hangulat* címmel keringő készült; zenéjének Fodor Ernő, a librettónak Frank Ernő tükár a szerzője.

Az athleta-bál. Nagy a sürgés-forgás az athleták között; lázasan készülődik a rendezőség a február elsején tartandó nagyszabású bálra. Tegnap a jegyelárusító irodát is megnyitották az atletikai kaszinóban (VIII., Szentkirályi-utca 22. szám alatt.) Vasárnap délelőtt 9—1-ig, hétfőn délelőtt 9—1-ig és délután 8—7 óráig van nyitva az iroda, míg kedden egész napon át.

Gyermekkert-bál. A fővárosi szegény gyermekkert-egylet február 17-iki báljának rendező bizottsága serényen dolgozik a siker érdekében. A táncot megelőző művészhanversenyen sok elsőrangú művész működik közre. A férfibizottságon kívül ötven-tagú nő-bizottság is alakult, élükön báró Nikolics Fedornéval, Beksics Gusztávnéval, Schönfeld Hermannéval és Horthy Józsefnéval.

Bohém-estély. A művész növendékek február 5-iki Bohém-estélye, az előjelekből ítélve, egyike lesz az ideai farsang legsikerültebb zártkörű, tréfás multságainak. A rendezők nagyban készülnek a karrikatura kiállításra s a zene-akadémián a tréfás hangversenyre, melynek minden egyes száma új és eredeti lesz. A tánczrendek nemcsak formailag, de művészi becsüknél fogva is méltó feltűnést fognak kelteni. Az estély védnökei dr. Wlassics Gyuláné, gróf Apponyi Albertné és Brüll Ignácné.

EGYESÜLETEK.

A párisi kiállításról. Miklós Ödön, az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás kormánybiztos helyettese 31-én, hétfőn este hat órakor a Magyar Mérnök- és Építész Egyletben felolvasást tart a párisi világkiállításról.

A mérnök- és építész-egyletről. A mérnök- és építész-egyletben ma este Hollós József a nagy távolságra való telefonozásról érkezett. Az előadó érdekesen ismertette a telefon mibenlétét és azokat a nehézségeket, melyeket az ember beszélőszervezete a hang továbbításában okoz. Az előadót lelkesen megtapsolták.

Előadás a népköltészetéről. A Szabad Lyceumban ma folytatta előadásait dr. Vikár Béla a népköltésről. Ezuttal népies epikánk maradványait tárgyalta. Népies epikánk versalakjait Vikár az úgynevezett *ősi nyolczas sorban* ismeri föl, amely főleg a székelyeknél maradt fenn leginkább és amely négy trocheusra oszlik. Ebből származtatja az alexandrinust is, amely már lírai versalak. Ezután bemutatta saját gazdag gyűjtéseinek idevágó legszebb darabjait.

KÖZOKTATÁS.

A paedagogiai társaság közgyűlése. A magyar paedagogiai társaság ma tartotta hatodik rendes közgyűlését, az akademia Kisfaludy-termében.

Dr. Heinrich Gusztáv elnök már megnyitó beszédében szóba hozta a közoktatásügyi miniszternek a középiskolai tanárok magán-oktatásaira vonatkozó ismeretes rendeletét. Beismeri, hogy történhetek egyes visszaélések, de *erélyesen tiltakozik az általánosítás ellen.* Hálásan emlékezett meg azonban a Wlassics miniszter által felvetett második eszméről: a középiskolák egységes jogosításáról, amelyet örömmel üdvözölt. *Waldapfel*-János mondott ezután emlékbeszédet Wolf György felett. Meleg szavakban méltatta érdemeit és külön foglalkozott tanári és írói munkásságával. Kovács János titkár a társaság mult évi működéséről számolt be. Összesen kilencz ülést tartottak, amelyeken 15 felolvasó működött közre. A társaság megbízásából Hegedűs István sajtó alá rendezte Apáczai Cseri János paedagogiai munkáit, de kiadására a fedezet ez idén nem került ki. Kegyelettel emlékezik meg a jelentés a társaság halottjairól: Szathmáry Györgyről, Wolf Györgyről és Szilágyi Istvánról. A mult évben 135 külső tag lépett be és ma 714 külső tagja van a társaságnak. Végül a következő három ciklusra a tisztviselőket választották meg. Elnök lett: Heinrich Gusztáv, alelnökök: Hegedűs István, Erdőy Béla és Verédy Károly, titkár: Kovács János, szerkesztő: Négyesy László, jegyző: Trajter Károly, könyvtáros: Szuppán Vilmos, pénztáros: Gyulay Béla, ellenőr: György Aladár.

Oláh gimnázium. Az oláh agitátorok románnyelvű gimnáziumot akartak Aradon felállítani s folyamodtak ez iránt a miniszterhez. Wlassics azonban igen helyesen, utalva arra, hogy az aradi oláh tanítóképzőt sem bírják anyagi eszközök hiányában, megfelelő karba helyezni, az oláh gimnázium felállításához nem adta meg ez engedélyt. Tudvalegyő, hogy az oláhok népiskolái is a lehető legnagyobb állapotban vannak. Igyekezzenek először azokat hozni tisztességes karba; adjanak tanítóknak tisztességes képzést és fizetést s gondoskodjanak, hogy iskoláikban a magyar nyelv kellő eredménynyel taníttassék. Ezen a téren sok, nagyon sok kötelesség vár rájuk; de nemzetiségi gimnáziumok szaporítására nincs szükség.

Tanítók tisztujtása. A Budapesti (budai) Tanítóegylet tegnap tartotta tisztújító közgyűlését. A tisztítók a következőképen alakult meg: Elnök: Koncek Lajos, alelnök Nagy László, jegyzők Vaskó Bertalan és Bárány Zsigmond, pénztáros Rácz József, ellenőr Patacsics János, könyvtáros és gazda Szabó Dezső. A választmány tagjai lettek: Farkas Elek, Farkas József, Gergelyi Jakab, Hajós Mihály, Lindner Károly, Magyar József, Moussong István, Schön József, Szabó Lajos, Szóts András, Witkowsky Antal és Hangl József.

A főzö-tanfolyamról. Az Országos Nőképző-Egyesület főzö iskolájának ez ideig első tanfolyamát e hónap végével befejezik és február 1-én fogják az új tanfolyamot megnyitni.

Iskolai ünnep. A III. kerületi polgári fiúiskola a király ama rendelete alkalmából, amelylyel törvényi alakjainknak tíz szoborral való megörökítését

sét határozta el, e hónap 31-én, délelőtt 9 órakor az intézet dísztermében (kiskorona-utca 10.) ünneppet rendez, amelyen az ünnepi beszédet dr. Krausz J. tanár mondja. A növénydekek hazafias költeményeket és dalokat fognak előadni.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter, a statisztikai hivatali szakvizsgálati bizottság tagjaivá dr. Jekelfalussy József, a statisztikai hivatal igazgatójának elnöke alatt dr. Ballagi Béla kereskedelemügyi miniszteri titkárt, Berzeviczy Albert képviselőházi alelnököt, Chyzer Kornél m. kir. belügyi miniszteri tanácsost, Darányi Béla gazdasági főigazgatót, Dárday Sándor m. kir. állami számvévszéki alelnököt, Emmerling Vilmos kereskedelemügyi min. osztálytanácsost, Földes Béla egyetemi tanárt, Gaál Jenő műegyetemi tanárt, Halász Sándor miniszteri osztálytanácsost, műegyetemi magántanárt, Heltai Ferenc országgyűlési képviselőt, Körösi József székesfővárosi statisztikai hivatali igazgatót, Láng Lajos képviselőházi alelnököt és egyetemi tanárt, Lestyánszky Sándor m. kir. földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost, Kisfaludi Liptay Sándor műegyetemi tanárt, Popovics Sándor m. kir. pénzügyminiszteri tanácsost, Romy Béla m. kir. miniszterelnökségi osztálytanácsost, dr. Sárkány Andor kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsost, Sztérenyi József országos iparoktatási főigazgatót, Tóth Lajos egyetemi tanárt, Tóry Gusztáv magyar királyi igazságügyminiszteri osztálytanácsost, továbbá a magyar királyi központi statisztikai hivatalból Vargha Gyula aligazgatót és Vizaknai Antal miniszteri titkárt, a földművelésügyi miniszter Szilágy vármegye közigazgatási bizottságába közigazgatási előadót báró Bornemisza Elemér földbírtokost, a belügyminiszter a budapesti lipótmezei elmeügyintézetnél a gépészi állásra Juhász Istvánt; az igazságügyminiszter Szrdos Károly főfegyőrői czimmet ellátott lipótvári fegyintézeti I. osztályu fegyőrt ugyanazon fegyintézethez valóságos főfegyőrre, a posta és távírda elnökigazgatója Wollner Lajost, a posta- és távírda-tisztképző tanfolyam végzett és alapvizsgát tett hallgatóját ideiglenes minőségű posta- és távírda gyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. Másodosztályu hadtengerészszolgai állás, az antalfalvi adóhivatalnál (Nagy-Becserek) gyakorkoki, a temesvári pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemlézi, a földművelésügyi miniszteriumnál irodasegédítési állás van üresedésben.

Árverések a fővárosban. Somossy Károly ingóságai VI., Nagymező-utca 17. január 31. — Reismann testvérek ingóságai VI., Szabócs-utca 5 és VI., Lehel-utca 23. január 31. — Bogdán József ingóságai IV., Múzeum-körút 10. és Páva-utca 10. február 1. — Föder Lajos ingóságai II., Kacska-utca 18. január 31. — Robicssek Zsigmond ingóságai I., Táltos-utca 20. január 31. — Stern Ignác ingóságai VI., Vörösmarty-utca 69—71 és VI., Kisdiófa-utca 7. január 31. — Varjas Sándor ingóságai VII. kerület, Zugló, Csömör-ut 238—60. január 31. — Singer József ingóságai VII. Aréna-ut 7/a. január 31. — Singer Mari ingóságai IV. Kigyó-utca 4. január 31. — Fekete József ingóságai I. Városmajor-utca 4. február 14. — Daláry Ede ingóságai IX. Ferenc-körút 4. január 31. — Friedmann Lipót ingóságai V. Dorottya-utca 11. január 31. — Edelstein Miksa ingóságai VII. Dob-utca 70. február 15. — A vidéken. Salient Frigyes ingóságai Sz.-Udvarhelyen márczius 1. — Liptay Lajos ingatlanai Técsőn február 24. — Lehóty Lajos ingóságai Kolozsvárott február 1. — Májerszky Barnabás ingóságai Nyiregyháza február 15. — Kohn Lajos ingóságai Kolozsvárott február 7. — Tahy Lajos ingóságai Monoron február 3. — Zimán Géza ingatlanai Tarcal (Tokaj) községhezánál február 7. — Helley Ágnes ingóságai Tasnádon február 5. — Kunosy Armin ingóságai Sz.-Csehüben. (Tamási) február 1. — Fleischmann A. fiai ingóságai Moóron február 4. — Fischer testvérek ingóságai Szegeden február 9.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Többségek. Mikszáth Kálmán, Uj Zrinyi-lászló szimű korrajza február 15-én indul meg.

E. S. Budapest. Amiről az ön. megható és igaz panasza zeng, hogy ha az embert a családjé meglópja, legokosabb bölcsen hallgatni s túrni a kárt, mert ha megtorlásra, kártérítésre gondol a kárvalótt, szánalmas áldozatává lesz a rendőri zaklatásnak és huzavonának: nem új s valószínűleg mindig volt és örökké lesz.

Becsés tanulság ez az ön tapasztalata s örüljön, hogy csak tíz forintjába került. Semmi esetre se tetézze baját a nyilvános panaszkodással, melynek egyébként a közönség minden sérelménél helye van lapunkban. Azon kesergését, mely ugys pusztában kiáltó szó lenne, saját jól felfogott érdekében czélszerűbb nem közölni.

F. G. Szoboszló. A naptárbélyeg darabonkint 6 krajczár s fizetendő az adóhivatalban. A naptári hirdetésekre bélyegilleték van. Az apró hirdetések-nél a bélyegilleték 30 krajczár, de csakis akkor, ha a czímet is odanyomatják. Olyan apró hirdetések-nél, ahol a kiadóhivatal intézi a közvetítést, nem kell bélyegilletéket fizetni.

N. L., Makó. Nagyon szépen köszönjük. Biz az csunya uzsora-szerződés. Ily értelemben történt-e a beküldése?

2841. sz. előfizető. Becsés helyreigazítása szerint a báli pofozkodás tényleg megtörtént. Az egyes árnyalatoknál mutakozó csekély eltérés igazán nem érdemi meg, hogy ezt az odíozus dolgot fölmelegítsük, mert az bizony egyik félnek sem lenne valami kellemes. Szíves jóváhagyása reményében ez okon nem bo-csátkoztunk bele a helyreigazításba.

NYILTTÉR.

Utolsoelőtti hét.
Eugen herczeg szobor sorsjegyek 50 kr.
Főnyer. 75.000 kor. értékben. Ajánlja:
Recht bankház, Ferencziek-tere 8. Bankó Káncor Erzsébet-tér 18.

Szt.-Lukácsfürdő Gőzfürdők
Téli és nyári (155) urak és hölgyek részére
gyógy-hely. egész nap nyitva

ROYAL nagyszállóda BUDAPESTEN.
Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bombonlierekben. Legjobbabb cognaok kicsinyben, nagyban árak mellett eladotnak. Színházi előadások után friss ételek, naponta hangverseny. **Sohmitt Károly** igazgató.

Külön értesítés helyett.
Györgyei Illés és neje szül. Deutsch Ida gyermekei: *Adolf, Klára, Flóra; Györgyei Irma és férje Sváb Gyula; Györgyei László és Györgyei Miklós,* valamint az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelentik, hogy a legjobb anya, anyós, nagyanya és rokon **özv. Györgyei Adolfné szül. Schosberger Amália** áldásos életének 58. évében rövid szenvedés után ma éjjel elhunyt. A drága halott földi maradványai folyó hó 31-én délelőtt 10 órakor fognak a gyászházból (Andrássy-ut 46. sz.) a kerepesi-úti izr. sirkerthe kísértetni és ott a családi sirboltba örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1898. évi január 29-én. **Áldás és béke hamvaikra!** 492

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde hete.

Végre elhangzott a megváltó szó: új üzletek merülnek föl a láthatáron. Ez a hír kissé fölvilanyozta a héten a tőzsdéket; már mint a németeket és a magyart. Mert London és Páris magasabból meríti inspirációit: a nemzetközi eseményekből, melyek utóbbi időben a távol Keleten találták meg érdekes szinterüket. Nálunk azonban elégt volt az a körülmény is, hogy Bécs városának polgármestere, nagy kéregetés után, végre megtalálta epedve keresett gáz-kölcsönét a berlini „Deutsche Bank“-nál. Ez megacézolta kissé az üzerek bátorságát, nevezetesen azokat, kik az árak emelkedésében vélik föltalálhatni érdekük kielégítését. A bátortás azonban még nem lett volna különösen nagy hatásal az üzletre. Sokkal mélyebbre hatott a kedélyekben a megfélemlés. Azok tudniillik, kik a fedezet nélküli eladást választották működési tervül, a berlini bank említett üzletében az általános helyzet közelgő javulásának látták lehető előhírnökét és kezdteb veszélyeztetnek vélt üzletüket lebonyolítani, azaz a fedezetükre szükséges papirokat beszerezni. Ez volt az árjavulás első mozzanata.

A megrökönyödött „aknász“-okat azonban a megkötött kölcsön híre épen a havi prolongáció küszöbe előtt lepte meg. És e prolongáció alatt kiderült, hogy Budapesten és még inkább Berlinben nagy a darabhiány. Berlinben egészen szokatlan nagy kölcsöndíjakat fizettek a hitelrészevényért. A pozíció tehát nagyon egyoldalunak jelentkezett. És e tapasztalat nyomában újra megindult a fedezés, még mohóbban, még szenvedélyesebben, mint az elsőnek említett ok következtében. Nem volt Budapesten és Berlinben annyi hitelrészevény, amennyit a még nagyobb áremelkedés által fenyegetett fedezők el ne kapkodtak volna a kínáló kezéből. Ez volt a hausse második fokozata.

A pozíciójáték foglalkoztatta tehát a tőzsdéket e hét folyamában. Ez azonban jól

megfontolandó körülmény. Mert a pozíciójáték nagyon vészes dolog. Mihelyt a pozíció le van bonyolítva, vagy legalább meg van javítva, a helyesebbé vált egyensúly azonnal be-rekeszki a mozgalmat. Ily esemény után a hausse volt, nincs. Tartósságát, szívósságát csak a vélemény teremthetné meg és tarthatná fönn hosszabb időre.

A vélemény pedig még mindig késik. Nem is igen támadhat a megapadt osztalékokkal szemben, melyek a spekuláció feje fölött lebegnek. Aki számba veszi a hitelrészvény tizenhét forintoknak híresztelt osztalékát, meg-gondolja nagyon is, hogy megvegye-e 360 fo-rinton ez értéket, mely ez árban már belső becsén tíz forinttal van felül? Az ily számít-gató vevői csak az esalná ki tartózkodásából, ha a bécsi hitelintézet újabb, nagyobbabású üzletekbe bocsátkoznék, melyek legalább jövő évi osztalékát kövéreké hízalhatnák.

Noshát, ez a hir sem hiányzott a héten. Tegnap-tnapelőtt nagy bizonyossággal kezd-ték jövendőlni a hitelintézet előkészítés stá-diumában levő üzleteit, melyek, mint a legpra-vaszabbak már most is tudni vélték, nagy ha-szonnal járandónak az intézetre nézve. És ez volt az árjavulás harmadik oka.

Szóval a hitelrészvényre nézve minden összevágott: a helyzet javulása, a pozíció és a jövő kedvezőbb alakulása, mely három ok föl-emelie az érték árát ma, szombat délig 9 1/2 forinttal.

De, fájdalom, egy politikai hirecske dél-után feldöntötte a tejfölös fazekát. A táviró jelen-tette, hogy György, a görög királyi kikiáltatta ma-gát Kréta szigete kormányzójának. Nem is várták be a hir megerősítését, mert az orosz császár ma-gatartása némileg valószínűséget kölcsönzött az újságnak. Így hát a hangulat hirtelen megfor-dult és egy rövid félóra alatt elveszett két forint a kilenczéből, mely a hitelrészvény ár-folyamában, mint a hét vívmánya tündökölt.

Mi igaz a dologban, mi nem? azt a leg-közelebbi jövő fogja megmutatni. Egylőre csak jelezük a sötét felhőgomolyt, az európai poli-tika láthatárán és rámutatunk arra, hogy az uralkodó viszonyok alatt ennél kevesebb is elég volna a közöröm megromlására, ami pedig ismét csak óvatosságra inti az üzlet embereit.

A vásár egyéb eseményeiről alig mond-hatnánk valamit. Ez a hét az osztrák hitelrész-vényé volt. Kivűle egyébről nem igen beszél-hetni. Mindenesetre jellemző a helyzetre, hogy a nagy sor, mely a hitelrészvényt érte, nem igen hatott ki a többi értékre. Ezek csak csönd-ben vesztegelték a mult heti áruk körül. És ez újabb intelem azoknak, kik a fagyöngyben, melyből a madárlép készül, a tavasz rügyeit sze-retnék megpillantani.

Közgazdasági táviratok.

Nagyvárad, január 29. A biharmegyei takarékpénztár ma tartotta 26-ik évi közgyűlését Szunyogh Péter elnöke alatt. Az évi nyereség 55.013 forint, melyből 24.000 forint jut osztalékul, vagyis részvényenkint 6 forint. A tartalékalapot 12.853 forinttal dotálták. A felügyelő-bizottság és a választmány tagjaiul a régieket választották.

Berlin, január 29. Májusi járadék 102.40, Ezüst járadék 102.40, Magyar aranyjáradék 103.40, Osztrák aranyjáradék 103.50, Magyar korona-járadék 100.—, Osztrák hitelrészvény 228.50, Osztrák-magy. államvasut 147.—, Déli vasut 35.—, Osztrák-bankjegy 170.10, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 81.—, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.42, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 94.25, Laura-kohó 183.50, Harpeni 179.50, Olasz központi vasut 134.90, Török sorsjegy 116.60.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 227.90, Osztrák-magyar államvasut 146.60, Déli vasut 35.10, Magyar aranyjáradék 103.40, Disconto-társaság 202.50, Gyenge Párisra.

Hamburg, január 29. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészv. 306.65. Az irányzat gyenge.

Páris, január 29. Új 3%-os francia járadék 101.80, 3%-os francia járadék 103.20, 3 1/2%-os francia járadék 107.50, Osztr.-magyar államvasut 736.—, Osztr. földhitelint. 1277, Länderbank 481.—, Osztrák aranyjáradék 104.50, Magyar aranyjáradék 102.50, Déli vasuti elsőbbség 390.75, Alpesi bányá 324.—, Török dohányrészvény 295.—, Török sors-jegy 113.—, Olasz járadék 93.97, Spanyol kölcsön 61.37, Meridional 677.—, Otoman-bank 562.—, Debeers 689.—, Eastland 133.—, Chartered 79.—, Randfontein 51—50. Tartva.

New-York, január 29. (C. T. B.)

	január 29.	január 28.
	cents	cents
Buza januárra	103 1/2	109
" májusra	98 1/2	99
" júliusra	90 3/4	91 1/4
Tengeri májusra	34 3/4	34 1/4

	január 29.	január 28.
	cents	cents
Buza májusra	96 7/8	97 1/2
Tengeri májusra	29 3/4	29 3/4

Ipar és kereskedelem.

A monarchia gabonaforgalma 1897-ben. A rész termés hatása igen pregnansan nyilvánul a mult évről szóló áruforgalmi statisztikai kimutatásban. E szerint 1897-ben a gabonakivitel értéke kitett 37.9 millió forintot, azaz 4.1 millióval kevesebbet, mint 1896-ban, ellenben a gabonaimport 39.8 milliót, vagyis 28.1 millióval többet. Mig tehát a gabona és lisztbehoza-tal az előző évinek háromszorosára emelkedett, addig a kivitel egy tizedrészszel csökkent. Romániából 695.443 q, Oroszországból 517,010 q, az Egyesült-Államokból 387.737 q gabonát importált monarchiánk az 1897. évben.

A huszfogyasztási adó reformja. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület államtenyészési osztálya tegnap Tormay Béla elnökele alatt tartott ülésén a huszfogyasztási adók reformjával foglal-gozott. A tárgyat Jeszenszky Pál egyleti tiikar referálta és azt ajánlotta, hogy egyes adó-osztályokba sorolt állatokra a jelenleginél megfelelőbb súlyosztályozás szerint állapítástas-sék meg az adókules; a szárnyasok, vadak és vadszárnyasokra kivetett adók pedig, melyek az egész országban egyedül a székesfőváros lakosságát terhelik, teljesen megszüntetessenek, annyival in-kább, mert e fogyasztási cikkek hivatva vol-nának a drága húst pótolni. Az állami fo-gyasztási adók kérdésével kapcsolatosan ki-vánja előadói, hogy a székesfőváros által megál-la-pított s az állami fogyasztási adóknak 25-40%-át képező községi fogyasztási adók is csökkentessé-nek, annyival inkább, mert a fővárosban csak a mult évben léptetett életbe a vásárcsarnoki intézmény azzal a czélzattal, hogy az élelmezés olcsóbbá té-tessék, aminek egyik előfeltétele, hogy a fo-gyasztási adók is lehetőségig csökkentessé-nek. A kérdés élénk vita tárgyát képezte a szakősz-tályi ülésen; résztvettek a vitában gróf Andrássy Sándor, Forster Géza, Mádi Kovács László, Kodolányi Antal, Rubinek Gyula, Máday Izidor, Löcherer Andor és mások. A szakosztály az előadói javaslatát egyes módosításokkal magáé-vá tette s a huszfogyasztási adók miként való módosítására memorandumban fogja a kormány figyelmét felhivni.

Közgazdasági felolvasások. A Malomhivatal-nok egyesületében ma este dr. Kovács Gyula királyi tanácsos, a kereskedelmi muzeum aligazga-tója, érdekes előadást tartott a Kelet élet-és árviszonyairól. Az előadó oda konkludált, hogy a Keleten az ipar és kereskedelem terén csak az foglalhat tért sikerrel, aki az ottani viszonyoknak megfelelő bármily rossz minőségű, de nagyon olcsó árut tud forgalomba hozni. Bemutatott 30-40 mesésen olcsó kézmű-áru-cikket, melyből Franciaország, Anglia, Német-ország milliókat nyer a Keleten. A mulattató és egy-uttal tanulságos felolvasus után 150 terektű va-csora, majd rögtönzött hangverseny és zenés is volt. — A Magyar Közgazdasági Társaságban ugyancsak ma este Sagar Ignác, a miskolci kereskedelmi és iparka-mara tiikára tartott előadást: *Az önálló vámterület és kereskedelmi szerződéseink* czímen. Az előadó azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy minő helyzet áll elő kereskedelmi és vámpolitikánk terén akkor, ha Ausztriával most vagy később nem jön létre a vámszövetség. Az előadó abban a nézetben van, hogy czélszerű volna, ha a vámszövetség, miként az 1867. évi XVI. törvénycikk szeriánt történt is, feltételeesen kötetnék tíz évre, de felmondható lenne 1903. december 31-ére. Ez időpontra esik ugyanis a német, olasz, svájci, orosz sib. szerződés le-járta is.

Csödmegnyitások. Grosz Henrik budapesti kereskedő ellen a budapesti királyi törvényszék r-észéről. Csödbiztos Hajdu Imre törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Stern József ügyvéd; bejelentési ha-táridő: márcz. 1.; felszámolási határidő: márcz. 31.

Kébbánya sertésplacc, január 29. Magyar első-rendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon fe-l-üli súlyban) 51-52 krajczár. Közép (páron-kint 251-320 klgig terjedő súlyban) 51-52 kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő súlyban) 52-53 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 51-52 krajczár, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 50-51 krajczár. Könnyű (pá-ronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 49-50

krajczár. Sertéselészám: 1898. január 27. napján volt készlet 18.583 drb, január 28-án felhajtatt 397 drb, január 28-án elszállított 587 drb, január 29-én maradt készletben 18.393 darab. A hízott sertés üzletirányzata csendes.

Büdapesti konzum-sertésvásár, január 29. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székes-fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. január 28-án érkezett 690 drb. Készlet január 27-éről 237, összes felhaj-tás 927 drb. Elszállított budapesti fogyasz-tásra 724 drb.; elszállítatlan maradt 203 drb. Napi árak: 120-180 kilós 50-52 kr., 220-280 kilós 50-52 kr., 320-380 kilós 48-52 kr., öreg nehéz 48-49 kr., malacz 38-40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vesztegzár marhavásár, január 29. A mai vásárra 236 drb magyar, 12 drb galicziai, összesen 248 drb szarvasmarha hajtatott föl, e kö-zött 45 drb sovány marha. A kisebb felhajtás kö-vetkezében a mai üzlet csekély és az irányzat von-tatott volt. Magyar hízőökör csak alárendelt minőség-ben került piacra. Jegyzések 100 különkint élő súlyban, magyar (tarka) 30-38 frt.

Bécsi husvásár, január 29. (Bauer Arnold je-lentése.) A mai vásárra felhozott 299,413 kiló mar-hahúst, 19,525 kiló borjuhúst, 4738 kiló juhúst, 13928 kiló sertéshúst, 1425 darab borjut, 206 da-rab juhót, 1537 darab sertést. Jegyzések: Marhaus hátulja 36-70 kr, eleje 34-60 kr; angol bélszín 54-90 kr, borjucus 30-60 kr, juhhus 25-46 kr, sertéshus 44-68kr, borju 40-56 kr, juh 30-40 kr, sertés 42-54 krért különkint. A hét elején hideg idő járt és úgy látszott, hogy az üzlet is jobb lesz, de tegnap óta ismét enyhe az időjá-rás, miert is az irányzat ellanyhult. Miután a há-rányhusfogyasztás most nagyobb, ajánlatos öltöt báránoknak a beküldése a husvásárra. Ilyen kül-deményeknek szerdán kell beérkezniök. Ma párjáért 5-12 forintot fizettek.

Pénzügy.

A kamatok elévülése. A judikaturában és a gyakorlati életben egyaránt vitás kérdés volt az utóbbi években az a kérdés, hogy az 1883: XXV. t.-cz. 19. §-ának az a rendelkezése, mely szerint a kamat elévül, ha a hitelező azt három év alatt nem követeli, kiterjed-e bármily jogcizmen érvényesített követelés kamatára, avagy csupán a kölcsönkövete-lés kamatára? Ez a kérdés most el van döntve. A Curia ugyanis döntvényben kimondta, hogy az 1883: XXV. t.-cz. 19. §-ának az a rendelkezése, mely sze-rint a kamat elévül, ha a hitelező azt három esz-tendő alatt nem követeli, csakis a kölcsön és más hitelezési ügyletekből felmerülő, bíróilag meg nem ítelt szerződési kamat elévülését szabályozza s az más cizmen követelt kamatra nem alkal-mazható.

A postatakarékpénztár szervezetének módosi-tása. A kereskedelmi miniszter, mint a P. L. jelenti közelebb, törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé, amely a postatakarékpénztári törvény módosítá-sát czélozza. Módosítani szándékoznak a törvény 7. §-át, akként, hogy a tartalékalap 1 millió forint-ről 2 1/2 millió forintra emeltetik fel és továbbá a 15. §-t, hogy a betétek maximuma 1000 forintról 2000 forintra emeltetnék fel.

Pesti magyar kereskedelmi bank. A Pesti ma-gyar kereskedelmi bank igazgatóságának ma tartott ülésében az 1897-iki zárszámadosok terjesztettek elő és fogadtattak el. A mérleg 3,739,203 forint 67 krajczárnyi nyers nyereséggel záródik (a tavalyi 3,633,277 forint 76 krajczárnyival szemben) s a 844,822 forint 62 krajczárt kitevő terhek és üzleti kiadások levonása után (melyek a mult évben 854,633 forint 11 krajczárt tettek ki), 2,894,381 fo-rint 05 krajczárnyi tiszta nyereséget tüntet fel (az 1896-ik év 2,778,644 forint 65 krajczárjával szem-ben). Az ezen mérlegben kimutatott nyereségösszeg valamennyi előző év hozadékainál ismét nagyobb, oly jelenség, mely a kereskedelmi banknál már évek óta rendszeren mutatkozik, ugy, hogy a jelenlegi mér-leg ismét a legkedvezőbb a bank alapítása óta. A fenti tiszta nyereség, melyben az 1896-iki 370,973 frt 84 krnyi nyereség-áthozatal bennfoglaltatik, a *részvénytőke 23.16%-os kamatozásának felel meg*, míg a nyereség-áthozatal tekintetbevétele nél-kül a részvénytőke kamatozása 20.19%-ot tesz (az előző év 19.63%-ához képest) s így a jövedelmező-ségnek további 0.56%-kal való emelkedését mu-tatja. A kimutatott 2,894,381 forint 05 krajczárnyi nyereség-ből a bank és jelzálogüzlet hozadé-kára 2,229,713 forint 32 krajczár — 88.36% esik, míg szindikátusi és egyéb nyereségekre 293,693 forint 89 kr. = 11.64% esik és 370,973 forint 84 krajczárt az 1896-iki nyereség-áthozatal. Az üzleti költségek és fizetések 578,916 forint 96 krajczárral szerepelnek a mérlegben (az előző év 595,535 forint 83 krajczárjával szemben). Konzorcziá-

London, jan. 29. Repzeolaj 23.3—23.6 sh. ...

Petroleum.

Hamburg, jan. 29. Petroleum helyben 4.80 ...

Kávész, tea, rizs.

London, jan. 29. Santos határidő ártartóban ...

Fémek.

London, jan. 29. Réz, G. M. Brände 48 7/8— ...

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, január 29. Az enyhe időjárás hatása ...

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.57—11.58, rozs tavaszra ...

Boroszló, január 29. Buza helyben 18.70 ...

Hamburg, január 29. Buza holsteini 178—187 ...

Páris, január 29. (Megnyitás.) Buza folyó ...

Páris, január 29. (Zárlat.) Buza február ...

Páris, január 29. (Zárlat.) Buza márcz.—apr. ...

London, január 29. Gabona szilárd, nyugodt ...

Liverpool, január 29. Buza 1—2, liszt 1 ...

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, január 29. A mai tőzsdén egész élénk ...

fejlődött Trifaili, wienbergi téglá és waggonköl- ...

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361.75— ...

Délelőtt 11 óra — perczkor zárulnak: ...

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 362.12 ...

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: ...

Bécs, január 29. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé ...

Berlin, január 29. (Zárlat.) 4 1/2% papir- ...

Berlin, január 29. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitel- ...

Frankfurt, január 29. (Zárlat.) 4 1/2% papir- ...

Frankfurt, január 29. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitel- ...

Frankfurt, január 29. (Esti tőzsdé.) Osztrák ...

Hamburg, január 29. (Zárlat.) 4 1/2% ezüst- ...

Páris, január 29. (Zárlat.) 3% francia jár. ...

Páris, január 29. (Zárlat.) 3 1/2% francia jár. ...

ezia tőrl. járadék 101.80 4% osztrák aranyjáradék ...

London, január 29. (Zárlat.) Angol consolok ...

New-York, január 29. ezüst 56 5/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati ...

Table with columns: Állomások, Légnyomás, A hőmérséklet, Csapadék, etc.

A keleti depresszió elvonulában van az ázsiai kontinens ...

VIZÁLLÁS.

— Január 29-én. —

Table with columns: Folyó, Vízmérés, Vizállás, Áradás, etc.

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

Budapesti cégmutató.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön- ...

Ászfalt és kátrány vegyi gyárak Bienn János.

Gyárak: Budapest, Kátrány, Kőzetolaj. Központi iroda: ...

Fonciere, Pesti biztosító-intézet. Alapítka 4 millió korona. Nyereség és díjtartalékai ...

Magyarország áruforgalma 1897-ben.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal ma teszi közzé a kimutatást Magyarország áruforgalmáról 1897. december havában és ezzel adva vannak egyúttal az adatok az egész 1897. évi áruforgalomról.

Az érintett adatok szerint volt:

	1897	1898
behozatal	270.946 db.	383.999 db.
kivitel	36.979.191 q.	35.872.861 q.
	4.632.089 db.	4.360.438 db.
	48.720.418 q.	52.697.315 q.

Kitűnik ezen adatokból, hogy a súly szerint kimutatott áruk behozatala s a darabszám szerint kimutatott áruk kivitele meglehetősen emelkedett, mely emelkedés mindazáltal a normális fejlődés kereteit nem lépi át. Ellenben a darab szerint kimutatott áruk behozatala, nemkülönben a súly szerint kimutatott áruk kivitele igen nagy visszaesést mutat: a csökkenés a *sertésbehozatal* pangásának, emitt pedig a múlt évi *gabonakivétel kedvezőtlen alakulásának* tulajdonítható.

A forgalomnak megoszlását vizsgálva, azt látjuk, hogy a behozatalban legnagyobb súlymenyiséggel a szén és tüzező csoportja szerepel, mely főcsoport behozatala nem kevesebb, mint 20,536.754 métermázsát tett, vagyis behozatalunknak jóval több, mint fele része erre a főcsoportra esett. Ez különben természetes is, miután a behozatalban szereplő tömegárunk legnagyobb része, így többek közt a kőszén, pirszén s a különféle fűrészelt faárunk ebbe a főcsoportba tartoznak. A főcsoport behozatala különben az 1896. évi behozatalhoz képest jóformán változatlan maradt. Ellenben igen nagy emelkedést látunk a gabona, hüvelyesek, stb. csoportja behozatalánál, amennyiben ez az 1896. évi behozatal mennyiségétől több, mint egy millió métermázsával meghaladja. Ez a szokatlanul magas behozatal élénk világhosszot vet mult évi termelési viszonyaink abnormisan kedvezőtlen voltára. Az említett két főcsoporton kívül még az italok, ásványok, ásványolaj és palakókatrány s a vas- és vasárak főcsoportjainál látunk egy millió métermázsán felüli behozatal. Mindezen főcsoportok behozatala nagyobb volt tavaly, mint 1896-ban, az ásványolaj, stb. főcsoportját kivéve, melynek mintegy 200 ezer métermázsányi csökkenés észlelhető.

A kivitelben legnagyobb mennyiséggel természetesen a gabona és liszt csoportja szerepel, mely főcsoportból tavaly 21,314.628 métermázsára rugó mennyiséget vittünk ki. Ez a mennyiség az 1896. évi 27,142.586 métermázsával szembeállítva, csaknem 6 millió métermázsányi csökkenést mutat ugyan s mindenesetre emellett a már többször említett tény mellett bizonyítja, hogy tavalyi gabonakivételünk alakulása nem volt valami öröndetes; azonban nem szabad figyelmen kívül hagyunk azt a körülményt, hogy a múlt évi kivitel mennyisége csak az 1896. évi kivételénél kedvező kivitel mennyisége mellett tetszik oly csekélynek. Ellenben, ha a ko-

rábbi évekkel teszünk összehasonlítást, azt látjuk, hogy a szóban forgó főcsoport kivitele rendszerint 20—22 millió métermázsára körül mozgott.

A főcsoportba tartozó fontosabb áruk forgalmát az 1896. évi adatokkal szembeállítva, a következő kis kimutatás tünteti fel:

	Behozatal		Kivitel	
	1896.	1897.	1896.	1897.
1. Buza	1,015.453	1,231.241	6,667.864	3,608.864
2. Rozs	18.470	54.060	2,639.568	1,475.435
3. Árpa	58.146	185.708	4,745.588	3,907.437
4. Zab	112.492	118.939	1,683.481	2,009.616
5. Kukoricza	318.628	712.555	3,111.288	3,540.747
6. Köles	33.935	124.505	55.650	43.661
7. Bab	3.331	4.064	307.931	191.611
8. Rizs fejtett	67.371	64.462	181.908	190.937
9. " fejtetlen	366.785	477.882	—	5
10. Liszt gabonából	62.817	96.903	7,189.049	5,752.845

Ezen kimutatásból kivételleg legfontosabb gabonaműünk kivitele, a behozatal egyidejű emelkedése mellett, nagy mértékben hanyatlott. A csökkenés legerősebb a búzánál, rozsnál és lisztnél, a behozatal pedig legnagyobb arányban az árpánál, kukoriczánál és kölesnél növekedett.

A másik nagy árucsoport, mely kivitelünk és egész külforgalmunk alakulására nem kisebb befolyással bír, mint az imént tárgyalt főcsoport: a vágó- és igasállatok csoportja. Ezen főcsoport kivitelének mennyisége tavaly 680.843 darabot, 1896-ban 793.814 darabot tett, a főcsoportba tartozó fontosabb áruk forgalma pedig következőleg alakult:

	Behozatal		Kivitel	
	1896	1897	1896	1897
1. Vágó ökör	48.596	3714	179.767	184.026
2. igas ökör	1477	1079	6248	5701
3. Hizalt bika	185	197	8312	9687
4. Tenyésztetén	1777	1859	2155	4225
5. Vágó tehén	8094	6322	20.328	19.320
6. Bivaly	358	149	6085	5761
7. Juh és kecske	35.871	20.027	242.387	176.860
8. Sertés hizott	35.550	87.653	247.020	199.139
9. Sertés sovány	10.220	12.052	8731	1072
10. Igás, kocsi, hátszó	832	687	34.424	35.509

A fenti táblázat szerint a múlt évi kivitel legnagyobb részt a megelőző évi kivitel keretei közt mozgott. Sajnos, kivételt látunk a juhoknál és sertésnél, melyek kivitele a múlt évben még kisebb volt, mint 1896-ban, holott az azon évi kivitel is már alig tesz számot. All ez különösen a sertés-kivételről, melynél az összes érték alig képvisel nagyobb összeget 6—7 millió forintnál, míg a sertés-vész fellépte előtt a kivitt sertések után egyik-másik esztendőben több, mint 60 millió forintot vettünk be.

Az említett árukon kívül jelentékenyebb kiviteli áruink még a nyers és finomított cukor, aszalt szilva, szilvaiz, repce, eleven és leölt szárnyasok, tojás, hordóbor, kemény épület- és műfák, puha szál-fák és rönkök, donga, fűrészelt faárak puha- és keményfából, barnaszén, cserfakivonat, finomított petrolium, nyers és mosott gyapju, nyers vas, rudvas, korpa stb. Mindezen áruk kivitele 1896-hoz

képest részint emelkedett, részint az azon évi kivitel magasságán maradt, csökkenést csupán a dongánál, petroleumnál és korpanál észlelhetünk.

A behozatali áruk között, ugy, mint a korábbi években, ezuttal is a kőszén szerepel legnagyobb mennyiséggel, tudniillik 13,077.944 métermázsával, mely mennyiség az 1896. évi behozatal nagyságát alig négyezer métermázsával haladja meg.

A gabonaműünk s a vágó és igasállatok behozatalának alakulásáról már fentebb megemlékeztünk. Megjegyezzük, hogy a zárjelek közt levő számok az 1896. évi behozatal mennyiségét jelölik: megemlíjük még, hogy nyerskávából tavaly 94,535 (84.312), narancs és citromból 180.846 (108.646), finomított cukorból 332.879 (318.036), aszalt szilvából 170.298 (147.420), hordóborból 1.231.092 (1.038.326), puhaszálakból 341.331 (432.343), dongából 425.778 (450.796 mm.), fűrészelt puhafaárakból 2.172.683 (2.188.426), barnaszénből 1.380.521 (1.466.163), végül pirszénből 2.723.659 (2.458.469) métermázsát hoztunk be. A fono-szövőipar körébe tartozó fontosabb áruk behozatala pedig a következőleg alakult:

	Behozatal métermázsákban	
	1896	1897
1. Nyers pamut	27.658	34.942
2. Pamutfonalak	88.283	92.232
3. Pamutszövetek	377.019	367.937
4. Nyers juta	94.611	108.173
5. Gyapjufonal	4.666	4.974
6. Gyapjuszövetek	84.190	71.853
7. Selyemszövetek	3.928	3.834
8. Fehérnemű	15.826	15.556
9. Férfi ruházatok	20.638	21.086
10. Női ruházatok	9.641	8.702

Ami végül külkereskedelmi forgalmunknak országok szerint való megoszlását illeti, a behozatalban és kivitelben természetesen ugy, mint a korábbi években, ezuttal is Ausztria részesedett a legnagyobb mértékben. Míg azonban a behozatal csaknem változatlan maradt, addig az Ausztriába való kivitel csaknem három millió métermázsával csökkent s 37.61 millió métermázsáról 34.68 millió métermázsára súlydott le. Ez a csökkenés körülbelül arányban áll az egész kivitelnél mutatkozó keveslettel. Ausztrián kívül jelentékenyebb volt még a behozatalunk Boszniából, Németországból, Olaszországból, Nagy-Britanniából, Romániából és Szerbiából, míg a kivitel államok közül Ausztria mellett még szintén Németország, Olaszország, Franciaország, Nagy-Britannia, Románia és Szerbia érdemelnek említést.

A mondottak kiegészítésül néhány fontosabb árucsoportunk forgalmi adatait alapul véve, hozzávetőleges számításokat tehetünk arra nézve, hogy mult évi külforgalmunk érték szerint miképen fog alakulni. Tekintetbe véve azt a körülményt, hogy amint fentebb láttuk, legfontosabb behozatali cikkjeink behozatalában nem igen állott be jelentékeny változás s a behozatal inkább emelkedő irányzatot követett, bizvást feltehetjük, hogy az érték sem fog az 1896. évi 549 millió forint mögött maradni. Ellenben a kiviteli áruknál s épen legfontosabb kiviteli cikkjeinknél, a gabonaműeknél igen nagy a hanyatlás, úgy hogy a gabonaműek és liszt

Megszentségtelenítés.

Irta: Pierre Loti.

— A sirásó lent van a kertben és jelenti a parancsnok urnak, hogy elkészült a sírokkal.

Vidám, hányveti módon mondta ezeket a gyászos szavakat egy fiatal csengőhangú matróz egy tavaszi délelőtt.

Egy tavaszi délelőtt, egy napsugárözönben fürdő májusi délelőtt, a baszkok földén. Annyi élet buzog mindenütt, annyi illattelt pára fakad a növények lombjairól, virágok ajkairól, hogy a halál mérő valószínűtlen álmoképnek tetszik... Azonban rózsás kertem kapujában áll a bejelentett sirásó, derékig földesen...

Szegény, husz év körüli kis breton matrózokról van szó, akik idestova négy évvel ezelőtt fulladtak bele a Bidassoába s akiket ma fegnak exhumálni.

A temető, hol örök álmukat aluszzák, igen szűk lett. igen megtelt halottakkal; fel kell hát őket venni álmukból és máshová vinni. Hajójuk legénysége, amelynek jelenleg én vagyok a parancsnoka, örök áron megvásárolt számukra egy darabka földet, ahol nyugodtan alhatják tovább együtt álmukat. És minthogy családjuk jó messze van, ráim háromolt a kötelesség, hogy felügyeljem átköltöztetésüket.

Készen vannak a sírok. Ideje hogy elinduljak. Rátéptem az öreg halottköltöztető nyomában, arra a szászorszépekkél, veronikákkal, geraniumokkal és dus pázsittal szegélyezett útra, amely a legkövetkezőbb béke hónapba vezet.

A Bidassoa partján, dombtetőről néz a messzeségbe a kis temető, völgyek, hegyek tömegébe, a tenger szőnyegére s a látkörben a két szín minden változatában képviselve van, a legátetszőbbtől az indigóig. A megelőpon kellemes melegségű levegő telve van galagonya- és liliomillattal. Maga a temető is csupa virág; fehér liliomok, a multak virágai, már ősdiak kissé, nyújtogatják karcsu szárukat a hantok mellől; itt-ott egész foltokat alkot a szászorszép; különösen bengáli rózsza van nagy számmal... Minden él, minden tündöklik, mintha a természet megdondatlan pazarsággal dobott volna ide mindent, amivel büszkélkedhetik... az embert pedig valami kimondhatatlan jóleső érzés fogja el, a létezés gyönyörének ittassága, amely, úgy látszik, mintha soha sem végződne, soha sem múlva el, mint ahogy tán sohasem szakad meg a mindent betöltő világhossz, a fény, a melegség...

... A sírok fel vannak ásva egész a rothadó koporsókat még borító vékony földréteggel. Itt megálltak, amint elrendeltem, hogy jelenlétemben fűdjék fel az iszonyatos deszkákat.

Tehát kezdjük el... Yvon Gaelo, huszonkétéves árbooz-ór, mint ahogy tanuskodnak azok az elmosódott fehér betűk ott a pipaescok közé dől szegényes fakészten.

A vén sirásó leszáll, alig látszik ki a fejébujja a frissen felásott sírból; a másik ember, aki segít neki, fenn maradt a sír szélén, várva, hogy mi fog történni...

Egy fejszecepás, a deszkák engednek és szétárrulnak. A külsőnél sokkal kövérebb, feketebb föld ölik szemünkbe és közte alaktalan maradványok. A sirásó lehajol, megfog valamit: egy láb, de térdben kettéválik és a kezében marad.

— Eredj, mondja kint álló emberének — már igen előrehaladott állapotban vannak, darabokban lehet csak kiszedni, eredj hamar a kosárért...

Az öreg pedig vájkál benne körmeivel, összeszededgetve egymásután a kisebb csontokat...

— Nem hittem volna, hogy már ennyire legyenek... Különben, a temetőnek ebben a részében sokkal gyorsabban megy a dolog...

Valóban, alig-alig tart még össze egy két csont.

A májusi napsugár beszökeik a sírba oly vidáman, akárcsak a szomszéd virágokra, körülzárja a rég elásott dolgokat, amikről ezt a képzetet alkotja magának az ember, hogy csak a szürkeség az otthonuk, csak az éj zürzavaros csendjében létezhetnek s amiket így tisztán megvilágítva látni olyan megdöbbentő. Azonban még sem izeszt meg az emberfiát: hisz ezek a dolgok oly kevéssé, de oly kevéssé különböznek már az őket körülvevő földtől, amelyből amott életet szivnak a liliomok...

Ime, megérkezett a vesszőkosár és bele-rakják a maradványokat. Az öreg sirásó terry-szerűleg halad nyomról-nyomra a halott feje irányában.

A lábak már megvannak. Aztán a me-

és a vidékről nagyobb számmal érkeztek a rendelések. A nagybani üzletben a kereslet meglehetősen élénk volt és főleg törköly és törkölyrakie volt jobban keresve, előbbi 54 forinton, utóbbi 85 krajczáron 10.000 literfokonként hordó nélkül, bérméntre, budapesti állomásokhoz szállítva. Szilvórium gyér kereslet és csak néhány tétel husvétii áru kelt el 55—56 forinton márcziusi szállításra hordó nélkül. Boróka nagyobb kínálat folytán lánghabb, 54—55 forinton lesz kínálva. Seprűszesz és seprűpálinka üzletelen.

Likörök és Rum. Likörökben a forgalom e héten meglehetősen élénk volt és a budapesti gyárak elegendő rendelésekkel el voltak látva. Kivételre főleg jó magyar cognac és egész finom fajta likörök voltak keresve, Baraczkaszesz és Baraczkrome, igen keresett czikk, de minthogy a készletek rossz termés folytán csekélyek, úgy a beérkező rendeléseket alig lehetett kieszakozni. Rum belföldi élénk üzlet, külföldi (angol) gyér üzletmenet.

Ecetszesz. Ecetszeszben a héten is igen gyér forgalom volt és a nagybani vevők által több tétel 44 krajczáron lett zárulva hydrátonként, házhoz szállítva, hordó nélkül. Esszencia detailüzletben, 10 hydrátos áru 5.50 forint.

Zsiradék-árak. Hazánk legnagyobb sertéstermelő vidékein már most ugyyszólván teljesen hiányzik a leülésre alkalmas állat, mely körülmény lényegesen befolyásolja a piacot. Még csak a vágások derekáig jutottunk és az országban levő szalámiagyárak, melyek körülbelül még egy egész hónapig lesznek üzemben, már is csak nehezen fedezhetik szükségletüket. A készlet ilyen hirtelen megcsappanása nagyon váratlanul érte a szakköröket is és így nem csodálkozhatunk, ha az árak hirtelen és jelentékenyen emelkedtek. **Arad.** Már egy-két héttel ezelőtt nem volt e vidéken nagyobb sertésállomány, úgy hogy magas árakon sem lehetett bevásárlásokat eszközölni. De nemesak sertésben, hanem zsír- és szalónában is nagy a hiány és így teljes üzletelenség jellemzi a piacot. **Szeged.** Minthogy a kereslettel csak korlátozott kínálat áll szemben, mert a készlet jelentékenyen redukálódott, a forgalom gyenge és az árak szilárdak. Jegyeznek: disznózsír 54—55, szegedi pörkölt oldalszalonna, nehéz 51—52 forint, könnyű 50—51 forint. **Szabadka.** Ugy helyben, valamint a környéken kevés vágásra alkalmas sertés van és ezek tulajdonosai igen magas árakat követelnek. Mindazonáltal a kereslet elég nagy. Jegyeznek: szalonna pörkölt 49—50, nehéz 3 táblás 50—51, zsír 52—53, sertés hus 49—50 frt. **Budapest.** Nemesak élősertésben, hanem zsiradékárakban is kevés készlet van, mert míg máskor ez időben Szerbiából sok sertés hoztak fel, addig ez idén onnét a behozatal meg van tiltva. — Kereslet élénk. Jegyeznek: prima pesti disznózsír 55 frt. pénz, 55 és fél frt áru, ³/₁₀₀ fehér táblaszalonna 50 frt. pénz, 51 frt áru, ⁴/₁₀₀ fehér táblaszalonna 49 frt. pénz, 49 és fél frt. áru, ⁴/₁₀₀ füstölt táblaszalonna 56 frt. pénz, 57 forint

vele. A pénzt tartjuk meg: bizonyosan hamar kerül valami szegény anyóka, akinek falatot ad szájába ez a valóban utolsó hagyomány.

Mikor utolszór telt meg a kosár, én is elindultam, ahogy vitték új otthonuk felé a fűvel benőtt ösvényen. A madarak énekelnek s a méhek zümmögnek. Talán sohasem élveztem ilyen szép tavaszi napot. Az a különös enyhülés, csillapodás mindjobban, jobban hatalmába vesz... enyhülés a halál félelmétől, enyhülés a temető borzasztóságától, helynyugvás azokba a férgembe, a földde válásba, az átalakulásba...

Ime, az őket egyesítő új sir. A mélyén levő gyalulatlan faládba, amelyben már benne van az előbbi szállítmányok tartalma, belezudítják a negyedik kosárral... És egyszerre elhagy megint minden nyugalomam ennek a csonthalmaznak, rongydaraboknak, rothadásnak és férgeknek láttára, amely négy derék fiatal matróz volt... a vöröslő csigolyák — az agyak — ebben a zür-zavarban, az egyik feje a másik lábánál, kegyetlen és iszonyatosan neveltség rendtelenségben...

... Szorongva kérdem magamtól, vajjon a kegyelet alárcza alatt nem követtük-e el a leggyalázatosabb megszenteltelenítést? ... Oh! nyugodtan hagyni a testet békében, ahova először lefektették, nem illetni durva kézzel...

A keleti népek teleszórják városaikat temetőikkel, de az építéssel, az utakkal másfelé húzódnak, nehogy zavarják álmukban a holtakat... Milyen messze fekszenek országai a mieinktől! — Épp olyan messze, mint amilyen messze vagyunk mi az ő nemes, valódi kegyeletos érzésüktől! ...

áru. — Bécs. A jelentékeny kisebb felhajtás következtében (6400 drb.) a sertésárak az e heti piaczon 4 kral javultak a mult héthez képest. Ezen emelkedés a zsiradékárakra is megfelelő visszahattással volt és jegyeznek ma: primadisznozsirt 52—53, frt, ³/₁₀₀ szalonnát 51—52 forinttal elég nagy kereslet mellett. Amerikai zsír változatlan.

Konzervek. Hamburg, január 29. Ananász szingaporei 100 darab 1¹/₂ kilós doboz 58 márka; detto 100 darab 1 kilós doboz, 45.50 márka, detto Gadeloupe 100 darab 1 kilós doboz 94 márka, detto Bahama 24 dobozos láda, 158—160 márka. Saint-Mibuel per 100 kilogramm 225 márka. **Tengeri rák:** 96 dobozos láda, a ¹/₂ kilogramm 60 márka, detto 48 dobozos láda a ¹/₂ kilogramm 52 márka. **Lazac** 48 dobozos láda a ¹/₂ kilogramm 30 márka. **Mustár** maille 12 doboz a 1 kilogramm 9.50 márka; detto diaphane 12 doboz a 1 kilogramm 6.75 márka. **Szarvasgomba:** Perigord legjobb minőség 10 darab ¹/₂ kilogrammos doboz 65 márka. száritott, per kilogramm, 14 márka. **Sajtok:** Viktoria 20—30 kilós darabban, per kilogramm, 2.40 márka; Chester 25—30 kilós darabban per kilogramm 2.30 márka. Stilton 4—6 kilós darabban per kilogramm 3.80 márka. Edan 1.50 márka.

Fűszer és déli gyümölcs. Az üzlet menete nem változott. A legtöbb áru némi áresést jegyzett, éppen szilva és szilvaiz emelkedett fél forinttal. A braziliai kávéfajok ára folyton ingadozott és nyomott. Legjobban jellemzi a helyzetet, hogy a folyó hó 26-dikán tartott amsterdami aukción, melyen mindössze 32.000 bál került eladásra, a kikiáltási árakat nem tudták megtartani. Pedig finomabb fajok egyáltalán már nem voltak s csak névleg szerepeltek az árjegyzékben, mesés árak mellett. Az aukcióra került mennyiség oly csekély, hogy nyolcz napra sem képes a keresletet fedezni. Szantosban good average mai jegyzése 35 shilling 1 d., Hamburgban 32 márka. Triesztben 44 forint. A budapesti nagykereskedők árai tranzit Trieszt, a következők: Szantos good average 44—45 forint, szuperior 46—51 forint, Portorico 100—118 forint, Jáva, sárga 92—120 forint, Menado barna 180—190 forint, egyféle Jáva-fajok 140—170 forint. Carracas 66—80 forint, Laguayra 85—95 forint, Jamaica 90—110 forint, Salvatore 75—82 forint, Lakal 100—102 forint, Mocca Hodeida 108—114 frt, Preanger 118—120 frt. Középamerikai 105 forint, Rio 60—68 forint. W. J. B. 100—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, Sáv gyöngy 86—90 forint, Viktoria 50—58 forint, detto gyöngy 68 forint. Szantos-gyöngy 72 forint. Bogotta 72—78 forint. Guatemala 100—112 forint, mind per 100 kilogramm, Hamburg, január 29. (Heti jelentés.) A lefolyt héten a hozatal Braziliából 97.500 bál; indiai és afrikai áru, 13.800 bál. Hollandi áru még nincs. Brazil-fajok jegyeznek, transito. Hamburg: Szantos good average 32 márka, Rio ordinary 28—31 márka, reel ordinary 32—35 márka, good ordinary 36—43 márka, first ordinary 31 márka. Mind per bál a 50³/₄ kgr. — Trieszt január 29. **Rizs:** Japán glacé 18.50—20 forint, Rangoon I. 14.50—15.50 forint, detto II. 13.—13.50 forint, Busseino I. 15—15.75 forint, detto II. 13.25—13.75 forint. Moulmeins I. 16—16.50 frt, detto II. 12.50—13.—forint. Arracaus I, 14.25—14.75 forint, detto II. 12.50—13.—forint. Saigon 13—13.50 forint; per 100 kilogramm 2³/₁₀₀ cassas contó. **Datolya** alexandriai 20.50—24 forint, koszoru 14.50 forint, szabadon 22—26 forint. Kalifát 18—20 forint, **Füge** koszoru 14.50 frt, Calamata 16.—frt, kosáráru 13.—forint, szabadon 11—14 forint, Puglia 9—12 frt. Szmirna 35—38 forint, Maratonisi 14—15 forint. **Mogyoró:** Szicíliai 23—25 forint, nápolyi hosszú 35 forint, isztriai 35 forint, Levante 16—17 forint, detto lehámozott 35—36 forint. **Mandula:** Avela édes 88—94 forint, Molfetta 78 forint, Catania 80 forint, Palma 75 frt, Girgenti 75.—frt, Barri 72—74 forint, Pugliai édes 90 forint, dalmát 77 forint, armelin 42 forint. Legújabb ajánlások Genuából, ab Genua: édes Barri 165—168 lira, szicíliai 158—160 lira, szardíniai 160 lira, detto keserű 175 lira, per 100 kgr. **Anisz,** Barri 62 lira. **Szent Jánoskenyér,** Puglia 10—11 forint, Pignol 62 forint per láda. **Mazsolaszőlő:** Vourla 35—38 forint, Yerli 36 forint. Caraburno 44—54 forint. Elemé 22 forint, Szamosz vörös 18 forint, detto fekete 22 forint. Thyra fekete 16 forint. Cismé fekete 14.50 forint. **Bors** Szingapore fekete 48—49 forint, detto fehér 68—69 forint. Penang fekete 40—42 forint, detto fehér 70 forint. **Gyömbér:** bengáli 23 forint, Cochim A. 58 forint, detto B. 53 forint, detto szokvány 24 forint. **Szegfűszeg** 35—36 forint, szegfűbors 50 forint, Sáfrány 55 forint (per 1 kilogramm.) **Fahéj** 54 forint, detto törmelék 26 forint. **Babérlevél:** 10 forint. **Piment-t** prima Jamaica 58 forint. Mind per 100 kilogramm. **Gesztenyét** ajánlanak ab Cremona: friss 22 lira, száritott 28—32 lira; helyben friss cremonai 16 forint, száritott 20—22 forint. **Táblaolajok:** levantini 36—50 forint, albániai 35.75—35.75 forint, olasz, I. 57—68 forint, per 100 kilogramm, hordó nélkül, ab Trieszt.

MINDENFÉLE

Az öreg Garibaldi. Azok között a koldusok és nyomorékok között, akik mindenfelé ellepik Róma utcáit, még nem régen állandóan lehetett látni egy öreg embert, aki öreg Garibaldistának látszott, s aki a rendőrség által sohasem zavarva, a legelőkelőbb helyeket szemelte ki kéregetése helyéül. A benszülöttek éppen úgy, mint az idegenek rokonszenyvel, sőt tisztelettel és megindulással tekintettek reája és az ő sipkájába, melyet ha levett, hófehér haja volt látható, bőven hullott az alamizna. Az öreg ember, akinek jó arca volt s bár két mankón járt, mégis mindig jókedvű volt, vörös inget, szürke nadrágot és gamásnit viselt s mellét egész sor érdemjel díszítette. De azért mégis tudta mindenki, hogy az érdemjeles vitéz sohasem volt csatáféren. Mindenki tudta ezt, de senkinek sem szót örege, hiszen mindenütt ismerik azokat a veteránokat, akiknél hasztalan kutatja az ember, milyen ezrednél szolgáltak és mely háboruban vettek részt. Most is egész sereg Garibaldista van még a világon és így a szóban forgó öreg koldus sem gondolt arra, hogy nincs jussa a vörös ing kizsákmányolásához. Az öreg sok évvel ezelőtt szülőfalujából, Marinóból Rómába jött egy hazafias zarándokcsapattal, mely Viktor Emánuel királyhoz ment. Szülőhelye környékén a festőknek volt modellje. Újában látta, hogy az öreg Garibaldistákat mindenütt nagy tisztelettel fogadják és ez nem hagyta nyugodni. Egy napon ő is vörös inget öltött magára és a hatás felülmulta a várakozását. Tiszteletreméltó külseje, fehér szakállja és sűrű fehér haja a szabadságharcosok ideális alakjává tette őt és nem sok kellett ahhoz, hogy diadalmenetben hordozzák körül. Napokon át egész sereg tisztelője vette körül, akik minden jóval ellátták. Megvendégelték és nemsokára egész sereg hőstörténetet beszéltek az emberek, melynek az öreg koldus volt a hőse. Azt beszéltek, hogy az Aspremontenál megsebesült Garibaldi az ő karjai között feküdt, pedig *Fanasca* (ez a hősné), sohasem látott háborút és ellenséget. Most a kórházban halálán fekszik az öreg és Róma utcáira aligha kerül ki többé a vén Garibaldista.

Akik szabadon élnek. El se hinné az ember, hogy Oroszországban vannak azok, akik szabadon élnek. Szibériában és az uralmenti európai Oroszországban számtalan olyan falu van, amelyről semmiféle hivatalos fórumnak nincs tudomása. Ezeknek a helységeknek se papjuk, se bírójuk, se jegyzőjük, se orvosuk, szóval semmi hivatalos személyiségük nincs. Ezek nem éreznek semmit a honfitársaik bajából, ezek szabadon és gondtalanul élnek. Egy német utazó tévedt egyszer valahogy egy ilyen faluba. Szóba elegyedett egyik paraszttal és nagy ámulattal hallotta, hogy a kis falucska teljesen autonóm, még a császár se parancsol neki.

— Ez mind nagyon szép, felelt a német, de legalább papot tarthatnának.

— Azt nem tarthatunk, mert elárulna. Tettszik tudni: a papnak templom kell, a templomnak torony, a toronyba pedig harang. Már most, ha mi harangozgatnánk, akkor szeles időben meghallhatnánk a hangját és ránk akadnának. Azért nem tartunk papot.

— És attól nem félnek, hogy én elárulom magukat?

— Nem. Hiszen nem is tudja, hogy hol van. Ha egyszer elkerül innen, akkor már hiába keres bennünket, ezt a helyet semmiféle térképen nem találják meg az urak. Különben megesett már, hogy nyomunkban jártak katonák, és akkor egyszerűen továbbvittük házaikat. Sohasé akadtak ránk.

Kedélyes törvényszékek. A világ összes büntető-törvényei közül az amerikaiak a legkedvezőbbek a büntetésekre. Ennek az oka az, hogy a bizonyító iratok nagy része hozzáférhetetlen a törvényszéknek, azonfelül pedig a tárgyalások roppant sok pénzbe is kerülnek és egy ügyes védő több ezer dollárra srófolhatja egy bűnügy tárgyalásának költségeit. Ezért a bíróságok többnyire kiegyeznek a bűnösökkel. Ime egy példa. Rovott multu gazember áll a törvényszék előtt. A védő egyre nyújtja a tárgyalásokat; a bíró végre megsokalja a dolgot és magához csitálja a delikvenst.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICZ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE
oroszról fordította SZABÓ ENDRE (1)

— Én semmit sem tudok! — kiáltott fel Petrovna Olimpiáda ingerülten, — ti az én gyermekeim vagytok s én semmi egyebet nem tudok, mint azt, hogy benneteket etetni, itatni kell, aztán pedig valami uton-módon férjhez adni.

Nágya összeharapta ajkát, anyjára nézett és nem szólt semmit.

— Az a liba legalább fecseg valamit, te azonban hallgatással térsz ki a felelet elől. Igen jó fogás! Arra felelj legalább, hogy miért nem jött el ma a te... kéröd. („Az is bolond ám, az Isten rossz néven ne vegye,“ — gondolta magában Petrovna Olimpiáda.)

— Nem tudom, anyám. Bizonyosan visszatartoztatta valami.

Petrovna Olimpiáda arcán harag mutatkozott.

— Visszatartotta valami! Kérem alászan! Már völegényjelölt korában megenged magának ilyen tempokat; hát mit csinál majd, ha feleségül vesz? Ha megígérte, hogy eljön, el kellett volna jönnie.

— Mama, én nem akarom menteni Szepanic Pétert, de gondolja csak meg, kérem: hát azt ígérte ő, hogy ma jön el?

— Akár ígérte, akár nem, az mindegy! — pattant fel Petrovna Olimpiáda — ha egyszer völegény, hát kötelessége mentől gyakrabban a menyasszonya körül lenni. Ez, matuskám, csak tréfa, játék. Nekem egy csepp bizalmam sincs ahhoz a jó erkölcsű, szolid urhoz! Nagyon is tartózkodó, óvatos, megfontoló. Én sohasem szerettem az olyan tartózkodó embereket, akik mindig azt mondogatják magukban, hogy „eszeden légy!“ S meglátod, hogy ez is csak játszik veled, meglátod, hogy egyszer csak levelet ír, vagy efféle és itt hagy, itt hagy.

— Mama, minek ez a beszéd? Hiszen erre nincs idáig semmi ok...

— Ah, hát talán ők olyan nagyon keresik, hogy okuk legyen! Hát az Olga mérnökével tavaly történt históriát már elfelejtetted? Mit beszélsz nekem! Istenem, a fáradozástól, a mérgeledéstől már egészen megfájdult a fejem, még belebetegszem. Valóságos mártírokok vagyok, ti vagytok az én keresztm... Ahányszor egy napra felvirradok, mintha a pokolba lépnek be. Oh, mily szerencsétlenség, ha az embernek gyerekei vannak! Várjatok csak, ti is lesztek anyák, akkor majd ti is átélitek ezt mind, mind... Uramisten! Az egyik csaknem a nyakába akasztja magát a legelső jöttmentnek, akivel találkozik, a másik titkolódik, az ő jezsuita hivatalnokával, a harmadik, az önző kölyök, ide dob ma egy rubelt, mint egy koldusnak, a negyedik meg belebukik a könyvébe és felfordulhat felötte az egész világ. Istenem, miért büntetsz engemet ennyire! Ah, a halántékom, a halántékom. Már megint kezdődik a migrainem.

— Mama, jerünk a szobádba — szolt Vjéra, felállva (egyedül csak ő tegezte az anyját) — lefektettek és cseppeket adok be... Jerünk, mama.

Petrovna Olimpiáda fenyegető pillantást vetett a leányára, de hirtelen megszelídült, felgondolván, hogy erre az egyre nincs miért kiabálnia s megjuhászodott, elhaló hangon suttozta: — Jerünk! Jerünk, Vjérácskám, legalább te vigasztalj meg. Oh Istenem, Istenem...

Felkelt és súlyosan ránehezdedve a leánya vállára, lassan vonszolva lábait, mintha azok fájának, elindult a szobája felé.

Nágya kiment a keribe. A sétatányokat a fehér éjszakák átlátszó köde fedte; meleg, alig érezhető szellő valahonnan kellemes virágillatot hozott magával. A távolban kocsirobogás, kutyaugatás hallatszott, de a közelben köröskörül csend volt.

A leányka odament a rácskerítéshez s lekönyökölt arra. Nágya fehér ruhás alakja élesen kivált a szürke köd és a kert sötétlő virágai közül.

Sokáig állt mozdulatlanul, felemelve arcát a tiszta ég felé, nézve a néhány, alig pislogó esillagot. Megmagyarázhatatlan szomorúság velt rajta erőt. S mindez: a lecsendesült fák, az ezeket ellepő fehér-éjszakai köd, a

nyaralók széles körrajzai, mind oly összhangban volt az ő mostani hangulatával. Eszébe jutottak szomorú, örömtelen gyermekei, amelyek époly busak voltak, mint ez az éjszaka, eszébe jutott Nalhanov, aki tizenkét esztendő gimnazista korában kezdett már ő hozzájuk járni s akit akkor csak úgy hittak, hogy Max. Akkor nagyon rokonszenveztek egymással, folytonosan együtt sétálgattak, beszéltek mindenről, ami csak eszükbe jutott s mintha afféle gyereksze-relem fejlődött volna ki köztük... Ő most sem tud magától megtagadni bizonyos sajátosság érzést, mikor azzal a fiatal emberrel találkozik, nézi annak arcvonásait, visszahozza emlékezetébe a régi Maxot s néha egészen elfelejti, hogy az már nem az, aki volt, nem gyermekfiu...

Nágyának eszébe jutott Nalhanovval folytatott mai beszélgetése s olyanformát érzett, mint a lelkiismeretfurdalás. Miért is taszította el őt magától oly nyersen, csaknem gorbombán? Azért, mert az szemrehányást tett az ő völegényéről s illetlenkedett Szepanic Péterrel szemben? Igen, de hiszen a régi gyerekkori barátal elnézőbbnek kellett volna lenni. Mindenesetre sajnálja Nalhanovot, sajnálja azt a kedves multat, amely ha nem volt is tényleg olyan kedves, mint a milyennek látszott, azért még most is valami kellemes felindulás ki-mondhatatlan érzetét kelti fel benne.

És nem tudhatni: mit hoz a jövő. Szepanic Péter szereti őt, derék, tisztességes, jó ember... szeret!

— Igen — mondá eltűnődve, csaknem hangosan Nagyecsda, — de én? Én nem tudom őt szeretni. Nincs köztünk semmi közös, semmi összekötő kapocs... Én őt csak becsülhetem, de szeretni... De hát mit tehetek én arról, ha nem tudom őt megszeretni...

Ismét felnézett az égre, amelynek nyugodt messzesége, megfoghatatlan nagysága, a szabadság szenvedélyes vágyát keltette fel benne. Szabadnak lenni, mint a madár, oda repülni, ahova tetszik, mint a madár, elhagyni mindent, ami lehoz az unalmas földhöz, annak unalmas, rossz embereihez, a rossz emberek önző, apró érdekeihez...

— Visszautasítom! — tetszett fel a leányka gondolatában, — megmondjam neki egyenesen, nyíltan, hogy nem tudom őt szeretni, nem lehetek a felesége? Igen, ez volna a legjobb.

S itt észre vette, hogy a szívébe zuhant a vére s a szíve gyorsan dobogni kezdett. De ez is hamar elmúlt s ő csak állt ott tovább lekönyökölve, muzdulatlanul, halványan...

— Visszautasítani! az volna a legjobb... suttozta öntudatlanul.

— Nem! az nem lehet! — szolt meg benne egy belső hang — ez örült lépés volna. Mit mondana anyám, aki ébrenalva mindig csak arra gondol, hogy erre az egyre nincs miért kiabálnia s megjuhászodott, elhaló hangon suttozta: — Jerünk! Jerünk, Vjérácskám, legalább te vigasztalj meg. Oh Istenem, Istenem... Felkelt és súlyosan ránehezdedve a leánya vállára, lassan vonszolva lábait, mintha azok fájának, elindult a szobája felé.

Nágya kiment a keribe. A sétatányokat a fehér éjszakák átlátszó köde fedte; meleg, alig érezhető szellő valahonnan kellemes virágillatot hozott magával. A távolban kocsirobogás, kutyaugatás hallatszott, de a közelben köröskörül csend volt.

A leányka odament a rácskerítéshez s lekönyökölt arra. Nágya fehér ruhás alakja élesen kivált a szürke köd és a kert sötétlő virágai közül.

Sokáig állt mozdulatlanul, felemelve arcát a tiszta ég felé, nézve a néhány, alig pislogó esillagot. Megmagyarázhatatlan szomorúság velt rajta erőt. S mindez: a lecsendesült fák, az ezeket ellepő fehér-éjszakai köd, a

nyaralók széles körrajzai, mind oly összhangban volt az ő mostani hangulatával. Eszébe jutottak szomorú, örömtelen gyermekei, amelyek époly busak voltak, mint ez az éjszaka, eszébe jutott Nalhanov, aki tizenkét esztendő gimnazista korában kezdett már ő hozzájuk járni s akit akkor csak úgy hittak, hogy Max. Akkor nagyon rokonszenveztek egymással, folytonosan együtt sétálgattak, beszéltek mindenről, ami csak eszükbe jutott s mintha afféle gyereksze-relem fejlődött volna ki köztük... Ő most sem tud magától megtagadni bizonyos sajátosság érzést, mikor azzal a fiatal emberrel találkozik, nézi annak arcvonásait, visszahozza emlékezetébe a régi Maxot s néha egészen elfelejti, hogy az már nem az, aki volt, nem gyermekfiu...

Nágyának eszébe jutott Nalhanovval folytatott mai beszélgetése s olyanformát érzett, mint a lelkiismeretfurdalás. Miért is taszította el őt magától oly nyersen, csaknem gorbombán? Azért, mert az szemrehányást tett az ő völegényéről s illetlenkedett Szepanic Péterrel szemben? Igen, de hiszen a régi gyerekkori barátal elnézőbbnek kellett volna lenni. Mindenesetre sajnálja Nalhanovot, sajnálja azt a kedves multat, amely ha nem volt is tényleg olyan kedves, mint a milyennek látszott, azért még most is valami kellemes felindulás ki-mondhatatlan érzetét kelti fel benne.

És nem tudhatni: mit hoz a jövő. Szepanic Péter szereti őt, derék, tisztességes, jó ember... szeret!

— Igen — mondá eltűnődve, csaknem hangosan Nagyecsda, — de én? Én nem tudom őt szeretni. Nincs köztünk semmi közös, semmi összekötő kapocs... Én őt csak becsülhetem, de szeretni... De hát mit tehetek én arról, ha nem tudom őt megszeretni...

— Ha bevallod, hogy bűnös vagy, akkor csak 10 évi fegyházzal büntetlek.

— Eszembe sincs!

— De Billy, légy okos. Mit akarsz tulajdonképpen?

— Két hónapi fogházat.

— Barátom, azt a legjobb akarattal sem tehetem. De hogy megmutassam, mennyire becsüllek téged, mint régi jó emberemet, hát egyezzünk ki öt esztendői fegyházra.

— Nem vagyok bolond! Inkább tagadok!

— Hát mondjuk, két esztendő.

— Két hónapnál egy nappal se több!

— De nem lehet, ha mondom. Magamnak is többbe kerül a dolog. Hanem tudod mit: legyen egy esztendő.

— Két hónap, ha mondom. Nem alkuszom.

— Hát hat hónapot nem fogadnál el?

— Ne hozzon dühbe! Mondtam, hogy két hónap, vagy tagadok. Punktum!

— Vigyen el az ördög, te vén lókötő. Hát négy hónap se kell?

— Menjen már a pokolba! Nem bánom, legyen négy hónap. Azért a rongyos két hónapért nem diskurálok annyit. Majd behozon máskor duplán!

— Helyes! Isten veled barátom!

— Isten áldja meg!

Aztán kezét fognak és elválnak.

XVI. Lajos miséi. Sanson, XVI. Lajos hóhéja, úgy mondják, végrendeletében meghagyta, hogy minden évben, január 21-én, a lefejezés évfordulóján engesztelő szent misét mondjanak a király lelki üdvéért. Balzac egyik regényében, az *Episode sous le Terreur*-ben is megemlíti, hogy az abbé, regényének egyik alakja, a hóhér kívánságára misézik a lefejezett királyért. Így aztán legendák keletkeztek a jámbor életű, királyimádó Sansonról, aki uralkodójának lefejezése után nagy lelki megrázkódtatásában megbetegedett és félév múlva meg is halt. Most azonban utánajártak a dolgoknak és kistült, hogy a miséről szóló hír mese, Sanson pedig friss jó egészségben szolgálta a köztársaságot 1795. augusztusáig, amikor is nyugalmába vonult.

Pazar szerelmes levelek. Egy illatos billet-doux, amely szerelemről beszél, bizonyára kábitó valami. De vannak e köznapi rózsaszín leveleknél becsesebb szerelmes korrespondenciák is, amelyeknél maga a vallomás a kevésbé érdekes rész. Ilyen levélkét küldött egy fiatal milliomos Chicago legbájosabb és legünnepeltebb leányának. Már régóta udvarolt neki sikertelenül, míg végre támadt egy eredeti ötlet. Nagy gyémántot vett, azután rövid, de szenvedélyes szerelmi vallomást írt és erről miniature facsimilét készíttetett. Ezt a szabad szemmel el nem olvasható írást egy ügyes ékszerésszel odaerősíttette a gyémánt sima alsó részéhez és az egész követ aranyba foglaltatta. Egy lánczocskára drágakövekkel megrakott, csinos kis mikroszkópot akasztott s ennek segítségével a gyémánton keresztül el lehetett olvasni az írást. Ez a „drága“ szerelmes levél meghódította az imádott szívet. A gyémántot és a mikroszkópot most egy karpereczen hordja, amelyet a boldog völegény eljegyzésük napján adott neki át. Egy másik szerelmes ifju, egy extravagáns, angol körülbelül félesztendeig foglalkoztatott egy londoni aranyművest. Ő nem papírra írta vallomását, hanem finom, vékony aranylemeze, amelynek széléit csipkészerűen kidolgoztatta és a középen valódi gyémántíráshoz ragyogott a kurta vallomás. A betűk csupa apró brillantokból állottak! Az egész egy faragott elefántcsont-szekerénykébe került és 700 font sterling volt az ára. Egy harmadik lelkes völegény, aki egy párisi beautével járt jegyben, értesült arról, hogy menyasszonyának édesatyja pillanatnyi pénzvarban van. A szép leány kedélyére ez végtelenül nyomasztólag hatott. A figyelmes és gyöngéd párisi erre kiállított egy 25,000 frankról szóló csekket és a szélékre köröskörül vékony papírlapokat ragasztott és teleírta ezeket szerelmes szavakkal. Együttal bocsánatot kért, hogy ilyen levélpapírokat használ, de mással e pillanatban nem rendelkezik! Hogy is éneklék a „Bocaccio“-ban? „Kis levélke, drága kis levélke...“

színházak.

Budapest, vasárnap, 1898. január 30-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután 8 órákor mérsékelt helyárrakkal: Általános bérletszűnet.

Figaró házassága,

vagy: egy napi bolondság.

Vígjáték 5 felvonásban. — Irtá Beaumarchais. Ford. Paulay E.

Személyek:

- Aimavira Horváth
Rosina grófnő Cs. Alszegei
Figaró Dezső
Zsuzsi K. Gerő L.
Marceline Vizvári
Antonio Szveti
Fanchette Ligeti
Cherubin Nagy I.
Bartholo Ujházi
Bazilio Gabányi
Don Guzman Vízvári
Jegyző Latabár
Ajtonáló Paulay
Pedrillo Faludi
Pörku Nádai B.
Szolga Abonyi

Este fél 8 órákor rendes helyárrak mellett:

V. bérletszűnet.

Folt a mely tisztit.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Eche-gary József. A spanyol eredet-ből fordította: Páthy Károlyi.

Személyek:

- Matilde P. Márkus
Enriqueta Maróthy
Donna Helvey
Dolores Keczeri I.
Fernando Mihályfi
Don Justo Barcsényi
Don Lorenzo Császár
Julio Ivánfi
Szolga Nárcisz

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Evi bérlet 18. Havi bérlet 18. Faust.

Nagy opera 5 felv. Zenéjét szer-zette Gounod K. Szövegét Goethe után írta Barbier és Carré. Fordította Ormay F.

Személyek:

- Faust Arányi
Mefistofeles Beck
Valentin Várdi
Wagner Ney B.
Margit Kaczér
Siebel Payer M.
Mártha Valent V.

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Délután fél 8 órákor mérsékelt helyárrak mellett:

A cigány.

Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban. Irtá Szilgetyi Ede. Zenéjét Doppler Károly.

Személyek:

- Várszegi Lubinszky
Kurta aglegény Horváth
Gyuri Kiss M.
Márton Ujvári
Rébék Sipozné
Eva Z. Bárdi
Zsiga Szabó
Peti Szirmai
Rózi P. Lukács
Násznagy Maritte
1-ső vőfély Bákafi
2-ik vőfély Kálcsai
Kisbó Várnay
Kondorné Izsóné
Erzsi Gyöngyösi
Sári Vedress
Panni Vasvári
Férke Raskó

A varázsgyűrű.

Operette 3 felvonásban, 5 képmen. Irták: D'Ennery Adolphe és Bur-rani Paul. Ford.: Komor Gyula. Zenéjét szerzte: Planquette R.

Személyek:

- XV. Lajos Szirmai
De Chavannes Szerdahelyi
Renée Nádai Honka
Leoadie Vidorné
De la garde Georges F. Hegyi
Nicolas Vidor
Michelette Kury Klára
Valpington lovag Solymosi
Artois Kiss M.
La Popelinière Follinus
Athenais Balogh Etel
Solanges Révi A.
Henrietta Bártai M.
Louise Lukács O.
Tiszt Várnai
Komorayk Hortobágyi

VÁRSZÍNHÁZ.

Általános bérletszűnet.

Az országos nagy. kir. sziamá-vószeti-akadémia növendékeinek előadása. Tamár: Császár Imre.

Utolsó szerelem.

Történeti vígjáték 5 felvonásban. Irtá: Dóczi Lajos.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután fél 8 órákor mérsékelt helyárrakkal:

Szöke Katalin.

Dráma regé 3 szakaszban, 6 képmen. Irtá: Voss Rikárd. Fordította: Makai Emil. Zenéjét szerzte Pütrich G.

Személyek:

- Az Ifju Halál Dellí M
Szent Katalin képe Molnár
Werner Katalin Haraszthy
(gyuri 10 éves) Hazas
Lőrinc Bodnár
Márton Rónai
Annuska Geröfi
Magda Cselka J.
Tera Varsányi
Huberné Makróczyné
Gruborné Nikó L.
Orvos Balassa
A Gyomor Hunyadi
A Gond Rostagni
A Pánnat Ráthonyi
A Gyűlölet Gyöngyi
Az alvás szelleme Komlósi
Az álom szelleme Bárdi
A hatalmassuralkodó Kazalitzky
Az emberiség jól-tavója Mátrai

587. szám. 587. szám.

Este fél 8 órákor rendes helyárrakkal:

Champaudet-állomás!

Bohózat 3 felv. Irtá: Labiche. Fordította Mihály József.

Személyek:

- Champaudetné Nikó L.
Tacarel Tapolczai
Letrinquer Gál
Nina R. Rostagni
Carolina Pécsi P.
Garambois Rónaszéki
Durozoir Gyöngyi
Egy titkosztatos hölgy Berzsei
Victoire Komlósi E.
Arséne Szerémy

A felvonásokközben Csira Grassoni asszony és Carlo Calamari ur olasz énekművészek fellépte.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután fél 8 órákor mérsékelt helyárrak mellett:

Menyecske kisasszony.

Énekes vígjáték 3 felvonásban. Irták: Sylvane és Ordonneau. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzte; Edmond Audran.

Személyek:

- Gabillot Sziklai
Susette Feihő Rózi
Sánta Somló E.
Galabes Boros E.
Courtomes Ferenczi
Beauturon Iványi Antal
St. Goban Bessenyei
William Robiquet Szentmiklósy
Jeanneton asszony Hettyey M.
Mimi, unokahuna Szegei Irén
Minka, komorna Fehé E.
Mathuri Madas L.
Pedro, igazgató Odry Z.
Spanyol táncosnő Hében Anna
Szolga Nagylaki

Este fél 8 órákor rendes helyárrak mellett:

A gesák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felv. Irtá Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenéjét szerzte Sidney J.

Személyek:

- Heginalt Szentmiklós s
Bronville Ferenczy K
Cunningham Odry Z.
Grinston Iványi A.
Stanley Serégi
Downoy Erdődy L.
Bolton Fodor R.
Vun-Csi Sziklay E.
Imári márti Bocross E.
Mimóza Csik I.

Zenemű-ujdonságok.

közvetlen

Klökner Ede zenemű-kiaadóhivatalából

Budapest, VI., Csengery-u. 62. sz. a. megrendelhető:

A Klökner-fele rendkívül jutányos zene-albumok egy mint: Kury Klára daloskönyve 164 oldalon legszebb magyar dalok és műdalok... Klökner-fele tanczalbum 54 lapon a legújabb, mindenütt járatott legújabb 16 tanczdarabbal 2 frt. díszkötésben 3 frt 20 kr.

Előfizetés minden negyed éven hat havonta 10 pengő tartalmú füzetbe 60 oldal legújabb s legújabb zené-irtalomért 1 frt. Előfizetési csakis fenti czégnél holtán megismerni a mutatóványzatot ingyen és bérmentve kárlennek.

Tájékoztatásul, hogy legjobbnak bevált ered. szab. Excellent magasnyomású tömitőim kizárólag csak közvetlen nálam rendelhetők meg és szerezhetők be.

Adler Arthur BUDAPEST, VI. Eötvös-utca 30.

Külföldön elsajátított szakismeretek és hossza gyakorlat alapján készitek modern stílusban kárpitos- és díszítési munkákat. Független díszítése, terem díszítések stb. kiváló ízléssel eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlván, maradtam kitünő tisztelettel SZILÁGYI ZSIGMOND, kárpitos és díszítő. Budapest, VII., Dohány-utca 68. (Kertész-utca sarkán.) 120

Heckenast Gusztáv zongora termei.

Budapest, IV., Kigó-utca 7. sz.

Legnagyobb választék. Elsőrendű gyártmányok. Árjegyzékek ingyen. (Image of a piano)

Czerny Tanningene-je a legjobb festőszer hajnak és szakálnak. Általános maradó, egyszerűen alkalmazható, sötét-szűke, barna és fekete színben. Ára 2 frt 50 kr.

Czerny keleti rózsateje gyengéd úde ifjuságu finom, tisztá arcbort kölcsönöz, mely más szer által el nem érhető. Balzsamszappan hozzá 80 kr.

Törvényesen védett, lelkismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható: ANTON J. CZERNY, BÉCS XVIII., Carl Ludwigstr. 22. (saját ház). Főraktár: I. Walláschgasse 5. Széthűlés azonnal, utánvét nélkül. 5 frton feletti megrendelések csempogolási költség nélkül és ezenfelül postadíjmentesen küllennek. Leírások és használati utasítások az egész Czerny-fele készítményekről kivanatára ingyen és bérmentve. Raktár 8. sz. utca: Török útszél gyégyssz. Károly-utca 12. és Egger A. Fia. Váci-útszél 17. Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más vizsálatlanítandó. (1897)

Irodai cikkek papírneműek, nyomtatványok stb. beszerzése előtt kérje Sárosi irodai árjegyzékét, bérmentve küldi Sárosi Adolf papírkereskedése BUDAPEST, V. Nádor-utca 20. szám.

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére. 6 cs. és kir. fensége József főherczeg védnöksége alatt. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóság. Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Él ne mulassza senki sem posta útján, utánvét mellett megrendelni, míg a készlet tart. Szenczisztót kell mindenütt az ujonnan föltalált (Goldin) mára ny eredeti Genfi Remontoir zsebóra Ezen órák meg nem különbözethetők az igaz aranytól még szűke per állal sem. Az órák pontosságáért 3 évi kezesseg nyújtunk. Ára most, míg a raktár tart, 6 frt. Egy hozzá illő Goldin-écs szűke rond sportlakban 1 frt 50 kr. Minden órához ingyen egy szűke bőrcsokó csakis 245 BIERMANN SAMU csempagszűkeküldési áruháza Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. szám. Küldemények utánvét mellett; meg nem felelő a pénz visszatérítése n. előtt visszavétetik. Fontos! Zsebóra valódi ezűstből frt 8.50 valódi tullaezűst 11.-

Óriási választéka mindennemű farsangi cikkeknek Franz Carl Bisenius Wien, I., Singerstrasse 11, félemelet. Tessék erre a címre figyelni, hasonló nevű czégekkel nem állók összeköttetésben, sehol sincs fiókom.

A legrégibb, jóhírű és versenyképes üzlet. Mindig a legújabbat nyújtja olcsó, nagyban való árakon. (Image of a man with a hat) Eredeti föltalált komikus papírfűvek 10 drb 40 kr. Új kotillonturók 6 párnak 50 krtól feljebb. Kotillon-érmek arany és ezűstből, kartonra nyomtatva 10 drb 6 krtól feljebb. Finom crépe érmek vagy kotillon szűke-gok dívatol azimekben, 10 drb 15 krtól feljebb. Kivánatra tejsűke szerint való darab-szűkeban szortirova. Elismert díszes kivitelei díszítések báli helyiségek részére. Báli helyiségek való díszítésekkel köle-ön vagy el is adók. Eredeti új párisi tréfas cikkek 10 drb 1 frtől feljebb. Szűke határos világitás kotillon-áruhoz drbja 10 krtól feljebb. Veszély nélkül való szűke-tűrljáték. Díszítések peng-díjak részére. Szűkepadokat kölcsön adók és a szűkefalak legkisebb megrongálása nélkül fel is állítatom. Kölcsön adók ebédészteremeket, szűkeket, kárpitoszt padokat táncszűke részére, gyertya-csillárokat és girandólokat.

— Árjegyzéket ingyen küldök. —

Sight Cycle kerékpárok American Cycle Store Budapest, Andrássy-ut 48.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Hétfő	A vasgyáros	—	—	Coullisset ur!	A baba	A kikapós patikárius	—
Kedd	Széchy Mária	—	A sevillai borbély Babatündér	Szöke Katalin	A varázsgyűrű	Dupla feleség	—
Szerda d. u.	Három testvér	—	—	Trilby	Tündérlak Magyarban	A beoltott földesur	—
Este	—	Folt, amely tisztít	Varszsfuvola	Coullisset ur	A kukta-kisasszony	Dupla feleség	—
Csütörtök	Folt, amely tisztít	Nagyon szép asszony	Bohémeek	A nőszabó	Lili	Dupla feleség	—
Péntek	Marcelle	—	—	A nőszabó	A talmi hercegnő	A gésák	—
Szombat	Marcelle	Bölcs Náthán	She	A nőszabó	A talmi hercegnő	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	A pártütők	—	—	Champaudet állomás	Szökött katona	Menyecske kisasszony	—
Este	Marcelle	—	She	A nőszabó	A talmi hercegnő	Dupla feleség	—

Az egyedül
sterilizált és bakteriummentes
szikviz a
SANITAS SZIKVIZ
Telefon: SANITAS.

Zongorák és pianinok

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene-gyöngyeinek nevezettek el. ez időben legszolidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongora termében
Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becséreltetnek és hangolások valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek.
Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Az Esketési Ügyvivőség

beszerzi az esküvőhöz szükséges összes okmányokat és elvégzi az összes utakat.

Hivatala: **Budapest, VII., Erzsébet-körút 7.**
Vidékre levélben. Vidékre levélben.

A Mauthner-féle hírneves konyhakerti és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett medve-védjeggyel

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15-20 cm.
Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle Magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15-20 cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

valamennyi nagyobb fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.
A Budapest Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy amint a rajz itt mutatja.

Több cs. és kir. szab. tulajdonosa.

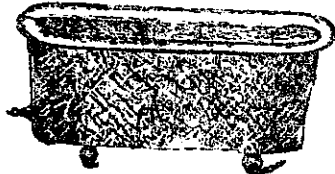
SCHWALB KÁLMÁN

Budapest, VII., Izabella-utca 76. sz.

228

Elvállal épület-horgany díszítményeket, légszusz- és vízvezetési munkákat különlegességek fürdőszobákban. Készít vidéken vízvezeteket, osztorházakat, szagtalan árnyékszékkeket, fürdőszobákat és szőkötökutakat a legszébb kivitelben.

— Ajánlatokat terv szerint elfogad. —

Előfizetések és hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII., József-körút 65. szám.
és főkiadóhivatalunkban
V. ker., Marokkói-utca 4.

Pérfatlan sikerű gyógyhatásait folytán legmelegebben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapial rendelő intézete
Budapest, Teréz-körút 44. I. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfoku gyengeségi állapotoknál új gyógymódom az összes gyógymódokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.

Intézetem a modern higiénia és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint nagyszabású gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön váróterem. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Vér új életerőt ad!
MOSER S. Esterházy herceg volt uradalmi orvosa

Élet-Elixir-je

Általános elgyengülésnél már használat után a legmeglepőbb, leghatásosabb és legjobb sikert eredményez; mentőszert minden betegség ellen; bámulatos hatásával az előbbi természetes erőt ismét helyreállítja, felvillanyozza az életszellemet, clesbiti az eszméket, nyomtalanul eltávolítja az idegek rezgését, gyengíti a közhírt, podagra fájdalmait és elhárítja annak benyomását a belső bélrészekbe, tisztítja a gyomrot a benyálkásodó nedvektől, melyek emésztési nehézségeket, fejfájást és gyomorémelygést szülnek, egyzóval leküzd a legtöbb betegségek biztos forrását. Eltávolítja a bélgyöcsöt a gyomorban, jó kedvre és derűltégre ébreszt.

Egy palack ára használati utasítással 2 frt 50 kr., egy kis palack 1 frt 25 kr. o. é. A szétküldés az összeg előleges be- küldése, vagy utánvét mellett a világ minden irányába pontosan eszközöltetik.

Főraktár: Török József gyógyszerész
urnál Budapest, Király-utca 12. szám és minden nagyobb gyógyszerertárban kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közhírt, ízületi, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A "Richter-féle Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment" elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be- szerezni alkalmával igen óvatossá legyünk, mert a mások által készítettéknél utánzat van forgalomban. Ki- tűnő megkötés, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, ca. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Butorvevők

becses figyelmébe ajánju, hogy a
Nemes és Lengyel, Belváros, Egyetem-tér 5. I. em.

lévő nagy butorraktárában aáz lerombolása miatt a
butor-készletek
minden áron eladatnak.

1848

A Magyar Szabadságharcz nagy története.

SZERKESZTIK:

Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor.

Megjelenik: 30 nagy albumszerű füzetben

1200 képből

Eddig **9** füzet jelent meg

*Az egész gyönyörű diszmunka mind a harmincz füzetének ára: **9 frt***

Az „ORSZÁGOS HIRLAP” előfizetői nálunk rendelhetik meg a munkát

és pedig:

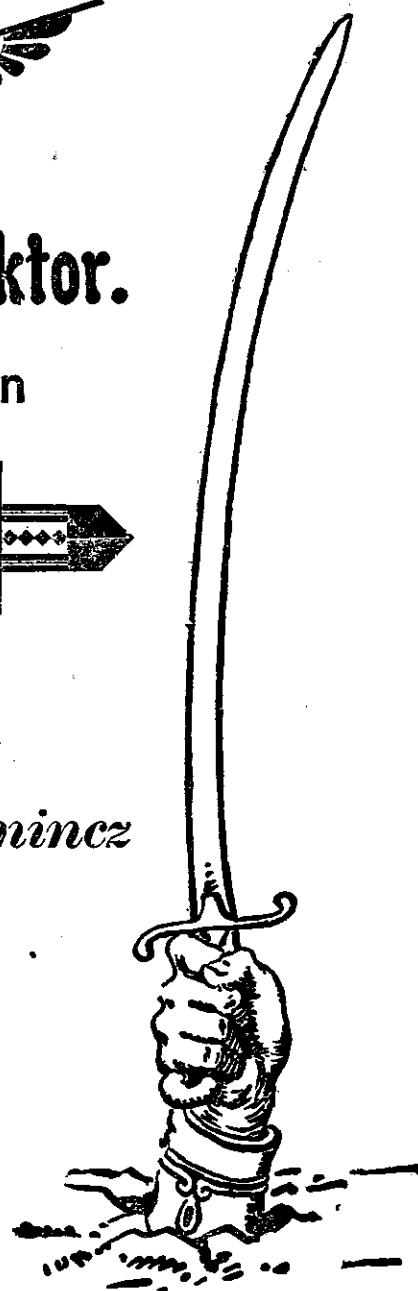
6 füzet 1 frt 80 kr., 30 füzet 9 frt

Elő lehet fizetni az „Országos Hírlap” utalványán is.

Kimerítő képes tájékoztatót minden előfizetőnknek küldünk.

Minden hónapban legalább két füzet jelenik meg, úgy hogy a Szabadságharcz jubileumára az

1848 Nagy Képes Története
teljes lesz.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP” tek. kiadóhivatalának, Budapest, József-körút 65. sz.

Rendelő-lap.

Alulírott ezennel megrendelem *ily* című művet:

Ézernyolczszáznegyvennyolcz. (A Magyar Szabadságharcz 1848—1849-ben).

Szerkesztik: Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor.

30 füzetben 30 krjával és kérem a füzeteknek a megjelenésekor való pontos megküldését.

Előfizetek és postautalványon beküldök:

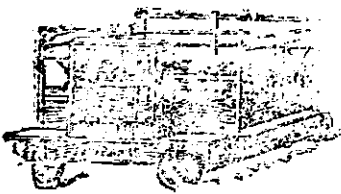
6 füzetre frt 1.80	24 frt 7.20
12 frt 3.60	30 frt 9.—

Hely és kelet

Név és állás:

A szabadalmazott

„Fairbanks“ mérlegek

százalékos rendszerűek, felülsúlyos kéményszerű bírák és a hid minden postiján egyenlően mérlegelőknek,

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.

Különös gondot fordítunk a mérlegek, közlekedési és iparok részére a legújabb megalkodásokkal ajánljuk. Gazdasági ügyvezetői tagok közreműködésében készülnek.

„Fairbanks“ mérleg- és gépgyár részv.-társaság

Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.

Megrendelések szövegkivétel nélkül ponti irodánkhoz Andrassy-ut 41. sz. intézendők.

BUTOR részletfizetésre.

A fizetési feltételek következők:

Egy bevásárlási összeg	50 frtól felpénze	5 frt,	a maradék havonként	4 frt.
"	100	"	10	"
"	150	"	15	"

A fentiekhez a fizetési feltételek mellett eladók mindenféle egyszerű és legfinomabb butorokat legolcsóbb áron, ép úgy egész bútordarabokat és egyes bútordarabokat. A legújabb árjegyzéket több mint 300 képpel, 20 kinnak belyegben való beküldése ellenében bérmentve küldjük. — Felvilágosítást ad

NAGY JENŐ részletfőnök, butor-raktárban, Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2., I. em.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Aradon.

31363--1897.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak piski-i fűtőház telepén egyemeletes iroda és laképület fog létesíteni s ezen munkának egységárak szerint szakmában leendő előállítására, ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdetik, melyre a jogérvénycsen kiállított ajánlatok legkésőbb 1898. évi február 12-iki déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége titkárságánál benyújthatók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok közt a szabadválasztás jogát, tekintet nélkül az árakra, magunknak tartjuk fenn.

A lepecsételt ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlat a m. k. államvasutak piski-i fűtőház telepén építendő iroda és laképületre.

A kőműves munkákhoz szükséges építési anyagokat (terméskő, téglák, közönséges és vízhatlan mész és homok) a vasut intézet fogja a munka helyszínén a vállalkozónak rendelkezésére bocsátani. A többi építési anyagokat vállalkozó tartozik, előállítani.

A létesítendő épület tervei a m. k. államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafenntartási osztályában megtekinthetők s a verseny feltétel, szerződési tervezet és ajánlati minta ugyanott megszerezhetők.

Aradon, 1898. évi január hó

Az üzletvezetőség.

(Utánnomlás nem díjazatik.)

TELEFON.

Sinhart Vilmos

díjjal kitüntetett és államilag segélyezett

festészeti műterme

Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. saját házában.

Ajánlja magát a hírneves klasszikus olasz, német, hollandi stb. műrekek kőpiainak művészi elkészítésére.

Megrendelésre készít: **lanyzókat, eredeti festői műveket** pléhre, vászonra minden nagyságban a templom stíljének figyelembe vételével. Templomok, kolostorok s plébániák részére stb.

Régi és szaggatott képek javíttatnak. Készít: zászlóképeket, keresztutakat, oltárképeket, Krisztus, Madonna s más szentképeket.

Arcképek fénykép után életnagyságig. Ütszéli kereszt-**ák részére pléhre festett Krisztus festeket.**

A képekhez készít stílszerű tölgyfa- s aranykereszteteket a leggyorsabb kiállításra a legdrágább kivitelűg.

Kívánatra oltárképek, vagy keresztutakat magárendeletésénél készséggel szolgálok vázlatokkal.

Fontos közlemények

a városi villamos és közúti részvényekről

ad egyik első budapesti bank főzseintézője, a kinek tanácsára épen a fenti két értékpapírban nagyösszegeket nyertek. Erdélyi úthoz forduljanak a Fischer J. D. hirdetői irodához, Zsibár-utca 2., amely mindent „Nagy siker” jelleg alatt érkezett kérdésközlést továbbítja, a melyre aztán posta fordítással válaszolok.

417

Szíves figyelemztetésül

Elektro-Volta-Kereszt.

Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy hordja mindig a „VOLTA-KERESZTET”, mely az időket erősíti, megújítja a vért és az egész világot összehasonlíthatatlannak élsmeret szer a következő betegségeknél: közhvény, rheuma, neuralgia, idegyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hipochondria, sápkor, asthma, benuulás, göröcsök, bőrbetegségek, aranyér, gyomorhajok, influenza, köhögés, sükettség, fülzúgás, fej- és fogfájás stb. stb. Az életérő önkénytelen elvesztése, tehetetlenség és elgyengülés a „Volta-kereszt” folytonos vizsgálása által gyógyíthatók.

Fiolgyek és leányok

a kritikus időkben csakis a Volta-Keresztet hordják, mert ez ugyszólván, mindenkör csillapítja a fájdalmat, vilányosáramma megóv közt: melten következményektől, amely már oly sok fiatal életet oltott ki a kritikus időkben.

Számtalan köszönet és elismerő levél áll rendelkezésre.

1 drb ára 1 frt 80 kr.

2 frt beklüdesével (bolygekben is) bérmentve. Utárvét mellett 20 kral több. Valódi minőségben csak

REIF MIKSA

Higiénikus központi raktárban Budapest, Erzsébet-körút 6, I. em. ajtó 10.

1150. V/2. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A szolnoki 77/II. számú tiszai átvágásban szárazban végrehajtandó s mintegy 556.885 köbméternyi földmozgástást igénylő méterbővítési munkálatoknak vállalatba adása céljából a földmivelésügyi minisztériumban folyó évi február hó 18-án déli 12 órakor nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A munkálatok tervezetei, nem különben a kötetendő szerződés mintája s az ennek kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, ugyszintén az ajánlati feltételek a szolnoki m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol egyszersmind az ajánlati minták is megszerezhetők.

Kelt Budapesten, 1898. évi január-hó 21-én

Földmivelésügyi miniszter.

A ki megküldéstől, nemától, közvénytől és náthától véde akar lenni, lassan el kel-belijét szabadalmazott

Asbest-talpbetéttel.

Kapható mindenütt.

Specialista sérvkötőkben

Császari és kir. osztrák magyar és belga kir. szabad.

Kilánt. Brüssel 1893. arany érem és díszokmánygyal.

Kelati-féle sérvkötő

orvosi tekintélyek véleménye szerint a legkölcsétebb ezen nemben; nem csuszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és elávoítja a czélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányait.

Ára: egyoldalu 6 frt, kétoldalu 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkívül: műlábak, málkezek, náleges fűzők, egyenestartók, juro és nyújtó gépek, gummi göresér-haristryak stb. Megrendeléseket pontosan eszközöl

KELETI J.
Készítés és orvos-sebészeti műszerész
BUDAPESTEN.

Füzetlet: IV., Koronaherczeg-utca 17.
Gyár: IV., Rosály-utca 15.

Dr. LASZKY LAJOS,

Belégzési-intézet;

mell-, gége-, torok- és orrbetegeknek, asthmatikusoknak

Rendel 11-14 és 2-4 óg.

(140)

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6.

Budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katona ezredeknél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvos-tudor legméglegbben ajánlható.

Számtalan köszönetnyilvánítások és elismerések bel- és külföldi betegek részéről.

Titkos betegségeket,

a leg-haragotabb higycsöfolyásokat, bujakóros sábes ket syphilit, az énfertőztetés utóbajait.

Elgyengült férferőt

az orvosi világ által legújban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Elektromassage

által magómlést, nőknél fehér folyást, befecskendezés nélkül, bármely női bajokat, a legméglegbben bürbetegeket, valamint ifjúkori bünök következtében beallott ideg-és ennek utókövetkezmények létejtött hátrgerincsbajt gyógyít 10 évi czélt és 15-évi katonatorvosi tapasztalat után a legújban gyógyómód szerint alaposan és biztos sikerrel.

Dr. KAJDACS, Y.

v. os. és kir. ezredorvos

Lakik: Budapest, váczí-körút 4. szám I. em bejárát a lépcsőnél.

Vizellet vizg. lat. bérmentve küldött vizellet diagnosztikai szem. pontból legpontosabban eszközöltetik.

Rendel: déli 5-11 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Nőknök úgy mint fordakuat külön be- és kijarat. Külön váróterem. Levélekre azonnal díjtalanul választottik. gyógyszerekért (119) gondoskodva lesz.